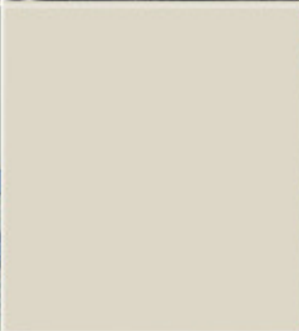
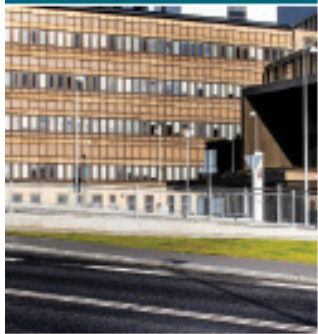

**Budget
2022**

Indholdsfortegnelse ..... Sidetal

1	Indledning til Budget 2022.....	1
1.1	Indledning	2
1.2	Region Midtjyllands mål - målbilleder	3
1.3	Budgetloven.....	4
1.4	Budgetforlig 2022	5
2	Sundhed	21
2.1	Indledning	22
2.2	Regionshospitalet Horsens.....	33
2.3	Regionshospitalet Randers.....	33
2.4	Hospitalsenhed Vest / Regionshospitalet Gødstrup.....	34
2.5	Hospitalsenhed Midt	35
2.6	Aarhus Universitetshospital.....	35
2.7	Præhospitalet.....	36
2.8	Psykiatrien i Region Midtjylland	37
2.9	Fællesudgifter og -indtægter	37
2.10	Praksissektoren	44
2.11	Tilskudsmedicin	45
2.12	Servicefunktioner.....	46
2.13	Investeringsoversigt med bemærkninger	47
3	Socialområdet i Region Midtjylland	56
3.1	Indledning	57
3.2	Driftsområder.....	61
3.3	Investeringsoversigt med bemærkninger	63
4	Regional udvikling.....	65
4.1	Indledning	66
4.2	Udviklingsopgaver.....	70
4.3	Borgernære driftsopgaver.....	73
4.4	Tværgående udgifter	76
5	Fælles formål og administration	77
5.1	Indledning	78
5.2	Stabe på Fælles formål og administration	80
5.3	Politisk organisation	82
5.4	Tjenestemandspensioner.....	83
5.5	Investeringsoversigt med bemærkninger	83
6	Finansielle poster og finansiering.....	84
6.1	Renteindtægter og renteudgifter.....	85
6.2	Langfristet gæld og afdrag.....	86
6.3	Leasing	87
6.4	Likviditet	89
6.5	Finansiering	91

7	Bevillings- og kompetenceregler	95
8	Budgetoversigter	104
8.1	Bevillingsoversigt 2022 - drift	105
8.2	Bevillingsoversigt 2022 - anlæg	107
8.3	Fordeling af kalkulatoriske omkostninger	108
8.4	Resultatopgørelser	109
8.5	Pengestrømsopgørelse	111
9	Investeringsoversigter 2021 - 2025	112
10	Personaleoversigter	121
11	Flerårsoversigter	124

Indledning

til

Budget 2022

1. Indledning til Budget 2022

1.1. Fakta om Region Midtjylland

Fakta om Region Midtjylland

- 1,3 mio. indbyggere
- 19 kommuner
- Dækker det midterste Jylland fra kyst til kyst
- Geografisk den største region og befolkningsmæssigt den næststørste region

Opgaver

- Sundhed, hvor den største opgave er driften af hospitalerne
- Driften af sociale tilbud
- Regional Udvikling

Institutioner

- 5 Somatiske hospitaler
- 1 Psykiatrisk hospital
- 8 Specialområder
- Administration i 2 regionshuse

Ansatte

- 27.797 fuldtidsstillinger

Regionsrådet

Regionen ledes af et regionsråd på 41 medlemmer og har ansvaret for at:

- drifte og udvikle sundhedsvæsenet
- arbejde for at skabe en helhedsbetragtning indenfor psykiatri, social- og specialundervisningsområdet
- være med til at sikre den regionale udvikling, bl.a. via en visionær udviklingsplan og god kollektiv trafik

Budget 2022

Samlet bruttodriftsbudget opgjort efter omkostningsbaserede principper for regionen er på 31.855,9 mio. kr. Hertil kommer en almindelig investeringsramme på 792,5 mio. kr. og en anlægsramme for kvalitetsfundsprojekter på 41,7 mio. kr.

Budgettet fordeles på de 3 områder

• Sundhedsområdet	29.944,5 mio. kr.
• Social og Specialundervisning	1.247,3 mio. kr.
• Regional Udvikling	664,1 mio. kr.

Finansiering

Regionens finansiering kommer fra staten og kommunerne både som bloktilskud og som variable finansieringsbidrag. De variable bidrag afhænger fx af, hvor mange patienter der behandles, eller hvor mange pladser kommunerne køber på regionens sociale tilbud.

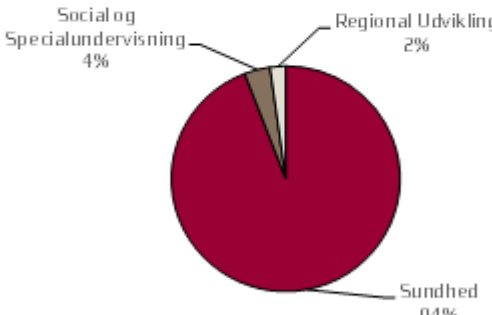
Finansieringen for sundhedsområdet og regional udvikling aftales i økonomiaftalen med staten, og finansieringen af det sociale område fastlægges gennem en rammeaftale mellem kommunerne og regionen.

Finansiering fra staten:

- Bloktilskud
- Nærhedsfinansiering

Finansiering fra kommunerne:

- Kommunalt udviklingsbidrag
- Kommunale takstbetalinger
- Aktivitetsafhængig finansiering

1.2 Region Midtjyllands mål - målbilleder

Region Midtjyllands **overordnede mission** er at bidrage til velfærd ved at fremme borgernes muligheder for sundhed, trivsel og velstand.

Det er det folkevalgte regionsråds fornemmeste opgave at aflæse og prioritere befolkningens ønsker til sundhed, trivsel og velstand inden for de områder, som folketinget har vedtaget skal være regionens ansvarsområde.

Regionsrådet fastlægger de overordnede politiske mål og træffer beslutning om de overordnede visioner og prioriteringer af de økonomiske midler inden for hvert af regionens hovedområder:

- Sundhed
- Socialområdet, og
- Regional Udvikling

Region Midtjylland skal være med til at løse opgaverne i den offentlige sektor og bistå med at håndtere de samfundsmæssige udfordringer. Det foregår i samspil med andre offentlige og private aktører og inden for de rammer og forudsætninger, der fastlægges i omverdenen.

Det er således også både national og international lovgivning og aftaler, der er med til at sætte de formelle rammer, herunder de økonomiske vilkår, for opgaveløsningen i Region Midtjylland.

Omverdenens aktører har også betydning for opgavevaretagelsen og prioriteringerne. Det gælder bl.a. samspillet med borgere, kommuner, praktiserende læger, erhvervslivet, universitetet/uddannelsesinstitutioner og faglige organisationer samt i forhold til medierne.

Hertil kommer samspillet internt i regionen med medarbejderinddragelse og medindflydelse, der er centrale elementer i tilgangen til ledelse, styring og samarbejde.

Der har siden 2017 været arbejdet med målbilleder, der skal være med til at tydeliggøre de politiske målsætninger og prioriteringer på de 3 hovedområder.

På sundhedsområdet fastholdes målbilledet fra budget 2021 i 2022. Der arbejdes videre med de fokusindikatorer gældende for 2021-2022, der blev udpeget af Regionsrådet i januar 2021.

Målbilledet for socialområdet fastholdes i 2022. På socialområdet afrapporteres der samlet set i forhold til 13 indikatorer til målbilledet. Der er i 2021-2022 fortsat en proces med at videreudvikle og afprøve nye supplerende indikatorer.

Målbilledet for Regional Udvikling blev godkendt af Regionsrådet 29. april 2020. Indikatorer til opfølgning på målbilledet forventes at blive forelagt Regionsrådet inden udgangen af 2021.

Under de enkelte hovedområder beskrives målbillederne og de tilhørende mål.

1.3 Budgetloven

Budgetloven og lov om ændring af regionernes finansiering er vedtaget 12. juni 2012. Der er i det følgende givet en kort beskrivelse af de væsentligste principper i lovene.

Udgiftslofter

Det er et grundlæggende krav, at regionerne under ét overholder de aftalte udgiftsrammer. Der fastsættes et-årige udgiftslofter for henholdsvis sundhedsområdets nettodriftsudgifter og for regional udvikling. Finansministeren har desuden mulighed for at fastsætte et udgiftsloft for anlægsområdet, hvilket er gjort gældende i 2020.

Indførelse af sanktionsbestemmelser

Der indføres sanktion på overholdelse af udgiftslofterne i forbindelse med budgetlægning såvel som regnskabsaflæggelse.

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2022 bliver 1 mia. kr. af det samlede bloktilskud til regionerne gjort betinget af, at regionerne budgetterer driftsudgifterne i overensstemmelse med de aftalte rammer. Social- og indenrigsministeren bemyndiges til at foretage en eventuel modregning i regionernes bloktilskud individuelt eller kollektivt.

Der indføres ligeledes sanktion på regionernes driftsregnskab. Social- og indenrigsministeren nedsætter statens bloktilskud til regionerne, hvis regionernes regnskab for sundhedsområdet eller udviklingsområdet for året før tilskudsåret under ét udviser et højere niveau for nettodriftsudgifterne end det budgetterede niveau. Rammen er i princippet i overensstemmelse med budgetterne, men der kan korrigeres for flere forhold, blandt andet DUT, pris- og lønudvikling mv. Sanktionen bliver delvist individuel (60 %) og delvist kollektiv (40 %).

Oversigt over sanktioner for budget og regnskab

		Sanktion	Udmøntning af sanktion
Drift	Budget	Ja. 1 mia. kr. af bloktilskuddet er betinget af overholdelse af aftalte rammer	Social- og indenrigsministeren beslutter om sanktion er individuel eller kollektiv
	Regnskab	Ja. Bloktilskuddet reduceres med forskellen mellem budget og regnskab, hvis regnskabet er højere end budgettet	60 % af sanktionen er individuel og 40 % af sanktionen er kollektiv
Anlæg	Budget	Finansministeren har mulighed for at fastsætte et udgiftsloft	Sanktionen er kollektiv
	Regnskab	Nej	Ingen sanktion

Der er følgende budgetlofter for Region Midtjylland i 2022:

- Der er et loft på nettodriftsudgifterne på 26.811,1 mio. kr. på sundhedsområdet
- Der er et loft på nettodriftsudgifterne på 567,9 mio. kr. for Regional Udvikling
- Der er et loft på anlægsudgifterne på 752,0 mio. kr.

Konsolideringstiltag i 2022

I lighed med tidligere år vil der blive foretaget konsoliderende tiltag med henblik på at understøtte ønsket i regionens målbillede om god økonomistyring og mest mulig sundhed for de ressourcer, som regionen har til rådighed.

Aftale om Budget 2022 for Region Midtjylland

Viborg, 7. september 2021

Mellem partierne Socialdemokratiet, Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Kristendemokraterne, Dansk Folkeparti, Venstre, Enhedslisten og Alternativet er der indgået aftale om budget 2022 for Region Midtjylland.

1. Indledning

En region i balance – også for medarbejderne

Region Midtjylland vil stå i spidsen for et venligt og imødekommende sundhedsvæsen, der leverer sammenhængende og koordineret somatisk og psykiatrisk behandling og pleje af høj kvalitet, som borgeren føler sig tryk ved, og som understøtter geografisk og social lighed i sundhed.

Forligspartierne er optaget af, at regionen har gode arbejdspladser. Det kræver en løbende dialog på den enkelte arbejdsplads at sikre dette, ligesom der ledelsesmæssigt skal være fokus på kompetenceudvikling af medarbejdere og ledere.

Hospitalerne og medarbejderne har i 2020 og 2021 været presset af COVID-19. Pandemien gav undervejs mange udfordringer, og vores dygtige medarbejdere har løftet store og vigtige samfundskritiske opgaver. Vi må forvente nye vilkår og store opgaver i fremtiden. På den baggrund er det forligspartiernes ønske, at realvæksten også kan være med til at forbedre arbejdsmiljøet for medarbejderne.

Udviklingen i befolkningen indebærer, at der i disse år kommer flere ældre og et generelt øget behandlingsbehov i sundhedsvæsenet i hele landet. I Region Midtjylland har vi i flere år arbejdet med Et sundhedsvæsen på patientens præmisser, hvor især nye digitale løsninger er med til at give patienter og medarbejdere en nemmere hverdag.

I fremtiden vil borgerne have nye forventninger til sundhedsvæsenet. De vil i højere grad tage aktiv del i egen pleje og behandling og tage mere ansvar for eget velbefindende. Samtidig sættes det samlede sundhedsvæsen under pres af den demografiske udvikling, muligheder for mere og bedre udredning og behandling samt fortsat ulighed i sundhed.

Vi kan ikke bare fortsætte "som vi plejer". Vi må udnytte potentialet i de teknologiske muligheder og levere digitale løsninger og sundhedsinnovation, der understøtter samarbejdet og gør det nemmere at være patient, borger og medarbejder.

Samtidig skal vi levere sundhedsydelser, der tager udgangspunkt i den enkeltes ressourcer og imødekommer sundhedsbrugere med forskellige behov. Vi skal kunne matche spændet mellem dem, der kan og vil selv, og dem, der har brug for støtte. Det er ændringer, der kræver tid og investering.

Det er derfor nødvendigt at fortsætte transformationen af sundhedsvæsenet for at sikre den rette balance mellem patienternes forventninger og tilgængelige ressourcer i form af medarbejdere og økonomi.

Økonomiaftalen mellem Danske Regioner og Regeringen sikrer finansiering af udgifterne, når der kommer flere patienter. Region Midtjylland har dermed en opgave i at sikre, at hospitalerne kan imødekomme det stigende behov for sundhedsydelser. Forligspartierne prioriterer derfor en del af det økonomiske råderum til realvækst til hospitalerne.

Realvæksten kan anvendes, som det enkelte hospital finder det mest hensigtsmæssigt. Hospitalerne står over for en stigende udfordring med at kunne rekruttere tilstrækkeligt personale, og der er behov for at fortsætte transformationen af sundhedsvæsenet for også at kunne løse opgaverne i fremtiden. Forligspartierne ønsker således, at en del af realvæksten anvendes til fortsat at arbejde med og implementere løsninger, der gør det muligt at leve op til patienternes forventninger og samtidig sikre et godt arbejdsmiljø.

Ansvarligt økonomisk grundlag

Regionsrådet har med budget 2019 vedtaget besparelser, der løbende er blevet indfaset fra 2019 og frem. Besparelserne er fuldt implementeret og har medvirket til at skabe et solidt økonomisk fundament for Region Midtjylland. I de efterfølgende år har der været stort fokus på at konsolidere samt robustgøre

regionens økonomi, bl.a. gennem ekstraordinær afvikling af leasinggæld samt etablering af en pulje til ubalancer og konsolidering.

Disse tiltag har været medvirkende til, at der siden budget 2019 ikke har været behov for at gennemføre centrale spareplaner. Flerårsoversigten viser, at der med de nuværende forudsætninger også i de kommende år forventes en stabil økonomi, med de usikkerheder der er, i forventningerne til økonomien i de kommende år. Der er således udsigt til en historisk lang periode for Region Midtjylland uden større spareplaner, der rammer hele regionen. Kombineret med, at der i budgetforligene for 2020, 2021 og 2022 har været mulighed for at prioritere en betydelig realvækst til hospitalerne, er dette med til at sikre en mere stabil drift på hospitalerne.

Region Midtjyllands investeringsplan

Sammen med budget 2022 godkender regionsrådet Investeringsplan 2022-2030. Investeringsplanen rummer regionens egne rammer for nye byggerier, renoveringer, it og medicotekniske investeringer. Ved godkendelsen af sidste års budget foretog Regionsrådet en række væsentlige strategiske beslutninger med flerårig virkning, både om igangsætning af konkrete investeringer og om prioritering af puljer til specifikke formål på anlægsområdet. Dette års investeringsplan bygger videre på disse beslutninger og rummer således primært konkretisering af, hvilke formål de enkelte puljer skal øremærkes til i 2022 og efterfølgende år.

Dermed fastlægger Investeringsplan 2022-2030 de kommende års intentioner for anlægsinvesteringer med særligt henblik på at fastholde og videreudvikle sundhedsvæsnets bygninger og behandlingsmuligheder til gavn for patienterne.

2. Sundhedsområdet

Regionsrådet arbejder for en langsigtet udvikling af sundhedsområdet og for at få mest mulig sundhed for pengene. Regionsrådet har vedtaget strategier, planer og målbilleder, der fastlægger en faglig og udviklingsorienteret regional indsats på sundhedsområdet. I disse strategier og planer fastlægges regionens visioner og mål for de mange områder inden for sundhedsområdet. Sundheds- og hospitalsplanen fastlægger en række initiativer og centralt står, at det skal ske på patientens præmisser. I de seneste år er der bl.a. vedtaget bæredygtigheds- og digitaliseringsstrategier, der sætter nye og vigtige dagsordener for regionen. Det er bl.a. inden for disse strategier og planer set i forhold til de økonomiske rammer, at Regionsrådet foretager de økonomiske prioriteringer i budgetforliget. Forligspartierne har således et særligt fokus på prioriteringer, der sikrer mest mulig sundhed for pengene for borgerne.

2.1 Politiske prioriteringer i budget 2022

I budget 2022 er der et økonomisk råderum som følge af økonomiaftale 2022 på 238,0 mio. kr. samt budgettilpasninger, der øger råderummet med 105,7 mio. kr. Heri indgår bl.a. ændringer som følge af genberegning af bloktilskudsfordelingen for 2022 og midler afsat til medicin og ny overenskomst på praksisområdet i budget 2021.

Politisk prioriteres der i alt 343,7 mio. kr. i budget 2022. I de følgende afsnit gennemgås de politiske prioriteringer. Emnerne i tabel 1 og tabel 2 er detaljeret gennemgået i materialet til regionsrådets 1. behandling af budget 2022.

Forligspartierne har valgt at prioritere 138,6 mio. kr. til en række områder, hvor der er udgiftsstigninger m.v. I efterfølgende tabel 1 fremgår prioriteringerne i budget 2022.

Tabel 1. Politiske prioriteringer i budget 2022

Mio. kr.	Budget 2022
Hospitalsmedicin	103,0
Tilskudsmedicin	-19,0
Praksisområdet - demografi og ny overenskomst	45,0
Lægelige uddannelser - Centrale udgifter	10,0
Tjenestemandspensioner	6,0
Leasing	-16,5
Samhandel	50,0
Privathospitaler	10,0
Afledte udgifter i forbindelse med nye hospitalsbyggerier	-107,4
Pulje til ubalancer og konsolidering	15,0
DUT, der ikke udmøntes	-0,4
Cyber- og informationssikkerhed	10,8
Driftsmidler til Region Midtjyllands hjemmesider	0,9
Patientkontoret	0,6
DLSC (Danish Life Science Cluster)	2,0
Sundhedsklynger	8,6
Udgifter til teknologi på diabetesområdet	20,0
Politiske prioriteringer i alt	138,6

Prioriteringerne dækker stigende udgifter på en række områder som eksempelvis hospitalsmedicin, praksisområdet, lægelige uddannelser og teknologi på diabetesområdet. Herudover er der prioriteret midler til bl.a. cyber- og informationssikkerhed, sundhedsklynger samt en pulje til ubalancer og konsolidering, der kan bringes i anvendelse i tilfælde af ubalancer, der måtte vise sig i løbet af 2022.

Forligspartierne har samlet prioriteret 138,6 mio. kr. i budget 2022. Dette sikrer, at Region Midtjylland imødegår de udgiftsstigninger, der på nuværende tidspunkt forventes i 2022.

2.2 Uafviselige forslag fra budgetseminar i budget 2022

Som en del af budgetprocessen har de stående udvalg haft mulighed for at drøfte en række forslag til budget 2022. Forslagene er herefter behandlet på regionsrådets budgetseminar i hhv. maj og august. En række af disse forslag blev kategoriseret som uafviselige forslag. Disse forslag er ligeledes prioriteret i budget 2022 og fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 2. Oversigt over uafviselige forslag fra regionsrådets budgetseminar i maj og august

Mio. kr.	Budget 2022
Livmoderhalskræftscreening	1,5
Regionsobduktioner	1,5
Økonomisk ubalance på regionslageret	32,8
Medicinsk teknologivurdering - lavdosis CT	1,0
Midlertidig sikring af fysisk kapacitet til de særlige pladser i Regionspsykiatrien Midt, Viborg	2,5
Kontingent Central Denmark EU Office	2,0
IT – licenser, kritisk drift og AmbuFlex	34,6
Uafviselige forslag	75,9

Prioriteringerne dækker bl.a. over midler til livmoderhalskræftscreening, økonomiske ubalance på regionslageret, Midlertidig sikring af fysisk kapacitet til de særlige pladser i Regionspsykiatrien Midt, Viborg og stigende IT-udgifter til licenser, kritisk drift og AmbuFlex.

2.3 Yderligere politisk prioritering

De politiske prioriteringer på i alt 138,6 mio. kr. og uafviselige forslag fra regionsrådets budgetseminar på 75,9 mio. kr. udgør en samlet prioritering på 214,5 mio. kr. Der resterer således 129,2 mio. kr. til yderligere politisk prioritering.

Forligspartierne har aftalt følgende fordeling af de 129,2 mio. kr.

Tabel 3. Oversigt over yderligere politiske prioriteringer

Mio. kr.	Budget 2022
Forsinket indflytning i Gødstrup - Engangshjælp på 55 mio. kr.	0,0
Realvækst til hospitalerne	92,4
<i>Fordeling af realvækst til hospitalerne:</i>	
<i>Regionshospitalet Horsens - 8,1</i>	
<i>Hospitalsenhed Midt - 13,0</i>	
<i>Regionshospitalet Randers - 7,1</i>	
<i>Hospitalsenheden Vest / Regionshospitalet Gødstrup - 13,4</i>	
<i>Aarhus Universitetshospital - 38,8</i>	
<i>Psykiatrien - 12,0</i>	
Svangreomsorg og fødselsområdet	4,0
<i>Fordeling af midler til svangreomsorg og fødselsområdet:</i>	
<i>Regionshospitalet Horsens - 0,8</i>	
<i>Hospitalsenhed Midt - 0,4</i>	
<i>Regionshospitalet Randers - 0,5</i>	
<i>Hospitalsenheden Vest / Regionshospitalet Gødstrup - 0,5</i>	
<i>Aarhus Universitetshospital - 1,8</i>	
Føtalmedicin	1,5
Pulje til psykiatri og etablering af udsatteråd	5,0
Udmøntning af udviklingsplan for Regionshospitalet Silkeborg	4,1
Bæredygtighed - Cirkulær økonomi	3,0
Palliation	3,5
Styrket indsats i det nære sundhedsvæsen	3,0
Udviklingspulje til Aarhus Universitetshospital	4,0
Styrkelse af behandlingen for patienter med svære funktionelle lidelser	4,0
Patientkontoret	0,5
Pulje til ubalancer og konsolidering	-3,0
Etablering af Social Investeringsfond	0,0
Tidlig og forebyggende fertilitetsrådgivning	0,7
Arbejds miljø på Regionshospitalet Randers	5,0
Nedbringelse af ventetiden på høreområdet	1,0
Nedbringelse af brugerbetaling til forældre til børn indlagt uden for børneafdelingerne	0,5
Yderligere politiske prioriteringer i alt	129,2

Forsinket indflytning i Gødstrup – Engangshjælp på 55 mio. kr.

Kvalitetsfondsbyggeriet i Gødstrup skulle oprindeligt have stået færdigt i 2019. Byggeriet er af flere omgange blevet forsinket, og det forventes, at indflytningen er afsluttet 20. marts 2022. Regnet i hele måneder er der dermed fuld ibrugtagning af byggeriet pr. 1. april 2022. Forsinkelsen har økonomiske konsekvenser for Hospitalsenheden Vest og for den centrale økonomi i Region Midtjylland.

Forligspartierne er enige om, at afbetalingen af den gæld til flytterelaterede udgifter mv., som Hospitalsenheden Vest har opbygget i forbindelse med indflytning og ibrugtagning af byggeriet i Gødstrup udskydes, så afbetalingen sker i perioden 2024-2033. Dermed kan hospitalet nå at få flyttet ind og komme i "normal drift", inden der skal afdrages på gælden.

Forligspartierne er ligeledes enige om, at Hospitalsenheden Vest skal kompenseres for udgifter til etableringen af NIDO - Danmark (Hospitalsenheden Vests center for forskning og uddannelse i sundhed). Hospitalsenheden Vest har samlet set bidraget med 55 mio. kr. af hospitalets driftsmidler til etableringen af NIDO. Forskningsfaciliteter knyttet til de øvrige kvalitetsfondsprojekter er ikke finansieret af hospitalernes drift.

Forligspartierne er på den baggrund enige om, at Hospitalsenheden Vest tilføres 55 mio. kr. Midlerne tilføres som en reduktion af hospitalets gæld. Dermed skal Hospitalsenheden Vest afdrage 5,5 mio. kr. mindre årligt i perioden 2024-2033.

Kompensationen til hospitalsenheden Vest, samt den udskudte afvikling af gæld, påvirker ikke de økonomiske rammer for 2022. Løsningen betyder, at der vil være et mindre økonomisk råderum i de kommende års budgetter, svarende til de reducerede afdrag.

Realvækst til de somatiske hospitaler og psykiatrien

1 mia. kr. af realvæksten i økonomiaftalen for 2022 er givet for at "pengene følger med" til det demografiske træk, der følger af befolkningsudviklingen. Hertil kommer, at Region Midtjylland på baggrund af genberegningen af bloktilskudsfordelingen i 2022 har fået en større andel af regionernes bloktilskud, hvilket bl.a. skyldes, at Region Midtjylland forholds-mæssigt har den største befolkningstilvækst og den største stigning i antal indbyggere på 65 + år.

Et stigende indbyggertal samt en voksende gennemsnitsalder i regionen medfører et større behov for behandling og dermed et større pres på hospitalerne. Det er derfor essentielt, at hospitalerne får realvækst for at kunne imødekomme det stigende behandlingsbehov. Med dette budgetforlig får hospitalerne i alt 92,4 mio. kr. i realvækst.

Regionsrådet har besluttet, at realvækst til hospitalerne fordeles efter 2 fordelingsnøgler. Den ene fordeler realvæksten på baggrund af væksten i opgaverne for det enkelte hospital. Den anden fordelingsnøgle fordeler realvæksten efter den samlede opgavetyngde for det enkelte hospital. Forligspartierne er enige om, at realvæksten fordeles 50/50 med de 2 fordelingsnøgler.

Det stigende behov for sundhedsydelser betyder ligeledes, at personalet må løbe stærkere, hvilket påvirker arbejdsmiljøet på hospitalerne. Dette er særligt udtalt som følge af halvandet år med COVID-19 og senest en konflikt på sygeplejerskeområdet, der har medført yderligere belastning for regionens personale. Det er derfor også en del af intentionen med at give realvækst til hospitalerne, at der er ressourcer til at forbedre arbejdsmiljøet og lette presset på medarbejderne. Forligspartierne ønsker i den sammenhæng, at der er et øget ledelsesmæssigt fokus på, at personalet har de rette kompetencer.

I økonomiaftalen for 2022 indgår, ud over realvæksten, et teknologibidrag på 400 mio. kr. på landsplan svarende til 86,5 mio. kr. for Region Midtjylland. Teknologibidraget udgør et årligt finansieringsbidrag til prioritering af bedre behandling og kapacitet gennem realisering af de løbende gevinster ved at modernisere og udvikle opgaveløsningen, bl.a. via ny teknologi, nye behandlingsmetoder og forbedrede arbejdsgange. I Region Midtjylland implementeres teknologibidraget på de enkelte hospitaler, der således selv har ansvaret for at realisere gevinsterne og frit kan prioritere disse.

Anvendelsen af IT og digitalisering i både klinikken og på det administrative område, er et af midlerne til at understøtte arbejdet med transformationen af sundhedsvæsenet. Digitalisering understøtter bl.a. effektivitet, kvalitet og samarbejde. Øget anvendelse af IT og digitalisering på den kliniske arbejdsplads kan være med til at lette arbejdsgangene og sikre bedre forløb. Digitalisering kan også være med til at sikre, at det bliver nemmere at være patient, fordi flere kan mere selv.

Hospitalerne står over for en svær opgave med at imødekomme det stigende behov for sundhedsydelser, selv når der tilføres ekstra midler i form af realvækst. Årsagen er, at der inden for flere og flere faggrupper er problemer med at sikre tilstrækkelig arbejdskraft.

Forligspartierne ønsker på den baggrund, at hospitalerne fortsætter arbejdet med transformationen af sundhedsvæsenet. Realvæksten kan anvendes til at investere i de løsninger, som det enkelte hospital vurderer vil have størst effekt.

Forligspartierne ønsker, at så meget behandling som muligt foretages i nærmiljøet og ud fra, hvad der giver størst værdi for patienten. Samtidig er omstilling fra stationær til ambulans behandling også fremadrettet en essentiel del af udviklingen i hospitalsvæsenet.

En række akutte patientforløb kan forebygges ved en mere proaktiv indsats og ved udvikling og etablering af andre typer tilbud end akut indlæggelse på hospitalet. Et væsentligt fokus er derfor i samarbejde med kommuner og praktiserende læger at udvikle tilbud, der bidrager til forebyggelse af akutte forløb.

Realvækst til hospitalerne og hospitalernes udmøntning af teknologibidraget spiller således en væsentlig rolle i at sikre den transformation, der skal være med til at fremtidssikre vores sundhedsvæsen. Det er et helt nødvendigt fokus for, at vi også i fremtiden kan løse opgaverne med den tilgængelige arbejdsstyrke.

Svangreomsorg og fødselsområdet

I økonomaftalen for 2022 er der afsat midler til svangreomsorg. Forligspartierne er enige om at prioritere 4,0 mio. kr. til området. Prognoser for antallet af levendefødte i Region Midtjylland peger i retning af, at der i 2025 vil være en stigning i antallet af fødsler på ca. 12 % i forhold til niveauet for 2020. Den prognosticerede vækst i antallet af levendefødte er ikke jævnt fordelt geografisk, men forventes at være størst i den østlige del af Region Midtjylland. Forligspartierne er derfor enige om, at midlerne fordeles til hospitalerne efter den forventede vækst i antal fødsler i perioden 2020-2025.

Hospitalerne kan anvende midlerne til de formål, der vurderes at give størst værdi på det enkelte hospital og for patienterne. Midlerne kan fx anvendes til en god fødsels- og forældreforberedelse, jordemoderkonsultationer, at sikre en god overgang fra familien forlader hospitalet til sundhedsplejersken tager over mv.

Med det forventede større antal fødsler er det nødvendigt med en større fysisk kapacitet. Derfor er der, som det fremgår af afsnit 3. Anlæg, i forbindelse med 1. behandlingen af budget 2022 prioriteret 50 mio. kr. i 2023 til flere fødestuer på Aarhus Universitetshospital.

Føtalmedicin

Føtalmedicin omfatter screening, diagnostik og behandling af det ufødte barn og varetages i et tværfagligt samarbejde mellem certificerede sonografer og fødselslæger med subspecialisering i føtalmedicin. Der er føtalmedicinsk funktion på alle fødesteder i Region Midtjylland og desuden højtspecialiseret funktion på Aarhus Universitetshospital. Fagområdet udvikler sig massivt på baggrund af forbedret teknologi og implementering af nye diagnostiske metoder. Robusthed og høj faglig kvalitet i hele regionen sikres gennem samarbejde på tværs, vidensdeling, uddannelse og implementering af ny viden.

Nationalt og i Region Midtjylland mangler der uddannet personale med føtalmedicinske kompetencer, hvilket nødvendiggør en strategisk indsats i forhold til sikring heraf. Forligspartierne er enige om, at der etableres af en permanent funktion (i form af en overlægestilling og en sonografstilling), der på tværs af alle fødesteder i Region Midtjylland skal varetage uddannelse af speciallæger og sonografer inden for fagområdet føtalmedicin.

Etablering af denne funktion vil understøtte fælles kompetenceudvikling såvel mono- som tværfagligt, kvalitetssikringsaktiviteter samt give adgang til højt specialiseret faglig rådgivning og supervision i form af fælles Multidisciplinære Teamkonferencer af konkrete patientcases, faglig opdatering gennem fælles kurser og lokal supervision. Stillingerne vil som udgangspunkt være forankret på Aarhus Universitetshospital, men resultatet vil være flere uddannede med forankring bredt på regionens hospitaler/fødesteder til at varetage den samlede føtalmedicinske opgave i Region Midtjylland.

Forligspartierne ønsker at tilvejebringe en varig finansiering af en robust uddannelses-, supervisions- og udviklingsfunktion inden for det føtalmedicinske felt på tværs af fødestederne i Region Midtjylland. Der prioriteres 1,5 mio. kr. til føtalmedicin. Herudover forudsættes fødestederne ved alle hospitaler at bidrage hver især til de omtalte aktiviteter, herunder gennem finansiering af løn og evt. vikardækning mv. til de speciallæger og sonografer, som indgår i uddannelsesforløb.

Pulje til psykiatri, herunder styrket indsats for at forebygge dødeligheden for borgere med psykisk sygdom, samt etablering af udsatteråd

I de foregående år har forligspartierne fortløbende prioriteret midler til en styrkelse af Psykiatrien. Psykiatrien er dog fortsat udfordret. Gennem en årrække har Psykiatrien således oplevet et stigende antal patienter, som flere steder skaber et stort pres på kapaciteten. Samtidig oplever Psykiatrien langvarige udfordringer med rekruttering og fastholdelse af psykiatere og andet fagligt kompetent psykiatrisk personale.

Forligspartierne ønsker, at Psykiatrien tager yderligere digitale løsninger i brug for at sikre den fremtidige opgaveløsning.

Patienter med svær psykisk sygdom har dårligere helbred og en betydelig overdødelighed i forhold til almenbefolkningen, hvilket kalder på en mere systematisk tilgang til somatisk udredning af patienter indlagt i psykiatrien. Forligspartierne ønsker, at der udvikles og igangsættes en model for liaisonsomatik med udgangspunkt i dels Regionspsykiatriens nuværende erfaringer og med inspiration fra andre regioner. Der vil være tale om et udviklingsprojekt i et samarbejde med de somatiske hospitaler.

Forligspartierne er enige om, at Psykiatrien skal etablere et udsatteråd i Region Midtjylland. Et udsatteråd skal give udsatte borgere i Region Midtjylland et talerør. Det kan være borgere med såvel somatisk som psykiatrisk sygdom. Rådet skal sikre, at viden om socialt udsatte borgeres særlige behov på regionens områder (sundhed, social og regional udvikling) inddrages i politiske beslutninger og dermed bidrager til bedre og mere fleksible tilbud og medvirker til større lighed i sundhed og et sundhedsvæsen på patientens præmisser.

Forligspartierne prioriterer, ud over psykiatriens andel af realvæksten til hospitalerne, 5,0 mio. kr. til Psykiatrien, der skal anvendes inden for digitale løsninger, rekruttering, kompetenceudvikling, herunder psykopatologi, somatisk udredning og etablering af udsatteråd.

Udmøntning af udviklingsplan for Regionshospitalet Silkeborg

I forlængelse af arbejdet med udviklingsplan for Regionshospitalet Silkeborg ønsker forligspartierne at afsætte midler til at igangsætte konkrete tiltag, der skal understøtte udviklingsplanen.

Der afsættes 1,1 mio. kr. årligt fra 2022 og frem til etablering/udvikling af ambulatoriespor med speciale i nedtrapning af uhensigtsmæssig opioidbehandling (behandling med en særlig gruppe smertestillende medicin, fx morfin) i regi af Smerteklinikken, Center for Planlagt Kirurgi – i samarbejde med almen praksis.

Der afsættes 1,5 mio. kr. årligt i 2022-2024 til arbejdet med implementeringsvidenskab.

Der afsættes 0,5 mio. kr. årligt i 2022-2024 til arbejde med en model for fælles beslutningstagning på det ortopædkirurgiske område, når der fx skal træffes beslutning om den rette behandling med udgangspunkt i patientens situation, kompetencer og ressourcer.

Derudover afsættes 1,0 mio. til yderligere at styrke arbejdet med at implementere udviklingsplanen for Regionshospitalet Silkeborg.

Bæredygtighed - Cirkulær økonomi

Der afsættes 3,0 mio. kr., der skal benyttes til iværksættelse af initiativer vedrørende den cirkulære økonomi. Midlerne anvendes til at styrke indkøbsorganisationen i Indkøb og Medicoteknik, i form af:

- Flere medarbejderressourcer til at gennemføre grønne indkøb og kategoristyring
- Ressourcer til videreuddannelse af indkøbsorganisationen
- Metodeudvikling i Indkøb og Medicoteknik
- Personaleressourcer til understøtning af udviklingsprojekter inden for bæredygtighed, som hospitalerne igangsætter
- Understøtning af opskalering
- Op- og udbygning af strategiske samarbejder (eksternt)

Palliation

Forligspartierne er enige om at prioritere ressourcer til at styrke den palliative indsats i Region Midtjylland. I alt prioriteres 3,5 mio. kr. i 2022 stigende til 4,2 mio. kr. i 2023 og frem.

Det drejer sig om følgende initiativer:

Der afsættes 1,7 mio. kr. i 2022 stigende til 2,7 mio. kr. i 2023 og frem til den indgåede aftale med kommunerne om styrkelse af de palliative indsatser inkl. opgradering af den palliative rådgivningsvagt. Midlerne vil gå til at opgradere de palliative teams på hospitalerne, så de kan rumme flere patienter og bruge tid på at screene patienter med palliative behov. Derudover opgraderes den palliative rådgivningsvagt, der yder rådgivning til kommunerne, hospicerne og almen praksis. Palliative udgifter i forhold til almen praksis forudsættes at kunne afholdes af midlerne på praksisområdet.

Derudover afsættes der 1,0 mio. kr. varigt og 0,3 mio. kr. i engangsudgifter til den svære samtale. Dette forslag støtter op om at udbrede viden om og færdigheder i at anvende "Den svære samtale". Formålet er at støtte op om patienten i at træffe oplyste valg. Det er meningen, at det skal udbredes som uddannelsesstilbud i hele sundhedsvæsenet. De 0,3 mio. kr. afsættes til udvikling af et e-learningprogram.

Navigatorer på hospicerne

Gode erfaringer fra Ankerfjord Hospice med at tilbyde patienter på hospice og deres pårørende støtte gennem en frivillig støtteperson i hjemmet (kaldet Navigator) foreslås udbredt til samtlige hospicer i regionen. Projektet har til formål at fremme livskvalitet og opnå tryghed, tillid og trivsel i hverdagen efter

en udskrivelse fra hospice. Det forventes, at udbredelse af navigatorene vil medvirke til, at flere vil kunne udskrives midlertidigt eller varigt fra hospicerne. Samtidig vil der ske inddragelse af civilsamfundet, idet de tilknyttede navigatore vil være frivillige medarbejdere.

Der afsættes 0,5 mio. kr. til etablering af navigatore på hospicerne under forudsætning af, at hospicerne prioriterer 0,5 mio. kr. til navigator inden for nuværende budgetramme.

Styrket indsats i den nære sundhedsvæsen

Forligspartierne er enige om en fortsat styrkelse af det nære sundhedsvæsen og på den måde bidrage til mere nærhed i behandlingen og skabe mere lighed i sundhed.

Regionsrådet har i 2021 udarbejdet en strategi for sundhedshuse og udmøntet midler til, at flere behandlinger og undersøgelser tilbydes i lokale sundhedshuse. I regi af Sundhedsaftalen har kommuner, region og praktiserende læger gennem de senere år udbygget det tætte samarbejde til gavn for patienterne. Forligspartierne ønsker at denne udvikling fortsætter. Digitalisering og nytænkning er i høj grad nøglerne til at skabe mere nærhed, tilgængelighed og sammenhæng i sundhedstilbuddene.

Som en del af transformationstænkningen skal der arbejdes med udgående funktioner fra regionshospitalet og universitetshospitalet. Det er ambitionen i højere grad at understøtte mulighederne for at få undersøgelse og behandling tæt på borgeren.

Center for Sundhed i Holstebro er ramme for en lang række af nære sundhedstilbud til borgerne i den nordvestlige del af regionen herunder også udvalgte hospitalsfunktioner. I starten af 2022 åbner Regionshospitalet Gødstrup, og i den forbindelse ønsker forligspartierne at styrke Center for Sundhed i Holstebro endnu mere med udbygning af de regionale hospitalsfunktioner. Dermed bidrages til at skabe mere nærhed i tilbuddene for borgerne i den nordvestlige del af regionen.

Fleere hospitalsfunktioner i Center for Sundhed vil betyde kortere afstand for borgerne. Det er dog også ambitionen, at mere nærhed vil gøre det lettere for fx sårbare patienter at komme til sine behandlinger og dermed bidrage til at reducere ulighed i sundhed.

Administrationen vil udarbejde et forslag om, hvilke konkrete hospitalsfunktioner der kan udvides/etableres. Der er pt ingen ledige lokaler i den regionale del af bygningen, og der vil derfor være behov for yderligere at belyse anlægsbehovet.

Der har gennem flere år været lange ventetider til behandling og udredning af hudsygdomme. Forligspartierne ønsker at reducere ventetiden på behandling på hudområdet og ønsker derfor, at der tages forskellige initiativer, der kan nedbringe ventetiden eksempelvis via digitalisering og telemedicinske løsninger.

Der afsættes i alt 3,0 mio. kr. til indsatser i det nære sundhedsvæsen med særligt fokus på det nordvestjyske område, herunder øget kapacitet på hudområdet.

Udviklingspulje til Aarhus Universitetshospital

Forligspartierne er enige om at afsætte 4,0 mio. kr. til en udviklingspulje til Aarhus Universitetshospital. Midlerne kan benyttes til områder som personlig medicin, spydspidsfunktioner, højtspecialiserede behandlinger, forskning mv.

Styrkelse af behandlingen for patienter med svære funktionelle lidelser

'Funktionel lidelse' er en samlebetegnelse for en række lidelser, der alle er kendetegnet ved, at personen har et eller flere fysiske symptomer, der påvirker funktionsevne og livskvalitet. Funktionelle lidelser er hyppige, og de sværeste tilfælde, der rammer ca. 1-2 pct. af befolkningen, kan være invaliderende. I 2020 besluttede Sundhedsstyrelsen, at der skal oprettes specialiserede funktioner for børn, unge og voksne med svære funktionelle lidelser.

I forbindelse med Budget 2021 tilkendegav forligspartierne ønske om, at regionen skulle søge de nye specialiserede funktioner, med henblik på at styrke udredningen og behandlingen af svære funktionelle lidelser. Regionsrådet godkendte regionens ansøgninger til specialfunktioner i funktionelle lidelser i december 2020.

Sundhedsstyrelsen har primo 2021 tildelt Region Midtjylland godkendelse til varetagelse af alle de søgte funktioner, der forventes implementeret primo 2022. Forligspartierne ønsker at styrke området med 4,0 mio. kr. i 2022 stigende til 6,0 mio. kr. årligt fra 2023. Midlerne i 2022 fordeles med hhv. 1,3 mio. kr. til Aarhus Universitetshospital, 2,4 mio. kr. til Hospitalsenhed Midt (primært Regionshospital Hammel Neurocenter og Regionshospitalet Silkeborg), og 0,3 mio. kr. til Børne- og Ungdomspsykiatrien. I 2023 og frem fordeles midlerne med hhv. 2,0 mio. kr. til Aarhus Universitetshospital, 3,5 mio. kr. til Hospitalsenhed Midt (primært Regionshospital Hammel Neurocenter og Regionshospitalet Silkeborg), og 0,5 mio. kr. til Børne- og Ungdomspsykiatrien.

Patientkontoret

Perioden med Covid-19 og efterfølgende konflikt på sygeplejerskeområdet medfører lange ventetider for patienterne, som ønsker at gøre brug af det frie og udvidede frie valg gennem henvendelse til Patientkontoret. I 1. behandlingen til budget 2022 er beskrevet, at Patientkontoret får midler svarende til en fuldtidsstilling mere.

Forligspartierne ønsker derudover at få igangsat et arbejde, der gør det nemmere at være patient, som har brug for vejledning eller omvisitering hos patientkontoret. Det skal samtidig være løsninger, der også gør det nemmere at være patientvejleder, og dermed i sidste ende giver bedre opfyldelse af servicemålene. Der skal ses på arbejdsprocesserne og mulighederne for at få taget flere digitale løsninger i brug. Det kan være for udvalgte dele af vejledningen eller visiteringsopgaven eller for en afgrænset gruppe af patienter. Til at få udviklet nye digitale løsninger afsættes et engangsbetrag på 0,5 mio. kr.

Pulje til ubalancer og konsolidering

Der er i forbindelse med 1. behandlingen af budget 2022 afsat yderligere 15 mio. kr. til pulje til ubalancer og konsolidering. Der er tale om varige midler, der skal styrke Region Midtjyllands økonomistyring og medvirke til at imødegå eventuelle økonomiske ubalancer. Herudover kan puljen anvendes til konsoliderende tiltag med henblik på at styrke Region Midtjyllands økonomiske fundament fremadrettet. Forligspartierne er enige om, at puljen reduceres med 3,0 mio. kr., så der afsættes 12,0 mio. kr. i budget 2022 for at skabe plads til øvrige prioriteringer i budget 2022.

Forligspartierne er desuden enige om, at en del af puljen herudover kan benyttes til engangsfinansiering af implementering af transformationsinitiativer på hospitaler, stabe mv. Dermed kan implementeringen af nye initiativer, der skal medvirke til at frigøre personaleressourcer og sikre transformationen af sundhedsvæsenet, helt eller delvist finansieres af pulje til ubalancer og konsolidering.

Etablering af Social Investeringsfond

Forligspartierne er optagede af, hvordan vi i langt højere grad forebygger sundhedsmæssige og sociale problemstillinger og dermed får skabt et mere bæredygtigt sundhedsvæsen. Det er en velkendt men kompleks problemstilling, hvor der er behov for at tænke nyt.

I en Social Investeringsfond går en eller flere myndigheder sammen med velfærdsleverandører og investorer om at gennemføre en indsats, der både kan skabe positive forandringer for den enkelte borger samt på sigt kan skabe gevinster på et offentligt budget. Grundtanken er, at eksempelvis en ekstra forebyggelsesindsats bidrager til bedre sundhed og livskvalitet for den enkelte borger og samtidigt tjener sig ind i form af f.eks. færre kontakter til sundhedsvæsenet, tilknytning til arbejdsmarkedet etc. Effekten af indsatsen skal derfor være målbar.

Administrationen skal indhente konkrete erfaringer fra nuværende sociale investeringsfonde og på den baggrund fremlægge et forslag til en Social Investeringsfond i Region Midtjylland til politisk behandling i 1. halvår 2022.

Forligspartierne ønsker undervejs i afdækningen en bred dialog med relevante samarbejdspartner og civilsamfundsorganisationer.

Regionsrådet vil se velvilligt på medfinansiering af initiativer og projekter, der kan fremme forebyggelse, som også økonomisk kan hvile i sig selv igennem reducerede udgifter til sundhedsvæsenet over tid. Finansiering af sådanne initiativer kan ske ved en prioritering af midler fra puljen til ubalancer og konsolidering med et årligt beløb op til 5 mio. kr. De regionale midler kan alene finansiere regionale indsatser.

Tidlig og forebyggende fertilitetsrådgivning

Ufrivillig barnløshed er et stort problem for mange. I et forebyggelsesperspektiv er det værdifuldt at sikre adgang til viden og vejledning om, hvordan chancerne for graviditet kan påvirkes af faktorer såsom alder, alkoholvaner, rygning, kost, motion og vægt. Forligspartierne ønsker derfor at afsætte 0,7 mio. kr. årligt til driften af et regionalt tilbud om tidlig og forebyggende fertilitetsrådgivning, der kan støtte ikke mindst unge kvinders og mænds overvejelser og valg i forhold til graviditet og familieplanlægning.

Tilbuddet vil være baseret på sundhedsfaglig rådgivning og vurdering, der typisk omfatter både samtaler og de fornødne undersøgelser i form af ultralydsscanning, analyse af blodprøver, sædprøve mv. Dette spiller en vigtig rolle i den kliniske vurdering af, om der er sygdom eller særlige helbredsmæssige forhold hos den enkelte, der har betydning for fertiliteten.

Endvidere tænkes tilbuddet tilrettelagt med fokus på, at digitale løsninger spiller en væsentlig rolle i forhold til at gøre tilbuddet let tilgængeligt for enkelte samt for at sikre udbredelse til unge i hele regionen. Samtidig skal det ud fra et bæredygtighedshensyn begrænse borgernes behov for fysisk transport og i det hele taget minimere det samlede tidsforbrug hos borgerne i kontakten med sundhedsvæsenet. Som led i implementeringen udarbejder administrationen et oplæg til regionsrådets godkendelse, der beskriver tilbuddets organisatoriske forankring mv.

Arbejds miljø på Regionshospitalet Randers

Med de seneste oplysninger om akutte arbejdsmiljømæssige problemer, forårsaget af pladsmangel på en række 4-sengsstuer på Regionshospitalet Randers, ønsker forligspartierne at løse de mest akutte problemer hurtigst muligt.

Der er et akut behov for nu og her at skabe mere plads på flere af 4-sengsstuerne på Regionshospitalet Randers. Forholdene på stuerne er yderligere forværret af, at der i forbindelse med COVID-19 er opsat afskærmning for at sænke smitterisikoen.

Der er en plan for at finde en langsigtet løsning i forbindelse med generalplanen for Regionshospitalet Randers. De etaper i hospitalets generalplan, der adresserer udfordringerne, forventes at stå klar i henholdsvis 2027, 2029, 2031 og 2033.

Sengestuerne vurderes ikke at leve op til kravene i arbejdsmiljølovgivningen, idet der er risiko for arbejdsulykker og nedslidning. Derudover vurderes det, at der er udfordringer med for lidt plads på toiletter og i birum, for få toiletter og manglende mulighed for udluftning.

Forligspartierne ønsker på den baggrund, at mulighederne for at fremrykke de relevante etaper af generalplanen, samt hvilke konsekvenser dette vil have for den samlede investeringsplan, undersøges.

Kortsigtet løsning

Der kan skabes mere plads nu og her, så det bliver muligt at konvertere 4-sengsstuer til 2-sengsstuer på to af de medicinske sengeafsnit, hvor behovet vurderes at være mest akut. Pladsen skabes i forlængelse af eksisterende sengeafsnit ved at nedlægge kontorer eller andet. Løsningen er således ikke helt på plads, men det forventes, at der i alt kan flyttes 12 senge.

Sengene spredes således ud over et større areal. Det medfører et øget behov for personale; læger og plejepersonale. Derudover er der behov for midler til den ekstra rengøring og service, der også følger med, at sengene spredes på et større areal. Konverteringen af sengestuer og opnormering af personalet forventes således at give øgede driftsudgifter på 5,0 mio. kr. årligt. Forligspartierne prioriterer på den baggrund 5 mio. kr. årligt til Regionshospitalet Randers, indtil de relevante etaper af generalplanen er gennemført, og problemerne er løst permanent.

Nedbringelse af ventetiden på høreområdet

Borgere, som har behov for høreapparatsbehandling, oplever lang ventetid på udredning og behandling. Regionsrådet afsatte i budget 2020 3 mio. kr. til at nedbringe ventetiden på høreområdet. Forligspartierne ønsker at afsætte yderligere 1 mio. kr. til at nedbringe ventetiden.

Nedbringelse af brugerbetaling til forældre til børn indlagt uden for børneafdelingerne

Regionsrådet har tidligere besluttet, at ikke indlagte forældre kan få gratis forplejning i forbindelse med barnets indlæggelse på Børn- og Ungeafdelingerne. Forligspartierne ønsker at udvide denne ordning til

også at omfatte forældre til børn indlagt uden for Børn- og Ungeafdelingerne primært på Aarhus Universitetshospital, herunder afsnit for syge nyfødte. Der afsættes 0,5 mio. kr.

Der vil fortsat være brugerbetaling for fædre/partnere i forbindelse med barselsophold efter fødsel, fædre til syge mødre indlagt med deres børn samt familier, der har ophold i Trykfondens familiehuse ved Aarhus Universitetshospital og Hammel Neurocenter.

3. Anlæg

Region Midtjyllands Investeringsplan skal medvirke til at sikre effektiv drift, større patientsikkerhed og høj kvalitet i sundhedsvæsenet. Investeringsplan 2022-2030 for sundhedsområdet er lavet ud fra regionens målbillede og godkendte strategier og bygger videre på de strategiske beslutninger om anlægsområdet, der blev truffet i forbindelse med godkendelse af sidste års budget. Investeringsplanen er en kombination af anlægsmidler, der allerede er prioriteret til specifikke investeringer, samt en række puljer med særlige formål, der løbende kan prioriteres, efterhånden som viden om behov og muligheder øges. Økonomiaftalen for 2022 har medført et dyk i den regionale anlægsramme. Det er i Region Midtjylland besluttet at kompensere dette fald i anlægsrammen ved optag af leasing, således at de planlagte investeringer fortsat kan gennemføres.

3.1 Nye uafviselige behov på anlægsområdet i 2022

Jf. materialet til regionsrådets 1. behandling af budget 2022 er der et råderum til nye anlægsinvesteringer i budget 2022 på 120 mio. kr. I forbindelse med 1. behandlingen af budget 2022 er der prioriteret nye uafviselige behov på anlægsområdet for 100 mio. kr., der er vist i efterfølgende tabel 4.

Tabel 4. Nye uafviselige behov på anlægsområdet i 2022 og frem

Mio. kr.	Budget 2022	I alt -> 2030
Nationale og tværregionale udviklingsprojekter, IT	60,0	150,0
Generalplan Randers, genberegning af etape 3-4 med afledte projekter	8,0	107,0
Akutfdeling Horsens, etape 2E samt projektorganisation	12,0	32,0
Hjemtagning af ambulancebaser samt helipad Samsø	5,0	10,0
Deponering ifm. lejemål i Incuba	15,0	72,0
Øget kapacitet på fødeområdet - Aarhus Universitetshospital		50,0
Regionshospitalet Gødstrup, afledte projekter ifm. indflytning		11,0
Regionspsykiatrien Horsens, genberegning af etablering af sengepladser		16,0
Regionshospitalet Viborg, Udvidet kapacitet brystklinik		15,0
Nye uafviselige behov på anlægsområdet i 2022 og frem	100,0	463,0

I 2022 indgår bl.a. prioriteringer til nationale og tværregionale udviklingsprojekter inden for IT, midler til generalplan i Randers og Akutfdeling i Horsens. I 2023 og frem er der herudover bl.a. prioriteringer til øget kapacitet på fødeområdet på Aarhus Universitetshospital, afledte projekter ifm. indflytningen på Regionshospitalet Gødstrup og udvidet kapacitet på brystklinikken på Regionshospitalet Viborg.

I 2022 resterer der således 20 mio. kr. til yderligere politisk prioritering på anlægsområdet.

3.2 Yderligere politisk prioritering på anlægsområdet

Forligspartierne er enige om at prioritere de 20 mio. kr. jf. nedenstående tabel 5.

Tabel 5. Pulje til yderligere politisk prioritering på anlægsområdet

Mio. kr.	Budget 2022
Regionshospitalet Silkeborg, gavlbyggeri	5,0
Transformation	10,0
Bæredygtighed	5,0
Pulje til yderligere politisk prioritering på anlægsområdet	20,0

Regionshospitalet Silkeborg, gavlbyggeri

Regionsrådet har i juni 2021 bedt om at få udarbejdet en plan, der sammentænker en samlet omlægning af sengestuerne på Regionshospitalet Silkeborg til 1- og 2-sengsstuer - uden at der reduceres i antallet af senge og en logistikløsning.

Forligspartierne er enige om, at der skal etableres tre ekstra etager på det såkaldte gavlbyggeri, så gavlbyggeriet (bygning 3B) kommer i fuld højde med bygning 3. Det vurderes, at de samlede udgifter til gavlbyggeriet vil være 44,0-51,0 mio. kr.

På den baggrund er forligspartierne enige om, at de 30,0 mio. kr., der i forbindelse med sidste års budget blev prioriteret til en udviklingsplan for Regionshospitalet Silkeborg, skal anvendes til at sikre gennemførelse af det samlede gavlbyggeri. Hensigten er at etablere en meningsfuld udvidelse med henblik på at kunne aflaste og udtynde bl.a. hospitalets sengeafdelinger samt sikre gode adgangsforhold til de etager, der fremadrettet skal rumme patientrettet aktivitet.

Herudover prioriterer forligspartierne yderligere 5,0 mio. kr. i 2022 og 9,0 mio. kr. i 2023, så der samlet set er prioriteret 44,0 mio. kr. Prioriteringen af de 9,0 mio. kr. i 2023 vil medføre, at andre projekter i investeringsplanen må udskydes.

Såfremt projektet viser sig at blive dyrere end de 44,0 mio. kr., er forligspartierne enige om, at den resterende del prioriteres i forbindelse med budget 2023.

Da der på nuværende tidspunkt pågår et større analysearbejde i forhold til logistikløsning, er der endnu ikke klarhed over, hvilken løsning der vil være den bedste, eller hvordan økonomien for de enkelte løsninger vil være. Forligspartierne er derfor enige om, at en beslutning vedrørende evt. logistikløsning må afvente det pågående analysearbejde.

Transformation

For også fremadrettet at have tidssvarende behandlingstilbud er det nødvendigt hele tiden at have fokus på, hvordan vi kan gøre brug af ny teknologi, nye behandlingsformer, udvikle og tilpasse vores tilbud, således at disse svarer til den ramme, vi har at arbejde inden for. Der vil særligt være fokus på en øget digital understøttelse med henblik på sikre høj kvalitet i behandlingen, at vi også fremadrettet har tid og ressourcer til de opgaver, der giver mest mening for patienten, og at vi dermed kan sikre et sundhedsvæsen på patientens præmisser. Til dette formål prioriteres 10 mio. kr.

Bæredygtighed

Regionsrådet godkendte primo 2021 en ambitiøs Bæredygtighedsstrategi, der beskriver regionens målsætning om en grøn, bæredygtig omstilling frem mod 2030. Nogle elementer af omstillingen er allerede identificeret og forventes mulige at gennemføre med kendte teknologier og initiativer – andre kræver fortsat afsøgning samt mulighed for at kunne igangsætte pilotprojekter. Med denne investeringsplan sikres 5 mio. kr. i 2022 til både at understøtte investering i kendte løsninger og kendt teknologi – og til at igangsætte nødvendige pilotprojekter i overensstemmelse med bæredygtighedsstrategiens indsatsområder for at blive klogere på, hvordan vi kan understøtte en fortsat bæredygtig udvikling i Region Midtjylland.

Anvendelse af ikke-anvendte anlægsmidler fra kvalitetsfondsbyggeriet ved Regionshospitalet Viborg

Hospitalsledelsen i Hospitalsenhed Midt og direktionen vurderer (med inddragelse af akutafdelingen på HEM), om ikke-anvendte anlægsmidler fra kvalitetsfondsbyggeriet i Viborg foreslås anvendt til etablering af en helipad eller reovering af sengestuer i Viborg. Vurderingen forelægges for Regionsrådet.

4. Socialområdet

Region Midtjyllands specialområder tilbyder kommunerne ydelser til børn, unge og voksne borgere med meget forskellige handicap og med et særligt fokus på højt specialiserede ydelser til målgrupper med de mest sjældne og komplekse handicap. De regionale specialområder løser i dag nogle af de sværeste og fagligt mest krævende opgaver for kommunerne på det specialiserede socialområde.

Forligspartierne ønsker, at Region Midtjylland skal udvikle og styrke sin position som en attraktiv samarbejdspartner for kommunerne i forhold til at forbedre vilkårene for mennesker med handicap, socialpsykiatriske problemstillinger samt socialt udsatte børn og unge.

Forligspartierne ønsker endvidere, at det regionale socialområde fortsat fokuserer og målretter leverandøropgaven inden for det mest specialiserede socialområde, og med dette udgangspunkt arbejder på at fastholde, udbygge og videreudvikle de faglige specialmiljøer i specialområderne. Dette fokus indebærer også, at der skal sikres muligheder for en fortsat udvikling af de sociale tilbuds bygningsmæssige rammer med afsæt i målgruppernes konkrete behov og udfordringer.

Det socialfaglige arbejde tager afsæt i borgerens udviklingsmuligheder, forudsætninger og ønsker. Forligspartierne ønsker, at socialområdet sætter fokus på styrket borgerinddragelse gennem udvikling og implementering af løbende borgertilfredshedsundersøgelser og andre initiativer, som kan sikre yderligere fokus på borgerens trivsel og udvikling, og at der lyttes og læres af de oplevelser, borgerne har med den socialfaglige indsats.

Specialområdernes muligheder, for at varetage opgaver på det højt specialiserede socialområde professionelt og med høj kvalitet, er grundlæggende afhængig af specialområdernes muligheder for fortsat at kunne fastholde og rekruttere dygtige og motiverede ledere og medarbejdere gennem gode arbejdsforhold, attraktive fagmiljøer og muligheder for kompetenceudvikling og efteruddannelse. Forligspartierne finder, at fastholdelse og rekruttering af ledere og medarbejdere vil være et centralt indsatsområde for socialområdet i de kommende år.

Forligspartierne finder det tilsvarende centralt at fastholde fokus på udvikling og anvendelse af viden om, hvilke sociale indsatser der virker. Derfor skal praksisnær forskning, systematisk evaluering af nye indsatser og udbredelse af gode resultater prioriteres som led i løbende forbedringer af den faglige kvalitet i den borgerrettede indsats.

Forligspartierne ønsker, at Region Midtjylland målrettet og løbende arbejder med at udvikle socialområdet til at blive så effektivt som muligt. Region Midtjylland skal levere fagligt og økonomisk attraktive tilbud og samtidig dokumentere indsatsen og resultaterne.

Forligspartierne finder, at det vedvarende vil være et indsatsområde for det regionale socialområde at fastholde fokus på borgernes fysiske og mentale sundhed samt at arbejde med lighed i sundhed. Region Midtjyllands specialområder skal bidrage aktivt til sundhedsfremme og støtte borgerne i at deltage i helbredsundersøgelser og modtage behandling. Specialområderne skal til stadighed sikre, at det faglige setup er til stede for at kunne lykkes med at fastholde eller fremme den enkeltes funktionsniveau, trivsel og udvikling. Barnets/borgerens sundhed og sundhedsforebyggelse er en vigtig integreret del af denne opgave.

5. Regional Udvikling

Region Midtjyllands regionale udviklingsaktiviteter skal fortsat fremme løsninger på store samfundsmæssige og globale udfordringer via samarbejde i stærke partnerskaber. Fokus på det gode liv, fremtidssikrede uddannelser og kompetenceløft, kultur, klima, miljø og ressourcer samt bæredygtighed er de spor, der danner grundlag for prioriteringerne, når vi arbejder som en attraktiv og bæredygtig region for alle.

Inden for Regional Udvikling er der i alt 22,7 mio. kr. til politisk prioritering i forbindelse med budget 2022. Midlerne er fordelt med 9,2 mio. kr. i varige midler og 13,5 mio. kr. i engangsmidler i 2022. De 13,5 mio. kr. kommer dels fra 3,5 mio. kr. i engangsindtægter fra tilbageløb på forventet afsluttede EU-projekter samt 10,0 mio. kr. i ekstraordinære engangsindtægter som følge af en regnskabskorrektur fra tidligere år.

Forligspartierne har besluttet følgende prioritering af de 22,7 mio. kr.

Tabel 6. Prioritering af midler inden for Regional Udvikling

Mio. kr.	Budget 2022
<i>Varige prioriteringer</i>	
Understøttelse af grøn omstilling og udfordringer i forhold til passagerindtægter inden for den kollektive trafik	9,2
<i>Engangsprioriteringer</i>	
Implementering af bæredygtighedsstrategien	3,5
Kultur- og eventpulje	4,0
Kultur- og sundhedsindsatser	2,0
Den regionale klimatilpasningsindsats	4,0
I alt	22,7

Kollektiv trafik

Fra 2022 til 2024 implementeres gradvist en ny indtægtsfordelingsmodel på området for kollektiv trafik. Den nye model betyder, at regionens udgifter i 2022 reduceres med 9,2 mio. kr. Forligspartierne er enige om, at midlerne bibeholdes inden for den kollektive trafik til understøttelse af den påbegyndte grønne omstilling, herunder forsøg med el-busser, og det generelle pres på passagergrundlaget i den kollektive trafik.

Implementering af bæredygtighedsstrategien

Forligspartierne er enige om, at der fra Regional Udvikling i 2022 bidrages med 3,5 mio. kr. til implementeringen af bæredygtighedsstrategien. Midlerne er engangsindtægter fra tilbageløb på forventet afsluttede EU-projekter.

Kultur- og eventpulje

Forligspartierne er enige om, at der heraf tilføres 4 mio. kr. ekstra i 2022 til Kultur- og eventpulje på kulturområdet til tiltrækning og gennemførelse af store internationale sports- og kulturevents i Region Midtjylland. Puljen er tiltænkt kommuner i regionen, der vil ansøge om at blive værtskommune for sådanne events. Kultur- og eventpuljen skal bidrage til at virkeliggøre regionsrådets regionale udviklingsstrategis ambition om, at Region Midtjylland skal være en attraktiv og bæredygtig region for alle og dermed et attraktivt sted at leve og bo. Kultur- og eventpuljen skal ligeledes anvendes til at sikre videreudvikling samt kvalitetsoptimering af eventen.

Kultur- og sundhedsindsatser

Der er evidens for, at kultur har et stort potentiale for at supplere den behandling, som sundhedsvæsenet tilbyder. En styrkelse af kultur-sundhedsindsatsen med 2 mio. kr. anvendes dels til en pulje målrettet kulturaktører og institutioner, der kan udvikle nye løsninger til området. Derudover anvendes midlerne til, at aktører fra kulturlivet kan implementere 'koncept for musik på hospitaler'. Konceptet er skabt på baggrund af en række pilotprojekter på regionens hospitaler afviklet de seneste år. Endelig anvendes midlerne til forberedelserne af et videns- og kompetencecenter for kultur og sundhed. Den konkrete udmøntning forelægges Udvalget for Regional Udvikling.

Den regionale klimatilpasningsindsats

Forligspartierne ønsker, der i 2022 investeres 4 mio. kr. ekstra i den regionale klimaindsats. En indsats, der viderefører initiativer, der er igangsat i bl.a. Coast to Coast Climate Challenge og DK2020, og dermed accelererer arbejdet med helhedsorienterede initiativer i forhold til klimatilpasning, den grønne omstilling og handling imod mere bæredygtighed i den midtjyske geografi.

6. Hensigtserklæringer**A. Øget kræftforekomst i Thyborøn-Harboøre**

En ny undersøgelse, offentliggjort i sommeren 2021, viser, at borgere, der har boet i Thyborøn-Harboøre omkring 1970, har en øget kræftforekomst. Undersøgelsen fastslår dog ikke, hvad den øgede forekomst præcist skyldes. For at kunne håndtere bekymringen fra borgerne i området bedst muligt, er der behov for at indsamle mere viden. Forligspartierne ønsker derfor, at der hurtigst muligt sættes gang i opfølgende undersøgelser - efter nærmere vurdering af den første undersøgelse i Klinisk Epidemiologisk afdeling på Aarhus Universitetshospital, et arbejde der allerede er sat i gang.

Forligspartierne er desuden enige om, at Region Midtjylland henvender sig til Sundhedsministeriet med henblik på en vurdering af behovet for en eventuel screeningsundersøgelse af borgere i området.

B. Udviklingsplan for primært det medicinske og akutte område

Region Midtjylland har en lang række planer og strategier, der lægger de overordnede rammer for udviklingen af det regionale sundhedsvæsen – eksempelvis Sundheds- og hospitalsplan, strategi for Sundheds- og Psykiatrhuse, Fødeplan og Sundhedsaftalen med kommunerne.

På baggrund af en øget ældrebefolkning og dermed generelt stigende behov for primært akut medicinsk behandling og pleje udarbejdes en analyse og en samlet plan for udviklingen af det medicinske område, der tager udgangspunkt i de nævnte planer og strategier.

En umiddelbar målsætning for en samlet plan for området vil være, i så høj grad som muligt, at undgå indlæggelse og sikre lokale tilbud, hvor det er fagligt forsvarligt, samtidig med, at det regionale område fastholder den nødvendige kapacitet – herunder sikrer nødvendig uddannelse og forskning.

Regionsrådet får fremlagt en plan for proces, herunder den politiske involvering.

C. Blodprøvetagning

Forligspartierne ønsker at få undersøgt, om det er muligt at udvide den ordning, vi har omkring blodprøvetagning i dag, så borgere, der bor langt væk fra vores eksisterende blodprøvetagningssteder, får lettere adgang til at få taget en blodprøve. Der iværksættes en undersøgelse af mulighederne for fx at udvide antallet af praktiserende læger, som må tage blodprøver til hospitalsbehandling, udvide antal regionale blodprøvetagningssteder eller udvide den mobile ordning, hvor sårbare borgere kan få taget blodprøver i eget hjem.

D. Mere biodiversitet

Der er ønske om at styrke regionens indsats i forhold til klima og bæredygtighed ved, at regionens arealplejefunktion arbejder for størst mulig udbredelse af biodiversitet og mere vild natur på udearealerne.

Viborg den 7. september 2021

På vegne af partierne:

Socialdemokratiet	
Radikale Venstre	
Det Konservative Folkeparti	
Socialistisk Folkeparti	
Liberal Alliance	
Kristendemokraterne	
Dansk Folkeparti	
Venstre	
Enhedslisten	
Alternativet	

SUNDHED

2. Sundhed

2.1 Indledning

Fakta om Sundhed i Region Midtjylland

Regionen skal drive og udvikle sundhedsvæsenet og være med til at levere mest mulig sundhed for pengene.

Drift

Samlet udgiftsbaseret driftsbudget for Sundhed: 26.063,3 mio. kr.

* Somatiske hospitaler mv.	18.102,7 mio. kr.
* Psykiatrien i Region Midtjylland	2.010,1 mio. kr.
* Praksissektor og Tilskudsmedicin	5.441,0 mio. kr.
* Servicefunktioner	509,5 mio. kr.

Ansatte

Antal helårsstillinger: 25.186

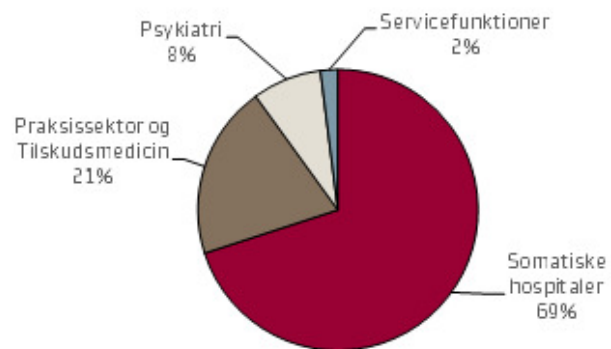
Anlæg

Samlet udgiftsbaseret anlægsramme for Sundhed: 834,2 mio. kr.

* Investeringsramme	792,5 mio. kr.
* Anlægsramme for kvalitetsfundsprojekter	41,7 mio. kr.

Opgaver

- * Hospitalerne
- * Psykiatriske afdelinger
- * Nære Sundhedstilbud: Privatpraktiserende læger, privatpraktiserende speciallæger og andre tilbud inden for sygesikringsområdet (fysioterapeuter, tandlæger, kiropraktorer, psykologer og fodterapeuter)
- * Det præhospitale beredskab, herunder ambulance- og akutbilstjeneste
- * Tilskud til medicin
- * Derudover kommer en række opgaver inden for forskning, udvikling, uddannelse og samarbejdsopgaver med kommunerne

Somatiske hospitaler

Hospitalerne er organisatorisk samlet i 15 enheder

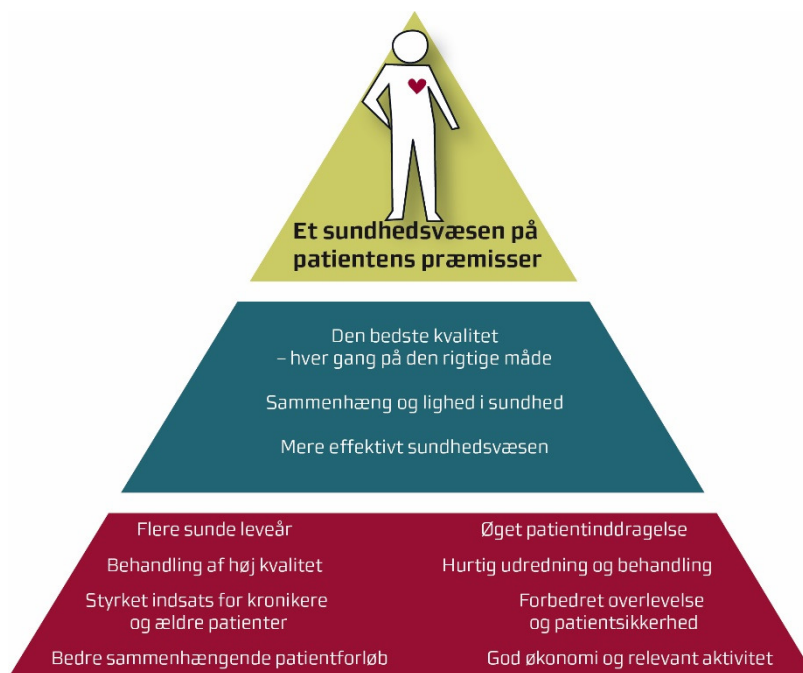
Psykiatrien i Region Midtjylland

Overblik over psykiatrien

Målbillede på Sundhed – Et sundhedsvæsen på patientens præmisser

Region Midtjylland styrer sine aktiviteter på sundhedsområdet ud fra målbilledet: »Et sundhedsvæsen på patientens præmisser«. Målbilledet sætter rammerne for arbejdet med de nationale mål og skal sikre, at vi sammentænker relevant aktivitet, god økonomi og høj kvalitet, så vi får mest mulig sundhed for de ressourcer, vi har til rådighed. Regionens målbillede samt de nationale mål angiver dermed den retning, vi ønsker at styre vores sundhedsvæsen imod.

Målbilledet skal forstås på denne måde:

- Øverst i målbilledet ses Region Midtjyllands vision, der er et sundhedsvæsen på patientens præmisser.
- Midten af målbilledet viser tre spor, der er pejlemærker for, at regionen opnår et sundhedsvæsen på patientens præmisser.
- Bunden af målbilledet viser otte mål, som hele sundhedsvæsenet i Region Midtjylland skal styre efter for at sikre de tre spor og forbedringer i sundhedsvæsenet på patientens præmisser.

Der skal være enkelthed og fokus i arbejdet med at skabe 'Et sundhedsvæsen på patientens præmisser'. Regionens styring skal derfor være med til at sikre, at der er gode rammer for dette stykke arbejde.

Tre strategispør i målbilledet

Region Midtjylland har en vision om at skabe 'Et sundhedsvæsen på patientens præmisser'. Dette betyder, at regionen skal arbejde hen imod, at alle handlinger og indsatser, der foretages i sundhedsvæsenet, skal have patientens perspektiv for øje. Behandling og pleje foregår derfor i en aktivt inddragende og rådgivende dialog mellem borger, personale og pårørende.

Visionen om 'Et sundhedsvæsen på patientens præmisser' er understøttet af tre strategispør, der tager hovedafsæt i de nationale mål og regionens sundheds- og hospitalsplan.

Den bedste kvalitet – hver gang på den rigtige måde

I Region Midtjylland ønsker vi, at patienternes møde med sundhedsvæsenet skal være af høj kvalitet hver gang. De rette ydelser skal gives på den mest effektive måde, og patienterne skal opleve at få den hjælp, de forventer. Kvalitet er således både patientoplevelse kvalitet, faglig og organisatorisk kvalitet.

Kvalitets- og forbedringsarbejdet i Region Midtjylland tager afsæt i det nationale kvalitetsprogram. Regionen arbejder målrettet på at leve op til de nationale mål, hvilket blandt andet forudsætter, at vi har et tæt tværsektorielt samarbejde med almen praksis og de 19 midtjyske kommuner. Derudover har Region Midtjylland et stærkt fokus på de resultater, sundhedsvæsenet skaber for patienterne, og på at skaffe overblik over kvaliteten og identificere områder, hvor der er mulighed for forbedringer.

Sammenhæng og lighed i sundhed

Behandlingsforløb går ofte på tværs af hospitaler, kommuner og praksissektor. Et velfungerende og gnidningsfrit samarbejde er helt afgørende for, at borgeren oplever et sammenhængende forløb. Regionen har derfor et stærkt fokus på at videreudvikle og udbygge et nært og sammenhængende sundhedsvæsen. Det nære sundhedsvæsen skal bidrage til sundhedsløsninger tæt på borgeren og dermed understøtte, at borgere med sygdom, så vidt muligt, kan fastholde deres hverdag. Regionen vil endvidere arbejde på at indfri det forebyggelsespotentiale, som et veludbygget nært sundhedsvæsen rummer, eksempelvis i forhold til at forebygge akutte indlæggelser.

Med øget fokus på patientens præmisser er det nødvendigt samtidigt at fokusere på lighed i sundhed – både geografisk lighed og social lighed. Sygdomsbehandlingen må således ikke være afhængig af, hvor man bor, eller hvilken baggrund man har. For at opnå dette, er det nødvendigt, at vi behandler mennesker forskelligt og tager udgangspunkt i den enkeltes situation og behov. Det kræver, at vi har fokus på, hvad der er vigtigt for den enkelte i mødet med sundhedsvæsenet, og inddrager borgerne og deres ressourcer aktivt. Og det kræver, at vi kan matche spændet mellem dem, der kan og vil selv og dem, der har brug for ekstra støtte.

Region Midtjylland vil sikre, at borgerne og sundhedspersonalet sammen træffer beslutningerne. Vi har fokus på ligeværdig og klar dialog i øjenhøjde mellem sundhedspersonalet og borgerne. Det gælder både i diagnosticeringen, behandlingen og rehabiliteringen samt i beslutninger om patientforløbet. Det gælder også i forhold til en tidlig palliativ indsats og et øget fokus på, hvad der giver den bedste livskvalitet for patienten – også ved livets afslutning.

Mere effektivt sundhedsvæsen

Det sidste spor i målbilledet er et mere effektivt sundhedsvæsen. Vi skal levere den rigtige indsats og sikre en relevant ressourceanvendelse. Samtidig skal vi holde fast i vores regionale dagsorden om, at mængde ikke nødvendigvis er kvalitet. Mere er ikke nødvendigvis bedre, og mere behandling er ikke kvalitet i sig selv.

Region Midtjylland ønsker et effektivt sundhedsvæsen, der sammentænker økonomi, aktivitet og kvalitet. Der er god økonomi i god kvalitet: Vi har en begrundet forventning om, at kvalitetsforbedringer i diagnostik, behandlinger og patientforløb kan frigive ressourcer. Derfor er det afgørende, at vi sikrer en tæt og løbende koordinering mellem økonomiarbejdet og kvalitetsarbejdet. På den måde bliver et effektivt sundhedsvæsen også et bæredygtigt sundhedsvæsen.

Et bæredygtigt sundhedsvæsen på patientens præmisser kræver desuden en region, der hele tiden udvikler sig i forhold til at arbejde smartere og gør brug af tidens teknologiske muligheder og de idéer og løsninger, der opstår i hverdagen i klinikken.

Endelig vil Region Midtjylland være en region, der balancerer specialisering og nærhed til borgeren, og som skaber tilbud, der øger tilgængeligheden samtidig med, at det er trygt og fagligt bæredygtigt og efterlever gældende kvalitetsstandarder.

De otte mål i målbilledet

I arbejdet med målbilledet er det vigtigt, at der er enkelthed og fokus på få mål, og at målene giver klinisk mening. Der er i målarbejdet formuleret otte konkrete mål med udgangspunkt i de nationale mål for sundhedsvæsenet samt et regionalt mål om 'god økonomi og relevant aktivitet'. Målene peger tilsammen op imod de tre spor og regionens overordnede vision om et sundhedsvæsen på patientens præmisser.

De otte mål i målbilledet er:

- Bedre sammenhængende patientforløb
- Styrket indsats for kronikere og ældre patienter
- Forbedret overlevelse og patientsikkerhed
- Behandling af høj kvalitet
- Hurtig udredning og behandling

- Øget patientinddragelse
- Flere sunde leveår
- God økonomi og relevant aktivitet

Forbedringsarbejde som metode

Den fælles ramme for kvalitetsarbejdet i Region Midtjylland er inspireret af Institute for Healthcare Improvement's (IHI) tilgang med forbedringsmodellen og PDSA-cirklen som motor. I Region Midtjylland vil vi således i de kommende år fortsætte det målrettede arbejde med at skabe en forbedringskultur, hvor vi løbende arbejder for at forbedre behandlinger, patientforløb, arbejdsgange m.m. til gavn for patienterne.

Region Midtjylland arbejder løbende med at opbygge kompetencer i forbedringsarbejde. Udover, at vi deltager i den nationale lederuddannelse, iværksættes der i regionen uddannelsesaktiviteter på flere niveauer med det formål at understøtte en forbedringskultur og et fælles sprog og metodekendskab. Der arbejdes ud fra en målsætning om, at mange skal kende og kunne anvende forbedringsmodellen, nogle skal kunne lede forbedringer, mens nogle få skal være eksperter i forbedringsarbejde.

Med henblik på at understøtte, at vi får en fælles tilgang til kvalitetsarbejde på tværs af sektorerne målrettes uddannelsesaktiviteterne også kommunerne og almen praksis.

Budget

Forslag til driftsbudgettet for 2022 for sundhedsområdet er udarbejdet med udgangspunkt i økonomiaftalen for 2022 og budgettilpasninger i budget 2022. I alt medfører det et økonomisk råderum på 343,7 mio. kr. til prioriteringer i budget 2022, jf. de følgende afsnit.

Økonomisk råderum som følge af Økonomiaftale for 2022

Regeringen og Danske Regioner indgik 9. juni 2021 økonomiaftalen for 2022. Økonomiaftalen bidrager til råderummet i Region Midtjylland med 238,0 mio. kr. Tabellen nedenfor viser den overordnede realvækst i økonomiaftalen.

Økonomisk råderum som følge af økonomiaftalen for 2022

Mio. kr.	Region Midtjylland	Hele landet
Realvækst økonomiaftale 2022	-256,1	-1.185,0
Sundhedsklynger	-8,6	-40,0
Medfinansiering af IT mv.	11,2	51,7
Omfordeling af effektiviseringskrav KF	15,6	
Økonomisk råderum sfa. økonomiaftale 2022	-238,0	-1.173,3

Der er en realvækst på sundhedsområdet i regionerne på 1.185 mio. kr. Region Midtjyllands andel af realvæksten er på 256 mio. kr. Til sammenligning var Region Midtjyllands andel af realvæksten i 2021 på 291 mio. kr., og andelen i 2020 var på 317 mio. kr.

I 2022 er 1.000 mio. kr. af realvæksten på landsplan (svarende til 216 mio. kr. for Region Midtjylland) givet til det demografiske træk. 50 mio. kr. (svarende til 11 mio. kr. for Region Midtjylland) er givet til indsatser i forbindelse med cyber- og informationsikkerhed, og de resterende 135 mio. kr. (svarende til 29 mio. kr. for Region Midtjylland) er givet til øvrig sundhed, herunder svangreområdet.

Der er indgået en aftale om etablering af nye forpligtende sundhedsklynger, der etableres omkring hvert af landets 21 akuthospitaler. Der prioriteres 80 mio. kr., der fordeles med 40 mio. kr. til kommunerne og 40 mio. kr. til regioner. Region Midtjyllands andel udgør 8,6 mio. kr.

I økonomiaftalen er der aftalt landsdækkende IT- og digitaliseringsinitiativer, der finansieres af regionerne. I 2022 er der en stigning i udgifterne på 51,7 mio. kr. svarende til 11,2 mio. kr. for Region Midtjylland.

Det er aftalt i økonomiaftalen for 2017, at 50 % af effektiviseringsgevinsterne fra kvalitetsfundsbyggerierne omfordeles på baggrund af bloktilskudsfordelingen. Denne aftale betyder, at Region Midtjylland skal aflevere 15,6 mio. kr. om året i perioden 2017-2025. Region Midtjylland afleverer over de ni år i alt 140,1 mio. kr. til de andre regioner, som følge af denne aftale.

Budgettilpasninger i budget 2022

En vurdering af udgiftsbehovet for flere budgetposter i budget 2022 medfører et økonomisk råderum i budget 2022. Nedenfor er oversigten over budgettilpasninger, der bl.a. indeholder budgettilpasninger som følge af tidligere beslutninger af regionsrådet.

Budgettilpasninger i budget 2022

Mio. kr.	Budget 2022
Bloktilskudsfordeling	-49,6
Buffer til bl.a. medicinudgifter og praksis fra budget 2021	-70,0
Midler til Horsens fra budget 2020	14,9
Indkøbsbesparelser	0,0
Mindre budget og bevillingsændringer	-1,0
Budgettilpasninger i alt	-105,7

Bloktilskudsfordeling

Bloktilskuddet fordeles ud fra et udgiftsbehov, der er bestemt dels fra aldersbestemte kriterier og dels socioøkonomiske kriterier. De aldersbestemte kriterier fordeler 77,5 % af bloktilskuddet, mens de socioøkonomiske kriterier fordeler 22,5 %.

Hvert år genberegnes bloktilskudsfordelingen som følge af ændringer i befolknings sammensætningen. Forskydninger i de enkelte regioners andele af bl.a. indbyggertal, befolkningens alderssammensætning samt antal borgere på overførselsindkomst medfører, at fordelingsnøglen ændrer sig fra år til år.

I 2022 modtager Region Midtjylland 49,6 mio. kr. mere i bloktilskud, end hvis fordelingen havde været uændret fra 2021. Størstedelen af stigningen skyldes, at Region Midtjyllands befolkningstal er steget mere end landsgennemsnittet. Ud over stigningen vedrørende befolkningsandele får Region Midtjylland også samlet set en større andel af finansieringen, der vedrører de socioøkonomiske kriterier.

Buffer til bl.a. medicinudgifter og praksis fra budget 2021

I forbindelse med budget 2021 forventedes store stigninger i medicinudgifterne, på den baggrund blev der afsat en central buffer til bl.a. medicinudgifter i budgettet. Medicinudgifterne er ikke steget, og bufferen kan således prioriteres på ny i budget 2022.

Der blev i budget 2021 ligeledes afsat midler til ny overenskomst på praksisområdet. Overenskomsten er nu indgået og træder i kraft pr. 1. januar 2022, hvorfor midlerne kan prioriteres direkte til praksisområdet.

I 2021 indgår bufferen som en del af den samlede økonomiopfølgning.

Midler til Horsens fra budget 2020

I budget 2020 blev der afsat midler til Regionshospitalet Horsens og Randers på baggrund af strukturelle ubalancer og høj produktivitet. Midlerne blev afsat med en indfasning over en årrække. I budget 2022 afsættes 15,2 mio. kr. til Regionshospitalet Horsens, mens der er et fald i profilen for Randers på 0,3 mio. kr.

Indkøbsbesparelser

I de seneste år er der årligt blevet indhøstet besparelser på indkøb, og midlerne er anvendt til generel prioritering i forbindelse med budgetlægningen. I flerårsbudgettet fra 2021 indgår en yderligere indkøbsbesparelse i 2022 på 14 mio. kr. På baggrund af COVID-19 har situationen imidlertid ændret sig. Som følge af arbejdet med indkøb af værnemidler mv. har det ikke været muligt at indhente de forudsatte indkøbsbesparelser i 2020 og 2021. Hertil kommer at der som følge af den store efterspørgsel på baggrund af COVID-19 har været stigende priser på verdensmarkedet. Det vurderes derfor ikke realistisk af realisere yderligere indkøbsbesparelser i 2022, end dem der er indarbejdet til og med budget 2021.

Mindre budget og bevillingsændringer

En række mindre budget og bevillingsændringer af teknisk karakter, der samlet set medfører et prioriteringsrum på 1 mio. kr.

Uafviselige forslag fra budgetseminar i budget 2022

Som en del af budgetprocessen har de stående udvalg haft mulighed for at drøfte en række forslag til budget 2022. Forslagene er herefter behandlet på regionsrådets budgetseminar i hhv. maj og august. En række af disse forslag blev kategoriseret som uafviselige forslag. Disse forslag er ligeledes prioriteret i budget 2022 og fremgår af nedenstående tabel.

Uafviselige forslag til budget 2022

Mio. kr.	Budget 2022
Livmoderhalskræftscreening	1,5
Regionsobduktioner	1,5
Økonomisk ubalance på regionslageret	32,8
Medicinsk teknologivurdering - lavdosis CT	1,0
Midlertidig sikring af fysisk kapacitet til de særlige pladser i Regionspsykiatrien Midt, Viborg	2,5
Kontingent Central Denmark EU Office	2,0
IT – licenser, kritisk drift og AmbuFlex	34,6
Uafviselige forslag	75,9

Livmoderhalskræftscreening

Af Sundhedsstyrelsens anbefalinger for screening for livmoderhalskræft fra maj 2018 fremgår det, at der skal udarbejdes en plan for og igangsættes implementering af selvopsamlede prøver, der skal tilbydes kvinder i forbindelse med anden påmindelse om invitation til screening.

Formålet med selvopsamlede prøver er at øge deltagelsen i screeningprogrammet for livmoderhalskræft. Et tilbud om at tage en selvopsamlet prøve indebærer, at kvinden kan få tilsendt et prøvekitt til brug i eget hjem. Kvinden tager prøven derhjemme og sender den direkte til en patologiafdeling til undersøgelse for forskellige typer af potentielt kræftfremkaldende HPV.

Regionsobduktioner

Danske Regioner har på vegne af regionerne indgået 'Aftale med de retsmedicinske institutter om udførelse af lægevidenskabelige obduktioner for regionerne'. Der er tale om en udvidelse af antallet af obduktioner af borgere, som er pludselig og uventet døde, uden der har været tale om ulykker eller kriminalitet. Obduktionerne skal være med til at afklare, om døden skyldtes en arvelig sygdom, og derigennem gøre det muligt at tilbyde nære slægtninge udredning og relevant forebyggende behandling. Formålet er at nedsætte risikoen for sygdomskomplikationer og pludselig død.

Det er forventningen, at der på landsplan årligt vil blive udført 200 obduktioner (deraf 40 i Region Midtjylland) på de retsmedicinske institutter. Der er forskel på den type obduktion, hospitalerne selv kan foretage, og den som de retsmedicinske institutter kan foretage. På de retsmedicinske institutter har man kompetence til, og er specialiseret i, at foretage mere omfattende obduktioner, hvor bl.a. toksikologisk undersøgelse kan være relevant. Ved at samarbejde med de retsmedicinske institutter vil obduktionerne centraliseres på færre hænder.

Økonomisk ubalance på regionslageret

Regionslager Midt er nu fuldt implementeret. Efter den fulde implementering er det konstateret, at der er merudgifter for i alt 34,8 mio. kr. årligt, fordelt på direkte udgifter for hospitalerne på 15,4 mio. kr., afledte udgifter til personale på hospitalerne på 9,0 mio. kr. og 10,4 mio. kr. til fællesudgifter. Der er igangsat en proces for at reducere merudgifterne. Processen vurderes at kunne reducere merudgifterne med 9,4 mio. kr. årligt fra 2024. Regionsrådet blev orienteret om udfordringerne på regionsrådsmødet i april 2021.

Medicinsk teknologivurdering – lavdosis CT

Regionsrådet i Region Midtjylland vedtog d. 27. januar 2021 blandt andet, at der skulle rettes henvendelse til Sundhedsstyrelsen med anmodning om, at der igangsættes en uvildig medicinsk teknologivurdering vedrørende afklaring af brugen af lavdosis-CT.

Sundhedsstyrelsen har i svaret på henvendelsen tilkendegivet, at Sundhedsstyrelsen i indeværende år vil lave det forberedende faglige arbejde mhp. at afdække grundlaget for at kunne opstarte udarbejdelsen af en regelret MTV. I dette arbejde vurderes det, om der er tilstrækkeligt dokumentations- og vidensgrundlag til, at det vil være muligt at udarbejde en fuld MTV.

Såfremt der er tilstrækkelig dokumentation til at udarbejde anbefalinger, kan arbejdet udvides med analyser af organisatoriske og økonomiske forhold og derved føre til en fuld MTV i 2022. Sundhedsstyrelsen vil alternativt kunne pege på behov for mere forskning, hvis det gennem arbejdet i 2021 bliver tydeligt, at der ikke findes tilstrækkelig evidens.

Derudover blev det vedtaget, at Region Midtjylland af hensyn til patienternes bedste tilbyder at medfinansiere denne vurdering med op til 1,0 mio. kr.

Midlertidig sikring af fysisk kapacitet til de særlige pladser i Regionspsykiatrien Midt, Viborg

På regionsrådsmødet d. 28. april 2021 besluttede Regionsrådet at fastholde den midlertidige placering af de 14 særlige pladser i Regionspsykiatrien Midt, Viborg og 2 særlige pladser i Aarhus Universitetshospital Psykiatrien i en periode på 3-4 år frem for at flytte pladserne til Gødstrup. Målet er at aflaste Regionspsykiatrien Vest. Dette vil medføre udgifter til sikring af, at der er fysisk kapacitet til rådighed til de særlige pladser i Regionspsykiatrien Midt, Viborg.

Kontingent Central Danish EU Office

Kontingentet til Central Denmark EU Office (CDEU) foreslås tilpasset, så det afspejler CDEU's aktiviteter på hhv. sundhedsområdet og regional udviklingsudviklingsområdet. Region Midtjylland finansierer aktuelt det midtjyske Bruxelles-kontor (CDEU) med 5 mio. kr. årligt. Det foreslås, at kontingentets størrelse fastholdes og fra 2022 deles mellem Sundhed (2 mio. kr.) og Regional Udvikling (3 mio. kr.). Øvrige partnere i CDEU er de midtjyske kommuner, Aarhus Universitet og VIA University College.

IT – licenser, kritisk drift og AmbuFlex

It-afdelingens primære rolle er at kunne udvikle og understøtte den teknologiske udvikling. Det gælder bl.a. inde- og udefra stillede krav til digitalisering, der efterspørges i et moderne sundhedsvæsen og fortsat sikring af den høje driftsstabilitet. Region Midtjylland skal kunne følge med efterspørgslen på digital udvikling og samtidig sikre høj driftsstabilitet og -performance samt håndtere den stigende kompleksitet i det digitale og teknologiske landskab, såvel regionalt som nationalt. Hertil kommer øgede udgifter til licenser. Samlet set er det af stor nødvendighed, at der tilføres flere ressourcer og mere kapacitet generelt til hele området.

Der er behov for at prioritere midler inden for følgende områder:

Udgifter til *licenser* har igennem de seneste år været stærkt stigende. It har i 2020 og 2021 absorberet stigningen af de licenser, der skal finansieres af It. It har løst stigningerne bl.a. ved at udskyde opgaver og ved ekstraordinære indtægter. Det er ikke længere muligt at udskyde opgaverne, ligesom der ikke længere er ekstraordinære indtægter. Årsagerne til de markante stigninger i licensudgifterne er flere.:

- 1) En række leverandører, specielt amerikanske, kalkulerer løbende med prisstigninger, der er højere end inflationen
- 2) En række leverandører har nærmest monopollignende status, sammenholdt med at det vil være særdeles udgiftstungt og ressourcekrævende at skifte leverandør og
- 3) Øget brug af It genererer flere brugere, ligesom nye støtteværktøjer i It-afdelingen giver et mere retvisende billede af antallet af brugere.

Der tilføres 18,0 mio. kr. i 2022 stigende til 19,8 mio. kr. i 2023, 21,8 mio. kr. i 2024 og 24,0 mio. kr. i 2025.

Der er ligeledes behov for at tilføre midler for at kunne opretholde den *kritiske it-drift*. Regionens applikationer kræver flere og flere ressourcer. Kombinationen af øget funktionalitet og kompleksitet betyder, at arbejdsmængden bliver større og større. Systemer der vokser løbende med ny funktionalitet, medfører en stigende kompleksitet og et større behov for forvaltning.

Herudover vedligeholder It-afdelingen i dag en række gamle applikationer, der er ressourcekrævende og derfor med fordel kunne sammenlægges i færre/ét system. Endvidere gennemfører It-områderne nye releases og opdateringer af regionens systemer i stigende omfang, uden for normal arbejdstid. Dette sker for at genere hospitalerne mindst muligt.

Der tilføres 10 mio. kr. i 2022 og i budgetoverslagsårene 2023-2025.

I Region Midtjylland varetager *AmbuFlex* funktionen som regional PRO-enhed. (PRO står for Patient Rapporterede Oplevelser).

I det seneste år har alle fem regioner efter fælles aftale etableret egne PRO-enheder. PRO-enhederne understøtter udvikling, implementering og drift af PRO-løsninger på hospitalerne i hver region og indgår desuden i et fællesregionalt samarbejde, der skal styrke og prioritere udbredelsen af PRO-løsninger. PRO-løsninger understøtter arbejdet med at etablere behandlingsforløb på patientens præmisser ved at øge den patientoplevede kvalitet og styrker patienternes sygdomsforståelse og self-management.

Øget brug af PRO indgår ligeledes i digitaliseringen af sundhedsvæsenet og er beslutningsstøtte til vurdering af patienters behov for klinisk kontakt, monitorering af symptomer og bivirkninger, valg af

behandling. De understøtter omlægningen af fysisk fremmøde til behovsstyret kontakt eller til telefon/videosamtaler fra hjemmet.

AmbuFlex har frem til 2020 været finansieret af et fællesregionalt samarbejde, der er ophørt. Hvis den nuværende aktivitet og ambitionsniveau skal opretholdes, vil det forudsætte, at budgettet for 2022 øges. Der mangler 6,6 mio. kr. stigende med 0,5 mio. kr. pr. år fra 2023 og frem.

Der tilføres 6,6 mio. kr. i 2022 stigende til 7,1 mio. kr. i 2023, 7,6 mio. kr. i 2024 og 8,1 mio. kr. i 2025.

Politiske prioriteringer i budget 2022

Nedenfor gennemgås en række politiske prioriteringer i budget 2022, der er vedtaget i forbindelse med budgetforliget for 2022. Forslagene er baseret på aktuelle skøn for udviklingen i udgifterne for områderne i 2022.

Politiske prioriteringer i budget 2022

Mio. kr.	Budget 2022
Hospitalsmedicin	103,0
Tilskudsmedicin	-19,0
Praksisområdet – demografi og ny overenskomst	45,0
Lægelige uddannelser - Centrale udgifter	10,0
Tjenestemandspensioner	6,0
Leasing	-16,5
Samhandel	50,0
Privathospitaler	10,0
Afledte udgifter i forbindelse med nye hospitalsbyggerier	-107,4
Pulje til ubalancer og konsolidering	15,0
DUT, der ikke udmøntes	-0,4
Cyber og informationssikkerhed	10,8
Driftsmidler til Region Midtjyllands hjemmesider	0,9
Patientkontoret	0,6
DLSC (Danish Life Science Cluster)	2,0
Sundhedsklynger	8,6
Udgifter til teknologi på diabetesområdet	20,0
Politiske prioriteringer i alt	138,6

Hospitalsmedicin

I 2022 prioriteres 103 mio. kr. til stigende udgifter inden for hospitalsmedicin. Beløbet er fastsat ud fra de skønnede udgifter i 2021 i forbindelse med økonomirapporteringen pr. 31. maj 2021, samt Amgros skøn for udviklingen i 2022.

Tilskudsmedicin

Jf. Sundhedsdatastyrelsen bør Region Midtjylland afsætte 1.516 mio. kr. til tilskudsmedicin i 2022. Der er afsat 1.535 mio. kr. i budget 2021, og der er således tale om et fald på 19 mio. kr.

Praksisområdet – demografi og ny overenskomst

I 2022 prioriteres der 45,0 mio. kr. ekstra til praksissektoren i forhold til 2021. Baggrunden for prioriteringen af de ekstra midler er dels stigende udgifter på baggrund af en generel befolkningstilvækst og befolkningssammensætning, dels at den nye overenskomst til almen praksis træder i kraft pr. 1. januar 2022.

Lægelige uddannelser – Centrale udgifter

Der er behov for at prioritere 10,0 mio. kr. til fællespuljen vedrørende lægernes kliniske videreuddannelse i budget 2022. Stigningen skyldes bl.a. den nye dimensioneringsplan, der medfører, at Region Midtjylland skal oprette flere hoveduddannelsesstillinger. Ud over en stigning i den centrale udgift bliver der også stigende udgifter, der skal finansieres af hospitalers driftsbudgetter.

Tjenestemandspension

Der er behov for yderligere 6,0 mio. kr. på budgettet i 2022 for at skabe balance på området.

Forventningen om stigende udgifter til tjenestemænd skyldes, at staten i forbindelse med regionernes dannelse overtog forpligtigelsen for de tjenestemænd, som allerede var gået på pension. Region Midtjylland skal dermed afholde udgifter til de tjenestemænd, som er gået på pension efter 1. januar 2007. Antallet af pensionerede tjenestemænd er på den baggrund fortsat stigende. Aktuelt forventes udgifterne til

tjenestemandspensioner fortsat at stige de næste 2-3 år, hvorefter udgifterne forventeligt vil begynde at aftage. Der er i 2020 foretaget konsolidering vedr. tjenestemandspensioner. Konsolideringen er indregnet i den angivne stigning.

Leasing

Region Midtjylland benytter leasing som finansiering i en række sammenhænge, bl.a. i forbindelse med investeringsplanen. I forbindelse med årsafslutningen 2020 blev der foretaget konsolidering ved ekstraordinær indfrielse af leasingydelse. På den baggrund er de centrale leasingydelser faldet, og budgettet til leasingydelserne kan reduceres med 16,5 mio. kr. i 2022.

Samhandel

Der har de seneste år været usikkerhed på samhandelsområdet. Usikkerheden skyldes bl.a. overgangen til LPR3, der har betydet manglende valide data siden februar 2019. Derudover har aktiviteten på området i 2020 og 2021 været påvirket af COVID-19. Der har i 2019 og 2020 været merforbrug på samhandelsområdet, merforbruget i regnskab 2020 var på 74 mio. kr. Budgettet i 2022 forhøjes på den baggrund med 50 mio. kr.

Privathospitaler

Forbruget af privathospitaler i 2020 og 2021 er øget som en del af indsatsen for at indhente udskudt aktivitet som følge af COVID-19. Forud for dette var forbruget påvirket af ibrugtagningen af Kvalitetsfundsbyggeriet i Skejby og de problemer, der var bl.a. i forhold til sterilcentralen. Det er endnu usikkert om privathospitalsforbruget i 2022 vil være påvirket af COVID-19. I 2022 forventes ibrugtagningen af Regionshospitalet i Gødstrup. På den baggrund hæves budgettet med 10 mio. kr. Der er ikke prioriteret ekstra midler som følge af sygeplejerskestrejken i 2021.

Afledte udgifter ifbm. nye hospitalsbyggerier

I forbindelse med regionens hospitalsbyggerier er der en række større og mindre udgifter i løbet af byggeperioden og i forbindelse med ibrugtagningen. Udgifterne omfatter bl.a.:

- Flytterrelaterede udgifter
- Lån til flytterrelaterede udgifter
- Indhentning af effektiviseringsgevinster
- Tilpasning af hospitalernes budgetter til ejendomsskatter

Størstedelen af faldet i afledte udgifter ifbm. nye hospitalsbyggerier skyldes fald i flytterrelaterede udgifter, herunder lån til flytterrelaterede udgifter. Det skyldes primært, at Hospitalsenheden Vest i budget 2021 har haft større beløb til flytteudgifter og flytterrelaterede udgifter i budgetrammerne, disse midler frigøres i budget 2022.

I budget 2022 afleverer Hospitalsenheden Vest 0,5 % af effektiviseringskravet i relation til kvalitetsfundsprojektet i Gødstrup svarende til 12,9 mio. kr. Det er forudsat, at den resterende del af effektiviseringskravet afleveres i 2023. Afleveringsprofilen er aftalt i Region Midtjyllands budgetforlig 2014 og svarer til, den der er anvendt på regionens øvrige Kvalitetsfundsprojekter.

Pulje til ubalancer og konsolidering

I forbindelse med budgetforliget for 2019 afsatte regionsrådet en pulje til ubalancer og konsolidering på 15 mio. kr. I forbindelse med budget 2020 reducerede regionsrådet puljen til 12 mio. kr. I forbindelse med budget 2021 blev der ligeledes afsat 15 mio. kr. til puljen. Det foreslås, at der i budget 2022 i lighed med tidligere år afsættes 15 mio. kr.

Puljen anvendes til at imødegå økonomiske ubalancer. Puljen benyttes desuden til engangsudgifter samt til midlertidig finansiering af varige udfordringer, der først kan nå at blive indarbejdet i kommende års budget. I det omfang der er midler på puljen i slutningen af året, vil de blive anvendt til konsoliderende tiltag.

DUT-regulering, der ikke udmøntes

Regionsrådet vedtog på mødet d. 19. december 2018 principper for udmøntning af DUT-reguleringer. Principperne er, at DUT-kompensationerne udmøntes, hvis der er tale om en kompensation, der tildeles én eller få enheder. Er der tale om en mere generel DUT-kompensation, hvor alle hospitaler eller alle administrationer bliver berørt, holdes midlerne som udgangspunkt centralt og udmøntes ikke.

I budget 2022 er der en DUT-regulering, der ikke udmøntes, som følge af principperne, der er vedtaget af regionsrådet. Dette medfører at 0,4 mio. kr. kan prioriteres som en del af budget 2022.

Cyber og informationssikkerhed

50 mio. kr. af realvæksten på landsplan svarende til 10,8 mio. kr. for Region Midtjylland er forudsat anvendt til indsatser i forbindelse med cyber- og informationssikkerhed. De 10,8 mio. kr. prioriteres til området.

Driftsmidler til Region Midtjyllands hjemmesider

I budget 2021 blev der afsat midler til udvikling af nye hjemmesider til Region Midtjylland.

I løbet af de sidste par år er der kommet et stigende behov for at hjemmesiderne er mere sikre, herunder GDPR og krav til cookies-løsning. Sideløbende med dette har EU indført et nyt krav om tilgængelighed, der kræver en del tekniske tilpasninger. Ud over at kompleksiteten er øget betragteligt i forhold til at drive hjemmesider i dag, er antallet af hjemmesider også vokset. Behovet for at kunne lagre og opbevare billeder og videoer er tilsvarende vokset, hvilket kræver mere tidssvarende løsninger og større sikkerhedskrav til bl.a. logning og samtykke. Hjemmesiderne er forretningskritiske og skal køre stabil drift døgnet rundt, så borgerne kan tilgå regionens hjemmesider på alle tider af døgnet. Der afsættes 0,9 mio. kr. til formålet.

Patientkontoret

Regionens patientkontor er borgernes indgang, når de skal omvisiteres eller orienteres om sundhedsvæsenets ydelser og patienters rettigheder. Patientkontoret har i flere år haft en kraftigt stigende aktivitet, og det har givet længere ventetid ved telefoniske og skriftlige henvendelser, selv om kontoret samtidig har effektiviseret arbejdsgangene og senest har tilføjet et ring-tilbage tilbud til borgere, som venter i telefonen. Der er udarbejdet forslag til servicemål, der skal resultere i, at 80 % af alle borgere, som venter i telefonen, skal komme igennem til en patientvejleder inden for 15 minutter. Borgere, som vælger ring-tilbage, skal betjenes samme dag, og 80 % af de skriftlige henvendelser skal besvares inden for 5 hverdage. Til at kunne realisere disse mål foreslås det, at der tilføres Patientkontoret 0,6 mio. kr. svarende til en fuldtidsstilling.

DLSC (Danish Life Science Cluster)

DLSC er en national klyngeorganisation for Life Science og velfærdsteknologi, som arbejder med forskning, innovation og bidrager til at udvikle nye løsninger og produkter, der kan anvendes i sundhedsvæsenet. Herudover medvirker DLSC til at bygge bro imellem private virksomheder, universiteter og sundhedsvæsenet og bidrager til, at ny viden fra universiteter og hospitaler hurtigere omsættes til nye produkter og sundhedsteknologiske løsninger til gavn for samfundet og borgerne.

Udgifterne til DLSC har tidligere været placeret hos Regional Udvikling, på baggrund af rådgivning fra revisionen, bør udgifterne til den del der vedrører sundhedsområdet, svarende til 2 mio. kr., finansieres fra sundhedsområdet.

Sundhedsklynger

Der etableres nye, forpligtende og formaliserede sundhedsklynger omkring hvert af landets 21 akuthospitaler. Samtidig etableres 5 overordnede sundhedssamarbejdsudvalg – ét i hver region. De nye sundhedsklynger vil både have et fagligt og et politisk niveau og indeholde repræsentanter fra region, kommuner og almen praksis. Der prioriteres 80 millioner kroner som fælles midler i 2022 til opstart af sundhedsklyngernes arbejde, der afsættes med en 50/50 fordeling mellem regioner og kommuner. Region Midtjyllands andel udgør 8,6 mio. kr., der prioriteres til formålet.

Udgifter til teknologi på diabetesområdet

Der afsættes permanente midler til finansiering af diabetesteknologi i 2022 og i årene frem. I forslaget ligger, at der sker en løbende indfasning af relevant teknologi til diabetespatienter (type-1 diabetes).

Der har været nedsat en faglig arbejdsgruppe i Region Midtjylland, som har udarbejdet nogle faglige retningslinjer for hhv. børn og voksne. Administrationen og hospitalerne har efterfølgende estimeret, hvad det koster at implementere retningslinjerne i Region Midtjylland. Med en gradvis implementering estimeres, at det koster 20 mio. kr. i 2022, og yderligere 10 mio. kr. i 2023 og frem (ud over permanente 20 mio. kr. til vækst på området, som indgår i budget 2021).

Den øgede udgift skal bl.a. ses som følge af, at flere voksne patienter med de nye faglige retningslinjer bør have udleveret en insulinpumpe og en kontinuerlig glukosemåler (CGM).

Yderligere politisk prioritering i budget 2022

Efterfølgende er en oversigt over yderligere politiske prioriteringer i budget 2022.

Yderligere politiske prioriteringer i budget 2022

Mio. kr.	Budget 2022
Forsinket indflytning i Gødstrup - Engangshjælp på 55 mio. kr.	0,0
Realvækst til hospitalerne	92,4
<i>Fordeling af realvækst til hospitalerne:</i>	
<i>Regionshospitalet Horsens - 8,1</i>	
<i>Hospitalsenhed Midt - 13,0</i>	
<i>Regionshospitalet Randers - 7,1</i>	
<i>Hospitalsenheden Vest / Regionshospitalet Gødstrup - 13,4</i>	
<i>Aarhus Universitetshospital - 38,8</i>	
<i>Psykatrien - 12,0</i>	
Svangreomsorg og fødselsområdet	4,0
<i>Fordeling af midler til svangreomsorg og fødselsområdet:</i>	
<i>Regionshospitalet Horsens - 0,8</i>	
<i>Hospitalsenhed Midt - 0,4</i>	
<i>Regionshospitalet Randers - 0,5</i>	
<i>Hospitalsenheden Vest / Regionshospitalet Gødstrup - 0,5</i>	
<i>Aarhus Universitetshospital - 1,8</i>	
Føtalmedicin	1,5
Pulje til psykiatri og etablering af udsatteråd	5,0
Udmøntning af udviklingsplan for Regionshospitalet Silkeborg	4,1
Bæredygtighed - Cirkulær økonomi	3,0
Palliation	3,5
Styrket indsats i det nære sundhedsvæsen	3,0
Udviklingspulje til Aarhus Universitetshospital	4,0
Styrkelse af behandlingen for patienter med svære funktionelle lidelser	4,0
Patientkontoret	0,5
Pulje til ubalancer og konsolidering	-3,0
Etablering af Social Investeringsfond	0,0
Tidlig og forebyggende fertilitetsrådgivning	0,7
Arbejdsmiljø på Regionshospitalet Randers	5,0
Nedbringelse af ventetiden på høreområdet	1,0
Nedbringelse af brugerbetaling til forældre til børn indlagt uden for børneafdelingerne	0,5
Yderligere politiske prioriteringer i alt	129,2

Der henvises til budgetforliget i afsnit 1 for en nærmere gennemgang af prioriteringerne.

Driftsbudget

Tabellen nedenfor indeholder en opdeling af budgettet på bevillingsområderne for sundhed.

Nettobevilling Budget 2022 og Budgetoverslagsår 2023-2025 (Udgiftsbaseret)

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Regionshospitalet Horsens	1.151,6	1.107,8	1.119,1	1.115,7	1.110,5	1.111,0
Regionshospitalet Randers	1.222,7	1.181,7	1.197,5	1.192,7	1.182,0	1.182,5
Hospitalsenheden Vest / Regionshospitalet Gødstrup	2.720,5	2.656,4	2.589,9	2.486,7	2.482,6	2.483,6
Hospitalsenhed Midt	2.543,2	2.535,2	2.569,3	2.570,1	2.569,2	2.547,8
Aarhus Universitetshospital	7.524,5	7.319,5	7.426,5	7.427,1	7.432,8	7.443,0
Præhospitalet	914,1	880,5	876,2	876,7	871,4	872,4
Psykatrien i Region Midtjylland	1.917,5	1.986,5	2.010,1	2.050,4	2.041,0	2.029,7
Fælles udgifter/indtægter	1.533,3	2.191,2	2.324,1	2.412,8	2.636,2	2.803,9
Praksissektoren mv.	3.752,7	3.775,7	3.925,3	3.939,9	3.965,4	3.984,1
Tilskudsmedicin	1.468,3	1.380,0	1.515,7	1.540,7	1.565,7	1.590,7
Servicefunktioner	1.075,3	432,7	509,4	505,9	504,9	509,2
Sundhed i alt	25.823,6	25.447,1	26.063,3	26.118,8	26.361,8	26.558,0

2.2 Regionshospitalet Horsens

Formål

Regionshospitalet Horsens er et af de fem akuthospitaler i Region Midtjylland. Hospitalets optageområde dækker Horsens, Hedensted, Odder og Skanderborg kommuner svarende til ca. 227.000 borgere.

Regionshospitalet Horsens varetager akutmedicin, ortopædkirurgi, kirurgi samt gynækologi/obstetrik, herunder fertilitetsbehandling. Hospitalet er regionens tredje største fødested. Regionshospitalet Horsens varetager ligeledes seks interne medicinske specialer, et dialyseafsnit samt klinisk biokemi, billeddiagnostik, fysio- og ergoterapi samt anæstesiologi, herunder intensiv medicin. Endeligt er der pædiatri og urologi, der begge drives af Aarhus Universitetshospital.

Til Regionshospitalet Horsens hører også Skanderborg Sundhedshus og Livsstilscenter Brædstrup. I sundhedshuset varetages en række ambulante funktioner, mens livsstilscentret tager imod borgere, som indlægges med henblik på at opnå livsstilsændringer.

Budget

Efterfølgende tabel viser nettodriftsudgifterne for Hospitalsenheden Horsens.

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nettodriftsudgifter i alt	1.151,6	1.107,8	1.119,1	1.115,7	1.110,5	1.111,0

I Budget 2022 er der for bevillingen et vejledende beregnet personaleforbrug på 1.618 helårsstillinger.

2.3 Regionshospitalet Randers

Formål

Hospitalet består af Regionshospitalet i Randers og Grenaa Sundhedshus

Regionshospitalet Randers er akuthospital for den nordøstlige del af regionen. Optageområdet dækker kommunerne Randers, Norddjurs, Syddjurs og Favrskov, svarende til ca. 227.000 indbyggere. Hospitalet varetager endvidere akutforpligtigelsen for den sydlige del af Mariagerfjord Kommune.

Regionshospitalet Randers varetager otte interne medicinske specialer og har desuden dialysesatellit betjent fra Aarhus Universitetshospital. Der varetages ortopædkirurgi, kirurgi og en ambulante urologisk fællesfunktion betjent fra Aarhus Universitetshospital samt gynækologi/obstetrik og pædiatri. Hospitalet har desuden billede-diagnostik, klinisk biokemi og patologi.

Regionshospitalet Randers omfatter Afdeling for Folkeundersøgelser, der for hele regionen varetager koordinering, forskning mv. inden for de nationale screeningsprogrammer. I forlængelse heraf varetager hospitalet en stor del af de undersøgelser og den kirurgi, der følger af programmerne inden for livmoderhals- og tarmkræftscreening. Regionshospitalet Randers varetager endvidere opstart og udbredelse af Projekt Aktiv Patientstøtte, der skal hjælpe de svageste og mest komplekse kroniske patienter i Region Midtjylland.

Grenaa Sundhedshus hører under Regionshospitalet Randers. Sundhedshuset har akutklinik og ambulante funktioner. Sundhedshuset er etableret i samarbejde med Norddjurs Kommune.

Budget

Følgende tabel viser nettodriftsudgifterne for Regionshospitalet Randers.

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nettodriftsudgifter i alt	1.222,7	1.181,7	1.197,5	1.192,7	1.182,0	1.182,5

I Budget 2022 er der for bevillingen et vejledende beregnet personaleforbrug på 1.673 helårsstillinger.

2.4 Hospitalsenheden Vest / Regionshospitalet Gødstrup

Formål

Hospitalsenheden Vest består af 5 matrikler: Regionshospitalet Holstebro, Regionshospitalet Herning, Lemvig Sundhedshus, Sundhedshus Ringkøbing og Sundhedshus Tarm. Funktionerne i Holstebro og Herning samles med fuld ibrugtagning i Regionshospitalet Gødstrup i 2022.

Hospitalsenheden Vest er akuthospital for den vestlige del af regionen svarende til ca. 286.000 borgere i kommunerne: Herning, Holstebro, Ringkøbing-Skjern, Ikast-Brande, Lemvig og Struer. Der er fælles akutmodtagelse i Herning, visiteret akutmodtagelse i Holstebro og akutklinik i Ringkøbing.

Der er 9 specialer inden for intern medicin. De 8 af specialerne er organiseret i én Medicinsk Afdeling. Hjertesygdomme er en selvstændig afdeling.

Enheden har kirurgiske specialer på områderne: Ortopædkirurgi, kirurgi, urinvejskirurgi, gynækologi, øjne og øre-næse-hals.

Robotassisterede operationer varetages inden for gynækologi, kirurgi og urinvejskirurgi. I 2022 forventes der også udført robotoperationer i regi af øre-næse-hals.

Der er fødeafsnit i Herning og Holstebro. Ved indflytningen til Gødstrup lukkes fødeafsnittet i Holstebro. Der er en afdeling for Børn og Unge på RH Herning.

Nuklearmedicin med PET/CT, Klinisk biokemi, fysio- og ergoterapi samt ernæringsterapi er ligeledes en del af opgavefeltet i optageområdet. Røntgen og blodprøver varetages på alle 5 matrikler.

Hospitalsenheden Vest varetager, for borgerne i de ni midt-vestjyske kommuner, behandlingen inden for områderne øre-næse-hals, øjne, urinvejskirurgi, onkologi, hæmatologi og arbejdsmedicin. I forhold til øre-næse-hals og urinvejskirurgi er der udefunktion på Regionshospitalet Viborg. Arbejdsmedicin har udefunktion i Skive. Det neurologiske speciale varetager trombolyse af akut apopleksi som den ene af to steder i regionen.

Specialet klinisk socialmedicin og rehabilitering har funktioner i Herning og Aarhus, der dækker alle regionens borgere. Tilsvarende dækker Hospitalsenheden Vest hele regionen i forhold til Ambuflex (Patient-rapporterede-oplysninger) og Klinik for Lugte- og Smagsforstyrrelser.

Hospitalsenheden Vest varetager - som et forsøgsprojekt - Klinik for Almen Medicin på Lemvig Sundhedshus. Klinikken forsyner ca. 3.500 borgere med almen medicinske ydelser.

Region Midtjylland driver i samarbejde med Holstebro Kommune Center for Sundhed i Holstebro. I centret er der regionale funktioner inden for såvel det somatiske som det psykiatriske område. Centret blev indviet i september 2018 og vil være fuld ibrugtaget ved indflytning til Regionshospitalet Gødstrup.

Parallelt med patientbehandlingen varetager Hospitalsenheden Vest en betydelig uddannelses- og forskningsindsats forankret i NIDO | Danmark.

I løbet af et kalenderår gennemfører studerende og elever en del af deres uddannelse ved Hospitalsenheden Vest. Hertil kommer uddannelsen af yngre læger samt anden postgraduat uddannelse. Enheden har i 2022 5 universitetsklinikker og flere veletablerede forskningsafsnit. Der er etableret uddannelses- og forskningsaktivitet i alle kliniske og parakliniske afdelinger i Hospitalsenheden Vest.

Budget

Efterfølgende tabel viser nettodriftsudgifterne for Hospitalsenheden Vest / Regionshospital Gødstrup

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nettodriftsudgifter i alt	2.720,5	2.656,4	2.589,9	2.486,7	2.482,6	2.483,6

I Budget 2022 er der for bevillingen et vejledende beregnet personaleforbrug på 3.534 helårsstillinger.

2.5 Hospitalsenhed Midt

Formål

Hospitalsenhed Midt består af Regionshospitalet Viborg, Regionshospitalet Skive, Regionshospitalet Silkeborg og Regionshospitalet Hammel Neurocenter.

Regionshospitalet Viborg er akuthospital for Viborg, Skive og Silkeborg kommuner. Optageområdet omfatter ca. 238.000 indbyggere.

Regionshospitalet Silkeborg har døgndækkende akutklinik for lokalområdet og modtager akutte visiterede medicinske patienter på hverdage i tidsrummet 8-17. I Skive er der akutklinik (Åbningstid fra kl. 8.00 – 22.00).

Hospitalsenheden varetager pædiatri, neurologi (herunder en række specialiserede funktioner inden for klassisk neurologi) og de fleste interne medicinske specialer. Hospitalsenheden varetager endvidere ortopædkirurgi, kirurgi, gynækologi og obstetrik for eget optageområde.

Hospitalsenheden varetager fedmekirurgi for hele regionen og derudover karkirurgiske funktioner (inkl. sårcenter), nuklear medicin, fysiologi, patologi, og mammakirurgi/-radiologi for dele af regionen.

Hospitalsenheden varetager i et samarbejde med klinikken på Regionshospitalet Horsens fertilitetsbehandlingen for hele regionen.

Der varetages desuden billeddiagnostik og klinisk biokemi.

Vestdansk center for Rygmarvsskade og Hammel Neurocenter varetager højt specialiserede funktioner inden for henholdsvis para- og tetraplegi (lammelser i kroppen) og neurorehabilitering af hjerneskade dækkende hele befolkningen i Vestdanmark.

Dermatologi og venerologi (hudsygdomme og kønssygdomme) varetages i begrænset omfang i samarbejde med Aarhus Universitetshospital. I Skive har Regionshospitalet Herning en arbejdsmedicinsk klinik.

På Regionshospitalet Silkeborg er opgaverne organiseret i de to centre: Center for Planlagt Kirurgi og Diagnostisk Center, hvor begge har regionsdækkende opgaver. Center for Planlagt Kirurgi omfatter friklinikaktivitet for hele regionen, og Diagnostisk Center har en særlig rolle i forhold til at udvikle optimerede patientforløb.

På hospitalsmatriklen i Skive er der ud over hospitalsfunktionerne neurorehabilitering, arbejdsmedicinsk klinik, en række medicinske ambulatorier, fertilitetsklinik og billeddiagnostik, etableret et sundhedshus i samarbejde med Skive Kommune.

Budget

Følgende tabel viser nettodriftsudgifterne for Hospitalsenhed Midt.

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nettodriftsudgifter i alt	2.543,2	2.535,2	2.569,3	2.570,1	2.569,2	2.547,8

I Budget 2022 er der for bevillingen et vejledende beregnet personaleforbrug på 4.010 helårsstillinger.

2.6 Aarhus Universitetshospital

Formål

Aarhus Universitetshospital er Region Midtjyllands højt specialiserede hospital med behandling, forskning, udvikling og uddannelse på internationalt niveau. Her kommer patienter med behov for akut eller planlagt specialiseret behandling fra hele Region Midtjylland, men også fra Vestdanmark og fra resten af landet.

F.eks. er Traumecentret i Akutafdelingen et af landets fire højt specialiserede traumecentre, mens Infektionssygdomme står for det vestdanske hospitalsberedskab for alment farlige smitsomme sygdomme.

Og Aarhus Universitetshospital varetager den daglige patientbehandling, udvikling og forskning i Dansk Center for Partikelterapi, der er et landsdækkende center.

Aarhus Universitetshospital er samtidig akuthospital for ca. 360.000 indbyggere i Aarhus Kommune og Samsø Kommune.

Aarhus Universitetshospital varetager samtlige lægefaglige specialer og arbejder til stadighed med at sikre og udvikle spydspidsområder gennem forskning og særlige satsninger. Det er en faglig styrke, at Aarhus Universitetshospital har stort set alle hospitalsfunktioner samlet under ét tag, og det er især en fordel for patienter med sygdomme, der kræver specialister fra flere specialer. På en lang række højt specialiserede områder har Aarhus Universitetshospital international status som Center of Excellence.

Den sidste etape i samlingen af hospitalet bliver ibrugtagning af Forum i 2022. Forum kommer til at rumme patienthotel, en række forskningsaktiviteter og klinikker samt Steno Diabetes Center Aarhus.

Aarhus Universitetshospital har en særlig opgave inden for forskning, hvor et tæt samarbejde med Aarhus Universitet udvikler og understøtter forskningen på såvel Aarhus Universitetshospital som på regionshospitalet. Der forskes på alle afdelinger, og der er tale om forskning på et højt internationalt niveau, der publiceres i internationalt anerkendte videnskabelige tidsskrifter.

Aarhus Universitetshospital er et stort uddannelsessted for alle faggrupper i sundhedsvæsenet og har særlige opgaver i forhold til varetagelse af de specialiserede uddannelser. Desuden bidrager Aarhus Universitetshospital til udvikling af faglige, organisatoriske og patientinvolverende fremskridt til gavn for patienterne.

Aarhus Universitetshospital skaber resultater gennem samarbejde. Hospitalet investerer i relationer internt i Region Midtjylland og med bl.a. Aarhus Kommune for at skabe samarbejde til gavn for patienterne. Der er desuden netværk og samarbejder med specialister i ind- og udland om forskning og behandling af særligt komplicerede tilstande.

Hospitalet betjener flere af regionshospitalet med fællesfunktioner og konsulentbistand – bl.a. inden for urinvejskirurgi, led- og bindevævssygdomme, infektionssygdomme, øre-næse-halskirurgi, nyresygdomme, blodsygdomme, strålebehandling, børn og unge, blodbank og immunologi samt klinisk mikrobiologi. Aarhus Universitetshospital har desuden vagtfunktion for hele regionen inden for røntgen og skanning.

Budget

Følgende tabel viser nettodrifudsudgifterne for Aarhus Universitetshospital (inkl. jordemodercentret).

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nettodriftsudgifter i alt	7.524,5	7.319,5	7.426,5	7.427,1	7.432,8	7.443,0

I Budget 2022 er der for bevillingen et vejledende beregnet personaleforbrug på 9.341 helårsstillinger.

2.7 Præhospitalet

Formål

Det er Præhospitalets opgave, at visitere, koordinere og yde den sundhedsfaglige indsats fra der rettes henvendelse til AMK Vagtcentralen – fra borgere (via 1-1-2) eller fra samarbejdspartnere i sundhedsvæsenet - til patienten har fået hjælp / modtages på hospitalet. Præhospitalets formål er at sikre *rette hjælp i rette tid til alle patienter*.

Indsatsen ydes i form af ambulancer, akutlægebiler, akutlægehelikoptere og andre præhospitale ordninger samt i form af sundhedsfaglig vejledning. Yderligere har Præhospitalet ansvaret for transport af Region Midtjyllands borgere til og fra behandling på hospitaler i og uden for regionen.

Budget

Følgende tabel viser nettodrifudsudgifterne for Præhospitalet.

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nettodriftsudgifter i alt	914,1	880,5	876,2	876,7	871,4	872,4

I Budget 2022 er der for bevillingen et vejledende beregnet personaleforbrug på 630 helårsstillinger.

2.8 Psykiatrien i Region Midtjylland

Formål

Psykiatrien i Region Midtjylland varetager alle opgaver vedrørende psykiatrisk udredning og behandling i Region Midtjylland.

Psykiatrien i Region Midtjylland råder over voksenpsykiatriske afdelinger i Vest (Herning), Midt (Viborg, Skive og Silkeborg), Horsens, Randers og på Aarhus Universitetshospital, hvor der findes to voksenpsykiatriske afdelinger samt en retspsykiatrisk afdeling. I 2022 vil psykiatrien i Vest blive etableret i psykiatrisk hospital i Gødstrup. Regionen råder endvidere over en børne- og ungdomspsykiatrisk afdeling, der har afsnit i Aarhus, Viborg og Herning.

Tilbuddene omfatter indlæggelse, dagbehandling og ambulante behandling. Flere psykiatriske afdelinger har specialiserede funktioner, der dækker større geografiske områder.

Psykiatrien i Region Midtjylland råder pr. 1. januar 2022 over 535 normerede senge. Der findes sengeafsnit på alle afdelinger.

Den ambulante aktivitet sker i afdelingerne eller lokalt. En del af aktiviteten varetages i et tæt samarbejde med kommunerne i lokale psykiatrive i Aarhus, Holstebro og Silkeborg.

Budget

Følgende tabel viser nettodriftsudgifterne for Psykiatrien i Region Midtjylland.

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nettodriftsudgifter i alt	1.917,5	1.986,5	2.010,1	2.050,4	2.041,0	2.029,7

I Budget 2022 er der for bevillingen et vejledende beregnet personaleforbrug på 3.050 helårsstillinger.

2.9 Fællesudgifter og -indtægter

I efterfølgende tabel fremgår de samlede nettodriftsudgifter for området.

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nettodriftsudgifter i alt	1.533,3	2.261,9	2.324,1	2.412,8	2.636,2	2.803,9

Den følgende tabel viser fordelingen på de ni delområder.

Mio. kr.	Budget 2022
Fokusområder	1.110,4
Fællespuljer til udmøntning	301,6
Personale og uddannelse	417,4
It og anskaffelser	177,7
Forskning og samarbejde	48,5
Øvrige fællesområder	109,0
Midlertidige fællespuljer	58,3
Hospice og palliativ indsats	76,2
Specialområde Kommunikation og Handicap - Sundhed	25,2
I alt	2.324,1

I det efterfølgende er de forskellige områder i tabellen nærmere gennemgået.

2.9.1 Fokusområder

Den følgende tabel viser fokusområder i 2022.

Fokusområder

Mio. kr.	Budget 2022
Samhandel mellem regioner	259,9
Behandling på privathospitaler (udvidet frit sygehusvalg)	69,5
Refusion af hospitalernes medicinforbrug	261,6
Respiratorbehandling i eget hjem	297,6
Patientforsikring	221,7
I alt	1.110,4

Samhandel mellem regioner

Samhandel mellem regioner omfatter Region Midtjyllands centrale udgifter og indtægter forbundet med borgernes behandling i en anden region end bopælsregionen.

Budgettet omfatter

- Udgifter til hospitalsbehandling på hoved- og regionsfunktionsniveau samt enkelte behandlinger på højt specialiseret niveau af borgere med bopæl i Region Midtjylland foretaget i en anden region, dog undtaget enkelte udgifter til hoved- og regionsfunktionsbehandling på Vejle Sygehus, der er decentraliseret til Aarhus Universitetshospital.
- Indtægter fra hospitalsbehandling på hoved- og regionsfunktionsniveau af borgere med bopæl uden for Region Midtjylland foretaget i Region Midtjylland, dog undtaget indtægter på hoved- og regionsfunktions-niveau på Aarhus Universitetshospital.

Alle indtægter på højt specialiseret behandling på Aarhus Universitetshospital og Hospitalsenhed Midt samt hoved- og regionsfunktionsbehandling på Aarhus Universitetshospital er decentraliseret og fremgår derfor ikke af det centrale budget på samhandelskontoen. Udgifterne til højt specialiseret behandling er også decentraliseret, med undtagelse af visse højt specialiserede behandlinger, der ikke kan foretages i Region Midtjylland.

Behandling på privathospitaler (udvidet frit sygehusvalg)

Regionens udgifter til privathospitaler omhandler patienternes ret til at blive behandlet på et privathospital, hvis der ikke kan tilbydes behandling på et offentligt hospital inden for behandlingsfristen på én måned. Derudover har regionens hospitaler pligt til at udrede patienter inden for én måned. I de tilfælde, hvor det ikke er muligt at udrede og behandle patienterne inden for fristen, kan privathospitaler anvendes. Udgifterne til kontoen omhandler således patienter henvist efter reglerne om udvidet frit sygehusvalg.

Regionen har decentraliseret budgetansvaret for udredning og behandling på privathospital inden for områderne ortopædkirurgi, kirurgi, urologi, øre-, næse-hals samt radiologi. Decentraliseringen af budgetansvaret betyder, at udgifterne til udredning og behandling på privathospital på de fem decentraliserede områder finansieres af hospitalerne. Området for behandling på privathospital er i forandring, hvilket betyder, at der i 2022 vil være en vis usikkerhed på kontoen.

Refusion af hospitalernes medicinforbrug

Budgettet på Refusion af hospitalernes medicinforbrug består af midler fra budget 2021. Det faktiske forbrug i 2021 opgøres og permanentgøres således i starten af 2022. Derudover består budgettet af midler til at finansiere vækst i udgifterne til hospitalsmedicin i 2022.

Refusionsmodellen på medicinområdet indebærer, at hospitalerne får 100 % økonomisk refusion af udgifterne til medicin, når de nationale og regionale anbefalinger følges. Der gives ikke økonomisk refusion, når de nationale og regionale anbefalinger ikke følges. Finansieringen er dermed i høj grad knyttet an til anbefalingerne fra Medicinrådet.

I løbet af budgetåret 2022 følges der op på eventuelle ændrede forventninger til udgiften til medicin. Ved regnskabsårets afslutning foretages en endelig regulering i forhold til det faktiske forbrug.

Hvis den faktiske udgift er mindre end skønnet i løbet af året, skal hospitalerne tilbagebetale mindreforbruget.

Udgifter til blødermedicin er ligeledes en del af puljen. I Region Midtjylland er det Aarhus Universitetshospital, der sørger for udlevering af bløderpræparater, både til bløder-patienter og for ikke-bløderpatienter, dvs. medicin der medgår på de opererende afdelinger for at stoppe blødninger under en operation.

Der er tale om et område, der kan ændre sig markant over kort tid, idet der er tale om få meget dyre patienter. Der kan være store udgiftsændringer på området, idet bløderpatienter kan udvikle inhibitor (udviklet antistoffer mod den almindelige behandling med blødermedicin), der gør behandlingen både kostbar og mere kompliceret for de ramte patienter i en kortere eller længere periode.

Respiratorbehandling i eget hjem

Regionens forpligtelser i forbindelse med respiratorbehandling i eget hjem er beskrevet i vejledning fra Sundhedsstyrelsen. Udgifterne hertil bliver bogført centralt. Patienterne visiteres gennem Respirationscenter Vest (RCV) til respiratorisk betinget behandling og overvågning i eget hjem. Visiteringen af patienter til respiratorbehandling sker ud fra kriterier oprindeligt beskrevet af Sundhedsstyrelsen.

Udgifterne til respiratorbehandling vedrører i overvejende grad udgifter til personale, som skal være til stede i hjemmet for at sikre, at behandlingen foregår på betryggende vis. I de fleste sager medfinansierer kommunerne 33 % af udgifterne (andelen afspejler den sociale, ikke-sundhedsrelaterede andel af personaleudgifterne), mens regionerne betaler de øvrige 67 %. I forlængelse af samarbejdsaftalen mellem kommunerne og regionen på området, har regionen haft ekstra udgifter ift. at få tilbagereguleret alle ordninger, der falder ind under aftalen.

Udviklingen i regionens udgifter til området er bestemt af behovet for respiratorisk betinget behandling og overvågning samt den gennemsnitlige pris for regionen pr. ordning.

Patientforsikring

På kontoen til patientforsikring afholdes udgifter til erstatning for behandlingsskader og tandlægeskader. Herudover dækker kontoen udgifter til administrationsbidrag til Patienterstatningen, Styrelsen for Patientklager og Tandskadeerstatningen.

Ca. 75 % af udgifterne til patientforsikring vedrører erstatninger for behandlingsskader, hvor Patienterstatningen sagsbehandler anmeldelser om skader og tilkender erstatning. Hospitalerne opkræves en selvrisko på max 100.000 kr. pr. erstatningssag, der indtægtsføres på den centrale konto til patientforsikring.

Styrelsen for Patientklager varetager klagesager over den sundhedsfaglige behandling samt klager over Patienterstatningens afgørelser om erstatning.

2.9.2 Fællespuljer til udmøntning

På Fællespuljer til udmøntning budgetteres udgifter og indtægter, der ikke objektivt kan fordeles på de enkelte hospitaler/områder ved budgetlægningen.

Fælles puljer til udmøntning

Mio. kr.	Budget 2022
Puljen for særlige aktivitetsprojekter og garantiklinikker	2,2
Pulje til udvikling af nære sundhedstilbud	1,3
Screening for tyk- og endetarmskræft (Kræftplan III)	65,8
Pulje til initiativer fra sundhedsstrategi og Finanslov	7,4
Besparelse på indkøbsområdet	-17,0
Pulje vedr. udrednings- og behandlingsret	0,8
Lov- og cirkulæreprogram samt andre reguleringer	19,4
Pulje til overførsler og konsolidering	135,4
Kræftplan IV	6,1
Pulje til PL-rul	36,2
Pulje til finanslov	1,1
Pulje til psykiatri	25,9
Pulje til sundhedstilbud tæt på borgeren	2,7
Pulje til forsøgsordning - udbudsaftalerne med privathospitaler	0,0
Pulje til ubalancer og konsolidering	34,8
Hospitalernes driftsanskaffelser	-35,5
Pulje til vedligeholdelsesnødvendige projekter	15,2
I alt	301,6

Pulje til overførsler og konsolidering

Puljen indeholder primært midler til den resterende del af overførselsrammen for budget 2022.

Pulje til finanslov

I puljen indgår blandt andet midler, der er afsat i forbindelse med Finanslov 2019. Heriblandt er midler til helhedsplan for sklerose samt midler til synlighed og åbenhed (i forbindelse med LPR3).

Pulje til psykiatri

Puljen indeholder blandt andet udmøntede finanslovsmidler til styrket kapacitet i Psykiatrien i Region Midtjylland.

Pulje til ubalancer og konsolidering

Puljen anvendes primært til at imødegå eventuelle ubalancer i løbet af året. Forligspartierne har desuden i budgetforliget for 2022 besluttet, at en del af puljen kan anvendes til engangsfinansiering af implementering af transformationsinitiativer på hospitaler, stabe mv., samt at op til 5 mio. kr. kan anvendes til en Social investeringsfond som medfinansiering af initiativer og projekter, der kan fremme forebyggelse, som også økonomisk kan hvile i sig selv igennem reducerede udgifter til sundhedsvæsenet over tid. Såfremt puljen ikke er fuldt udnyttet ved årsafslutningen anvendes midlerne til konsoliderende tiltag med henblik på at styrke regionens økonomi fremadrettet.

Hospitalernes driftsanskaffelser

Hospitaler og øvrige driftsenheder afholder årligt ca. 35,5 mio. kr. til anskaffelser. På anlægsområdet afsættes der en rammebevilling til driftsanskaffelser på 35,5 mio. kr. En udmøntning fra rammebevillingen medfører en tilsvarende reduktion af enhedens driftsbevilling. Derfor afsættes der i forbindelse med budget 2022 en negativ pulje på 35,5 mio. kr. svarende til de forventede udgifter, der afholdes på anlægsområdet til anskaffelser. For regionen og enhederne vil det ikke have betydning for de samlede rammer, men kun være en bevillingsændring i forhold til finansieringsformer.

Pulje til vedligeholdelsesnødvendige projekter

Der afsættes 15,2 mio. kr. til vedligeholdelses og driftsnødvendige projekter. Puljen har tidligere været finansieret fra anlægsrammen, men flyttes grundet ændret praksis for skellen mellem drift og anlæg. På andre områder flyttes udgifter i tilsvarende omfang fra drift til anlæg.

2.9.3 Personale og uddannelse

Personale og uddannelse består af en række forskellige puljer og udgifter, der fremgår af følgende tabel.

Personale og uddannelse

<i>Mio. kr.</i>	Budget 2022
Lægernes kliniske videreuddannelse	218,0
Lægeuddannelse i almen praksis	89,4
Uddannelsesinitiativer for akut medicin	4,6
Udgifter til ansatte social- og sundhedsassistentelever	1,0
Uddannelse af sundhedsprofessionelle	7,6
Styrkelse af uddannelsesområdet	14,9
Lederuddannelse og udvikling af medarbejdere	4,3
Personalepolitiske puljer	15,2
Projektpulje vedr. bedre ledelse og arbejdsgange	0,9
Centrale overenskomstmidler	6,0
Det nationale ledelsesprogram	2,2
Arbejdsskadeforsikring og AES	34,5
Dimensionering og rekruttering i almen praksis	-0,1
MidtSim, Færdigheds- og simulationstræning	10,3
Karriereudvikling for afdelingslæger	8,6
I alt	417,4

Lægernes kliniske videreuddannelse

Der er budgetteret med 218,0 mio. kr. til udgifter og medfinansiering af lægernes kliniske videreuddannelse på hospitalerne. Der er ved budgetforliget afsat ekstra 10,0 mio. kr. til puljen. Puljen udmøntes til hospitalerne ultimo 2022.

Personalepolitiske puljer – HR Puljer

Der er budgetteret med Personalepolitiske puljer på 15,2 mio. kr., jf. de detaljerede bemærkninger under HR under Fælles formål og administration.

Arbejdsskadeforsikringer og AES

Der budgetteres med i alt 34,5 mio. kr. til dækning af udgifter i forbindelse med arbejdsskader og AES, jf. de detaljerede bemærkninger under Regionssekretariatet under Fælles formål og administration.

2.9.4 It og anskaffelser

It og anskaffelser består af en række forskellige puljer og udgifter, der fremgår af følgende tabel.

It og anskaffelser

<i>Mio. kr.</i>	Budget 2022
Centrale leasingudgifter	94,6
Fælles implementeringstiltag it mv.	51,4
Pulje til administrative it-systemer	2,0
Udgifter i forbindelse med investeringsplanen	0,0
Datafangssystem til DDD	0,2
Medicotekniske driftsanskaffelser	16,2
Pulje til telemedicin	13,3
I alt	177,7

2.9.5 Forskning og samarbejde

Forskning og samarbejde består af en række forskellige puljer og udgifter, der fremgår af følgende tabel.

Forskning og samarbejde

<i>Mio. kr.</i>	Budget 2022
Sundhedsvidenskabelig forskningsfond	26,8
Pulje til styrkelse af sundhedsforskningen i Region Midtjylland	2,9
Praksisforskningsfonden	2,1
Sundhedsinnovation	2,1
Projekt "Hvordan har du det?"	3,5
Fællesprojekter/aftaler med kommunerne	8,3
Folkesundhed i Midten	2,6
Pulje til forskning og udvikling på regionshospitaller	0,1
I alt	48,5

2.9.6 Øvrige fællesområder

Øvrige fællesområder består af en række forskellige puljer og udgifter, der fremgår af følgende tabel.

Øvrige fællesområder

<i>Mio. kr.</i>	Budget 2022
Selvejende hospitaler	85,1
Fællesprojekter under Danske Regioner	81,3
Øvrige udgifter	17,7
Ny sundhedsplan - Fælles ansvar for sundhed	2,7
Patentområdet	2,6
Tilskud til GCP-enheden (Good Clinical Practise)	1,9
Pulje til konferencer i forbindelse med de store hospitalsbyggerier	0,1
Regionslicenser	0,0
Konsulentbistand og informationsindsats mv.	1,6
Videnskabsetiske komiteer	1,1
Betaling fra kommuner for færdigbehandlede patienter	-3,1
AMGROS - afregning af overskud for fællesindkøb af lægemidler	-21,7
Regional specialtandpleje	-3,2
Sundhedshuse	2,7
Sundhedskort	3,4
Pulje til huslejeudgifter Nørrebrogade	8,7
Pulje til korrektioner	-3,6
Dansk Center for Partikelterapi - Mellemlregionale indtægter	-78,4
Optimering af fradragssret for energiafgifter og refusion af moms	-26,6
Reservepulje til fællesudgifter og -indtægter	1,5
Implementering af aktiv patientstøtte	22,5
Kompetenceudvikling og implementering af patientinddragelsesinitiativer	1,5
Sikkert patientflow	0,4
Alliancen om den nære psykiatri	4,8
Pulje til bæredygtighedsinitiativer	1,5
Udviklingen af sundhedshuse	3,1
Regionsobduktioner	1,5
Nettodriftsudgifter	109,0

Selvejende hospitaler

Region Midtjylland har ansvaret for – på vegne af alle regioner i landet – at indgå driftsoverenskomst med de selvejende hospitaler, der fysisk er beliggende i Region Midtjylland. Det drejer sig om Vejle fjord Rehabilitering, Sclerosehospitalerne, Muskelsvindfonden og giftforeningen SANO.

Regionerne er forpligtiget til at benytte de i Sundhedslovens § 79 stk. 2 nævnte private specialsygehuse i et omfang fastsat i finansloven.

2.9.7 Midlertidige fællespuljer

Midlertidige fællespuljer består af en række forskellige puljer, der er kendetegnet ved, at de enten permanent udmøntes i indeværende budgetår, eller at puljen kun eksisterer i en kortere periode.

Midlertidige fællespuljer

<i>Mio. kr.</i>	Budget 2022
Fastholdelse af ældre læger	0,8
Diabetesområdet - Teknologi	40,2
Sundhedsklynger	8,6
Livmoderhalskræftscreening	1,5
Pulje fra budgetforlig 2022	7,2
I alt	58,3

Pulje fra budgetforlig 2022

I budgetforlig 2022 blev der lavet en række politiske prioriteringer til initiativer, hvor den nærmere fordeling mellem enhederne skal afklares. Det drejer sig om følgende initiativer: Føtal medicin (1,5 mio. kr.), Tidlig og forebyggende fertilitetsrådgivning (0,7 mio. kr.), Palliation (3,5 mio. kr.), Nedbringelse af brugerbetaling til forældre (0,5 mio. kr.) og Nedbringelse af ventetid på høreområdet (1,0 mio. kr.).

2.9.8 Hospice og palliativ indsats

Hospice er et tilbud til uhelbredeligt syge og døende patienter om lindrende behandling, pleje og omsorg og udgør en del af de regionale sundhedsydelse. Hospice søger gennem en specialiseret, tværfaglig indsats at give den syge og dennes pårørende den bedst mulige livskvalitet i den syges sidste levetid.

<i>Mio. kr.</i>	Budget 2022
Anker Fjord Hospice	21,6
Hospice Limfjord	21,3
Hospice Djursland	28,2
Hospice Søholm	21,9
Gudenå Hospice	19,3
Hospice fælles	-45,6
Børne- og Ungehospice Strandbakkehus	9,6
I alt	76,2

Hospice

Region Midtjylland har driftsoverenskomst med seks selvejende hospicer med i alt 67 hospicepladser. De 67 hospicepladser er fordelt som følger: Hospice Søholm (13 pladser), Anker Fjord Hospice (12 pladser), Hospice Limfjord (12 pladser), Hospice Djursland (15 pladser), Gudenå Hospice (11 pladser) og Børne- og Ungehospice Strandbakkehus (4 pladser). Hertil kommer forbrug af pladser på hospicer i andre regioner, jf. det frie hospicevalg. Belægningsprocenten for voksenhospice forudsættes at være gennemsnitligt 85 % og for børnehospice 65 % i 2022. For voksenhospice forventes det gennemsnitlige patientflow pr. hospiceplads pr. år at være på 13,9.

I hospicetilbuddet indgår specialiseret palliativ bistand. Denne bistand udgår fra de palliative team/enheder for lindrende behandling ved Aarhus Universitetshospital samt regionshospitalerne i Randers, Herning, Viborg, Silkeborg og Horsens.

2.9.9 Specialområde Kommunikation og Handicap – Sundhed

Specialområde Kommunikation og Handicap varetager en række funktioner inden for sundhedsområdet, eksempelvis behandling af læbe/ganespalte-patienter, logopæd bistand til senhjerneskadede patienter og patienter med stemmeproblemer, og audiologopædisk bistand i tilknytning til regionens audiologiske afdelinger. Institut for Kommunikation og Handicaps øvrige opgaver er placeret under Socialområdet i Region Midtjylland.

Mio. kr.	Budget 2022
Specialområde Kommunikation og Handicap - Sundhed	25,2
I alt	25,2

2.10 Praksissektoren

Formål og opgave

Praksissektoren mv. omfatter sundhedsfaglig bistand til regionens borgere inden for:

- Almen lægehjælp
- Speciallægehjælp
- Fysioterapi (herunder ridefysioterapi)
- Tandlægehjælp
- Øvrige områder, herunder blandt andet
  - Psykologhjælp
  - Kiropraktik
  - Fodterapi
  - Tilskud til høreapparater
  - Tilskud til ernæringspræparater

Aktiviteten i Praksissektoren er overvejende drevet af efterspørgslen fra borgerne, men er samtidigt også påvirket af bevægelser i andre dele af sundhedsvæsenet.

Det er Praksissektorens opgave at servicere borgerne under vedvarende fokus på, at patienten får den rette behandling på det rette tidspunkt, samt at behandlingen udføres på det rette sted. Forudsætningen for høj kvalitet i patientbehandlingen er, at behandlingen foregår på det lavest effektive omsorgs- og omkostningsniveau. Derfor skal der løbende ske en vurdering af, om behandlingen bedst varetages på den højt specialiserede hospitalsafdeling, i speciallægepraksis eller i nærområdet eksempelvis hos almen praksis, i et sundhedshus, gennem kommunen eller i borgerens eget hjem.

Praksissektorens kvalitet og økonomi styres igennem overenskomster indgået mellem Regionernes Lønnings- og Takstnævn (RLTN) og de faglige organisationer for hvert af specialeområderne. Siden 2011 er der for alle overenskomstområderne indført nationale økonomiprotokollater med henblik på at øge budgetsikkerheden på de efterspørgselsdrevne praksisområder. Økonomiprotokollaterne består af en samlet national, økonomisk ramme for de enkelte områder, og hertil er knyttet forskellige aftaler om tilladt årlig vækst i disse rammer. Hvis rammerne overskrides, træder varierende sanktionsbestemmelser i kraft. I tillæg til styringen af økonomien gennem nationale økonomiprotokollater, kommer en supplerende økonomistyring på regionalt niveau bl.a. gennem omfattende regningsvalidering og controllingindsatser.

Budget

Efterfølgende tabel opsummerer udgiftsområderne inden for Praksissektoren

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Almen lægehjælp	2.307,3	2.332,6	2.376,2	2.365,9	2.366,3	2.360,0
Speciallægehjælp	663,8	677,4	685,2	685,2	685,2	685,2
Tandlægehjælp	310,2	337,4	351,6	351,6	351,6	351,6
Fysioterapi	93,9	113,9	115,2	115,2	115,2	115,2
Øvrige områder	347,9	373,1	377,2	377,2	377,2	377,2
Puljer og projekter	36,0	24,7	19,9	19,9	19,9	19,9
Midler til realvækst i overslagsår				25,0	50,0	75,0
Nettodriftsudgifter i alt	3.759,2	3.859,1	3.925,3	3.939,9	3.965,4	3.984,1

Almen lægehjælp

Almen lægehjælp budgetteres med 2.376,2 mio. kr. i 2022. Det er forudsat, at regnskabet for 2021 svare til det afsatte budget. Der er lagt ekstra midler til almen lægehjælp på baggrund af en forventet stigning i udgifterne til kronikerordningen samt midler til at imødegå den demografiske udvikling i regionen. I 2022 træder en ny overenskomst med de alment praktiserende læger i kraft. Nye overenskomster byder typisk på en række udgiftsdrivende tiltag, og disse er der taget højde for i 2022.

Speciallægehjælp

Der budgetteres med 685,2 mio. kr. til speciallægehjælp i 2022. Der er ud over pris og -lønfremskrivning lagt midler til området for at imødegå den demografiske udvikling i samfundet. Området har generelt en høj produktion og ligger derved også tæt på det økonomiske loft.

Tandlægehjælp

Området for tandlægehjælp budgetteres med 351,6 mio. kr. i 2022. Udgifterne på området har været stabile siden midten af 2018, hvor der blev vedtaget lovgivning, der regulerer området og erstattede den gamle overenskomst.

Fysioterapi

Budgettet til fysioterapi er i 2022 på 115,2 mio. kr. Det er en mindre stigning i forhold til budget 2021, der skal dække udgifterne forbundet med befolkningsudviklingen.

Øvrige områder

Budgettet til øvrige områder er i 2022 på 377,2 mio. kr. Der er afsat midler til de øvrige områder på baggrund af den demografiske udvikling i regionen.

Puljer- og projekter

Der afsættes 19,9 mio. kr. til puljer og projekter i 2022, heraf er der afsat 16,9 til LUNA-projektet, der er regionernes eget projekt omkring et nyt afregningssystem til afregning af praksisydere. Budgettet til LUNA-projektet er lavere i 2022 end 2021, da projektet i 2022 går ind i den afsluttende fase.

2.11 Tilskudsmedicin

Formål og opgave

Området tilskudsmedicin vedrører den medicin, der udskrives fra de private apoteker med tilskud.

Området dækker en bred vifte af lægemidler, hvoraf de væsentligste i udgiftsmæssig sammenhæng er lægemidler til behandling af KOL og astma, antipsykotiske lægemidler, blodfortyndende lægemidler, diabetes, antidepressiva, ADHD og smertestillende lægemidler.

Budget

Efterfølgende tabel opsummerer de ressourcemæssige forudsætninger for tilskudsmedicin.

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Tilskudsmedicin			1.515,7	1.515,7	1.515,7	1.515,7
Midler til realvækst i overslagsår				25,0	50,0	75,0
Nettodriftsudgifter i alt	1.453,8	1.548,8	1.515,7	1.540,7	1.565,7	1.590,7

Regionsrådet har til budget 2022 afsat 20 mio. kr. mindre til tilskudsmedicin i forhold til budget 2021. (reduktionen i faste priser svarer til en budgetreduktion på 33,1 mio. kr. som vist i tabellen ovenfor.) Nedjusteringen af budgettet i 2022 skyldes, at budgettet blev hævet med 165 mio. kr. i 2021, men at udgifterne ikke er steget tilsvarende. Budgettet er lagt op af det niveau, der er aftalt i økonomiaftalen mellem Staten og regionerne.

2.12 Servicefunktioner

De centrale stabe varetager rollen som bindeled mellem regionsrådet og driftsorganisationen.

De centrale stabe, der er placeret under Servicefunktioner, varetager, ligesom de centrale stabe og fællesfunktioner placeret under Fælles formål og administration, strategiske og administrative funktioner på tværs af organisationen.

Under servicefunktionerne er der følgende enheder:

- **Indkøb & Medicoteknik:** Indkøb & Medicoteknik har ansvar for indgåelse af indkøbsaftaler og rådgivning i forbindelse med udbud og kontraktindgåelse samt rådgivning om og gennemførelse af effektive logistikløsninger. Indkøb & Medicoteknik har ligeledes ansvar for medicoteknisk bygherrerådgivning samt planlægning, koordinering og anskaffelse af medicoteknisk udstyr. Derudover varetager afdelingen fagtekniske opgaver som service, modtagekontrol og registrering af medicoteknisk udstyr samt udfører forsknings- og udviklingsopgaver inden for hele ansvarsområdet.
- **Koncern Kvalitet:** Koncern Kvalitet varetager det samlede ansvar for forskningsområdet og for kvalitetsområdet i Region Midtjylland. Det inkluderer en række planlægnings-, koordinerings- og implementeringsopgaver inden for områderne.

Endvidere udføres der forskning samt projekt- og udviklingsopgaver inden for sundheds-, social- og arbejdsmarkedsområdet.

En betydelig del af Koncern Kvalitets aktiviteter finansieres ved indtægtsdækket virksomhed og tilskud fra fonde m.v.

- **IT-Sundhed:** Hovedopgaven for IT er at it-understøtte den opgavevaretagelse på sundhedsområdet, der finder sted i Region Midtjylland. IT varetager drift, support og udviklingsopgaver vedrørende en række sundheds it-systemer, fx elektronisk patientjournal (EPJ), telemedicin og laboratoriesystem (Labka II). IT understøtter hele leverancekæden fra idé til drift og forvaltning, hvilket blandt andet indebærer forhold omkring it-arkitektur, it-sikkerhed, projektledelse og implementering.

Det skal bemærkes, at IT's budget er opdelt i IT-Sundhed og IT-Fælles. IT-Sundhed, der budgetteknisk er placeret under Servicefunktionerne, relateres til sundhedsområdet. IT-Fælles, der budgetteknisk er placeret under Fælles formål og administration, relateres til de tværgående opgaver, der løses på tværs af finansieringskredsløbene.

- **Hospitalsapoteket:** Hospitalsapoteket har ansvaret for at fremstille, levere og rådgive om medicin til alle somatiske hospitaler, Psykiatrien, hospice og sundhedshuse i Region Midtjylland. Endvidere leverer Hospitalsapoteket lægemidler til visse patientgrupper i fortsat hospitalsbehandling.

Hospitalsapotekets egenproduktion består bl.a. af kræftbehandlinger (cytostatikakure), antibiotikakure, dosisdispenseringer, smertebehandlinger og parentera ernæring, der primært produceres til specifikke patienter. Herudover har Hospitalsapoteket egenproduktion af akuttasser og bistår i kliniske forsøg.

- **Sundhedsplanlægning:** Sundhedsplanlægning har ansvaret for funktionsplanlægning i forhold til hospitalerne på både det somatiske og psykiatriske område. Afdelingen varetager ligeledes opgaven med planlægning af praksissektorens sundhedsydelse samt indgåelse, udvikling og opfølgning af sundheds-aftaler mellem Region Midtjylland og kommunerne i regionen. Afdelingen står også for opgaver vedrørende universitetssamarbejde og forskning, det interregionale samarbejde, præhospitals- og beredskabsområdet. Hertil hører arbejdet med analyse af aktivitetsdata, aktivitets- og investeringsplanlægning samt analyse og monitorering af medicinområdet.
- **Koncernøkonomi – Sundhed:** Koncernøkonomi – Sundhed varetager den overordnede økonomistyring på sundhedsområdet gennem bl.a. udvikling af økonomistyringsmodeller og regionens målbilleder, herudover varetages økonomisagsbehandlingen i forhold til hospitaler m.v. Afdelingen sørger desuden for lægedækningen i regionen og varetager opgaver i overenskomsterne med speciallæger, almen praksis, fysioterapeuter, kiropraktorer, fodterapeuter og psykologer.

Det skal bemærkes, at Koncernøkonomis opgaver er fordelt på 2 områder. Opgaver, der kun relateres til sundhedsområdet, er placeret i Koncernøkonomi Sundhed under Servicefunktioner. Øvrige opgaver, der løses på tværs af regionens finansieringskredsløb, er placeret i Koncernøkonomi under Fælles formål og administration.

- **Regionssekretariatet – Sundhed:** Patientkontoret under Regionssekretariatet – Sundhed har ansvaret for patientvejlederfunktionen og yder vejledning og rådgivning om patienters rettigheder inden for sundhedsvæsenet. Herudover varetager Patientkontoret bl.a. den centrale fælles omviseringsfunktion til privat aftale- og samarbejdspsygehus.

Det skal bemærkes, at Regionssekretariatets opgaver er fordelt på 2 områder. Opgaver der kun relateres til sundhedsområdet, er placeret i Regionssekretariat Sundhed under Servicefunktioner. Øvrige opgaver, der løses på tværs af regionens finansieringskredsløb, er placeret i Regionssekretariat under Fælles formål og administration.

Budget

Nettodriftsudgifter

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslag		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Koncern Kvalitet	63,3	67,7	66,9	66,9	65,9	66,1
Indkøb og Medicoteknik	436,2	90,9	127,9	123,8	120,1	120,5
IT-sundhed	164,1	197,3	205,9	208,2	210,7	213,4
Hospitalsapoteket	67,1	49,4	49,7	49,7	50,9	51,6
Sundhedsplanlægning	25,4	27,8	27,6	26,4	26,4	26,5
Koncernøkonomi - Sundhed	21,7	22,1	22,0	22,0	22,0	22,1
Regionssekretariatet - Sundhed	7,5	8,1	9,4	8,9	8,9	9,0
Nettodriftsudgifter i alt	785,3	463,3	509,4	505,9	504,9	509,2

Budgettet indeholder nettoudgifter til lønninger for 788 fuldtidsansatte. Det beregnede personaleforbrug er vejledende. Det bemærkes, at administrationen er udgiftsstyret og ligesom øvrige områder er baseret på principperne for totalrammestyning.

2.13 Investeringsoversigt med bemærkninger

Indledning

Investeringsoversigten omfatter igangværende anlægsarbejder, der fortsætter i 2022, og projekter, hvortil der er afgivet bevilling i perioden 2022-2025.

Desuden har Region Midtjylland en Investeringsplan "Investeringsplan 2022-2030 på Sundhedsområdet", der viser de kommende års prioriteringer på anlægsområdet.

De beløbsmæssige rammer for investeringsoversigten danner, sammen med de indholdsmæssige forudsætninger, det bevillingsmæssige grundlag for udførelsen af de enkelte anlægsarbejder. Bevillingsreglerne fremgår af Bevillings- og kompetencereglerne.

Det bemærkes, at de opførte beløb i de enkelte år, rådighedsbeløbene, er godkendt af Regionsrådet, som i hvert enkelt tilfælde har vedtaget, at arbejdet skal iværksættes (projekteres) og har meddelt den fornødne anlægsbevilling.

Fordeling af anlægsrammer 2022-2025

Anlægsrammen i økonomiaftalen for 2022 mellem regeringen og Danske Regioner består af en generel ramme på 752 mio. kr., hvoraf 26,6 mio. kr. er anlægsindtægter.

Anlægsrammen omfatter de anlægsudgifter, regionerne må afholde på Sundhedsområdet, mens anlægsudgifter på Social- og Specialundervisningsområdet mv. ikke er omfattet af Økonomiaftalen.

Fordelingen af anlægsrammen er udarbejdet på baggrund af igangværende og godkendte projekter i 2022.

2.13.1 Sundhed

De samlede anlægsudgifter for Sundhed er for den almindelige anlægsramme på 752 mio. kr. Der er indtægter for 26,6 mio. kr., hvorefter nettofinansieringen til almindelige anlægsprojekter er på 725,4 mio. kr. i 2022.

Konto 1 Sundhed inkl. Psykiatri og Fælles formål og administration, anlægsudgifter 2022 – 2025

Mio. kr. (2021 - 2025 = indeks 105,7)	Budget	Budgetoverslagsår		
	2022	2023	2024	2025
Hospitaler	176,5	49,0	16,0	0,0
Fælles puljer m.v.	356,3	109,4	35,0	35,0
Pulje til anlægsprojekter	259,7	618,6	704,1	720,1
Fælles formål og administration - Regionshusene	0,0	0,0	0,0	0,0
Rådighedsbeløb - udgifter i alt	792,5	777,0	755,1	755,1
Anlægsindtægter iflg. økonomiaftale	-26,6	0,0	0,0	0,0
+ Øvrige statslige finansieringer	0,0	0,0	0,0	0,0
+ Anden finansiering (donationer m.v.) *	-40,6	0,0	0,0	0,0
Finansiering fra satspulje	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto udgifter almindelige anlægsprojekter	725,4	777,0	755,1	755,1
Finansiering				
Generel ramme iflg. økonomiaftale	752,0	777,0	755,1	755,1
Anlægsindtægter iflg. økonomiaftale	-26,6	0,0	0,0	0,0
Netto finansiering almindelige anlægsprojekter	725,4	777,0	755,1	755,1
Balance	0,0	0,0	0,0	0,0

* Donationer til Forum

Konto 1 Sundhed, Kvalitetsfondsprojekter

Mio. kr. (2021 - 2025 = indeks 105,7)	Budget	Budgetoverslagsår		
	2022	2023	2024	2025
Kvalitetsfondsprojekter, Udgifter	41,7	51,1	0,0	0,0
Det nye Universitetshospital, Aarhus	16,7	10,0	0,0	0,0
Regionshospitalet Viborg, om- og tilbygning	25,0	41,1	0,0	0,0
Det nye Regionshospital, Gødstrup	0,0	0,0	0,0	0,0
Anlægsindtægter fra Kvalitetsfonden	0,0	0,0	0,0	0,0
Det nye Universitetshospital, Aarhus	0,0	0,0	0,0	0,0
Regionshospitalet Viborg, om- og tilbygning	0,0	0,0	0,0	0,0
Det nye Regionshospital, Gødstrup	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto kvalitetsfondsprojekter	41,7	51,1	0,0	0,0
Finansiering				
Kvalitetsfondsprojekter - frigivelse fra deponeringskonti*	-41,7	-51,1	0,0	0,0
Netto finansiering Kvalitetsfondsprojekter	-41,7	-51,1	0,0	0,0
Balance	0,0	0,0	0,0	0,0

* Egenfinansiering, som Region Midtjylland modtog i 2021

For kvalitetsfondsprojekterne er der netto 41,7 mio. kr. i 2022. Region Midtjylland har modtaget alle anlægsindtægter fra Kvalitetsfonden og er ligeledes færdig med at afdrage på lånet til midlertidig finansiering af kvalitetsfondsprojekterne.

2.13.2 Investeringsoversigt Sundhed

Indledning

Efterfølgende tabel opsummerer de rådighedsbeløb, som er afsat til bevillingshavere under Sundhed (hospitaler mv.).

Investeringsoversigt for Sundhed 2021-2025

Mio. kr. (2021 - 2025 = indeks 105,7)	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2021	2022	2023	2024	2025
Almindelige anlægsprojekter					
Hospitalsenheden Horsens	82,0	67,9	28,7	15,3	0,0
Regionshospitalet Randers	67,6	16,5	0,0	0,0	0,0
Regionshospitalet Gødstrup	15,6	18,0	11,9	0,0	0,0
Hospitalsenhed Midt	22,1	17,6	7,7	0,0	0,0
Aarhus Universitetshospital	95,9	15,9	0,7	0,7	0,0
Præhospitalet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Psykiatri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fælles, projekter	189,7	356,3	109,4	35,0	35,0
Servicefunktioner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fælles Regionale Funktioner	21,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Pulje til anlægsprojekter	-257,1	259,7	618,6	704,1	720,1
Rammebevilling indtægter	0,0	-26,6	0,0	0,0	0,0
Almindelige anlægsprojekter - Netto	237,2	725,4	777,0	755,1	755,1
Kvalitetsfondsprojekter					
Det nye Universitetshospital, Aarhus	10,9	16,7	10,0	0,0	0,0
Regionshospitalet Viborg, om- og tilbygning	26,4	25,0	41,1	0,0	0,0
Det nye Regionshospital, Gødstrup	373,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Kvalitetsfondsprojekter - Netto	410,7	41,7	51,1	0,0	0,0
Rådighedsbeløb i alt	647,9	767,1	828,1	755,1	755,1

På investeringsoversigten er der medtaget igangværende og godkendte projekter, der fortsætter i 2022 og frem, som er forelagt regionsrådet.

I det følgende gennemgås investeringsoversigten for de enkelte bevillingshavere, idet der gives kortfattede bemærkninger til de enkelte anlægsprojekter.

Hospitalsområdet

Hospitalsenheden Horsens

Tabellen nedenfor opsummerer de rådighedsbeløb, som er afsat i 2021-2025 vedrørende Hospitalsenheden Horsens.

Anlægsarbejder vedrørende Hospitalsenheden Horsens

Mio. kr. (2021 - 2025 = indeks 105,7)	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2021	2022	2023	2024	2025
RH Horsens. Renovering af højhus	36,9	38,0	23,6	11,9	0,0
RH Horsens. Renovering af Bygning 6	15,4	11,6	0,0	0,0	0,0
RH Horsens. Renovering af kloakker, etape 2	3,1	3,1	0,0	0,0	0,0
RH Horsens. Blodprøver og Biokemi	3,3	2,8	0,0	0,0	0,0
RH Horsens. Programorganisation	0,8	4,4	3,1	3,1	0,0
RH Horsens. Renovering af SOL udvendigt	2,8	1,1	0,0	0,0	0,0
Udskiftning af vaskemaskiner og autoklaver	2,5	3,5	0,0	0,0	0,0
RH Horsens, Justeringsreserve Generalplan	16,8	3,0	1,6	0,0	0,0
RH Horsens, Wayfinding	0,4	0,3	0,3	0,3	0,0
Rådighedsbeløb i alt	82,0	67,9	28,7	15,3	0,0

For Hospitalsenheden Horsens indebærer investeringsoversigten, at der i alt er afsat 111,9 mio. kr. til gennemførelse af anlægsarbejder i perioden 2022-2025.

Generalplanen

Regionshospitalet Horsens har i 2013 fået udarbejdet og godkendt en samlet Generalplan for hospitalet, der har til formål at sikre fysiske rammer, der muliggør varetagelsen af hospitalets opgaver både nu og i fremtiden, som et fuldt funktionsdygtigt akuthospital. Der pågår således i disse år en række om- og tilbygningsprojekter, der alle er en del af hospitalets Generalplan.

Regionsrådet har givet anlægsbevillinger til realisering af Generalplanens projekter:

- "RH Horsens. Renovering af højhus" skal sammen med en række leasingfinansierede energioptimeringsprojekter afholde udgifterne ved modernisering, renovering og ombygning af hospitalets primære sengebygning med nye, tidssvarende faciliteter, installationer, klimaskærm etc.
- "RH Horsens. Renovering af Bygning 6" skal sammen med leasingfinansierede energioptimeringer finansiere en renovering af den bygning, der blandt andet rummer Skanning og Røntgen.
- "RH Horsens. Renovering af kloakker, etape 2" skal finansiere en renovering af kloakkerne under bygning 4-6.
- "RH Horsens. Blodprøver og Biokemi" skal afholde udgifterne til en forundersøgelse samt udarbejdelse af et projektforslag til Blodprøver og Biokemi.
- "RH Horsens. Programorganisation" skal afholde udgifterne til programorganisationen, der styrer Generalplanens delprojekter.
- "RH Horsens. Renovering af SOL udvendigt" skal finansiere udbedringer tagbelægningen og facadepartier på service- og logistikbygningen.
- "RH Horsens, Wayfinding" skal afholde udgifterne til Generalplanens wayfinding projekt, der indebærer forbedring af skiltningen for patienter og pårørende.

Regionsrådet godkendte i 2016, at der blev oprettet en justeringsreserve, "RH Horsens, Justeringsreserve Generalplan", der midlertidigt kan rumme mindreforbrug fra afsluttede delprojekter. Mindreforbruget kan efterfølgende anvendes til at imødegå eventuelle merudgifter på andre delprojekter. Herudover godkendte regionsrådet i juni 2021 "Udskiftning af vaskemaskiner og autoklaver", der skal finansiere udskiftningen af instrumentvaskere og to autoklaver.

Regionshospitalet Randers

Efterfølgende tabel opsummerer de rådighedsbeløb, der er afsat i 2021-2025 vedrørende Regionshospitalet Randers.

Anlægsarbejder vedrørende Regionshospitalet Randers

Mio. kr. (2021 - 2025 = indeks 105,7)	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2021	2022	2023	2024	2025
Programorganisation	5,6	3,7	0,0	0,0	0,0
RH Randers. Renovering af Bygning 2, altaner og vinduer	12,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RH Randes. Etape 3	10,6	5,7	0,0	0,0	0,0
RH Randers. Præhospitalet base ved RH Randers	5,9	2,0	0,0	0,0	0,0
RH Randers. Præhospitalet base ved Grenaa Sundhedshus	0,4	5,0	0,0	0,0	0,0
RH Randers. Ny Sterilcentral	33,2	0,1	0,0	0,0	0,0
Rådighedsbeløb i alt	67,6	16,5	0,0	0,0	0,0

For Regionshospitalet Randers indebærer investeringsoversigten, at der er afsat 16,5 mio. kr. til gennemførelse af anlægsarbejder i perioden 2022-2025.

Generalplansprojekter i Randers

Regionshospitalet Randers har i 2020 fået godkendt en revideret Generalplan, der understøtter hospitalets udvikling som fuldt funktionsdygtigt akuthospital med tidssvarende rammer.

Regionsrådet har foreløbigt godkendt følgende projekter under Generalplanen:

- "Programorganisation", der skal afholde udgifterne til lønomkostninger til ansatte i programorganisationen, udgifter til ekstern juridisk-, udbudsteknisk- og strategisk rådgivning.
- "RH Randers. Etape 3" skal finansiere projekteringen af etappen.
- "RH Randers. Ny Sterilcentral", der skal afholde udgifterne ved opførelse af en ny sterilcentral, der kan erstatte den nuværende, utidssvarende sterilcentral. Projektet ventes gennemført og ibrugtaget i 2021.

Renoveringsprojekter i Randers og Grenaa

Der er yderligere givet bevillinger til renoveringsprojekter på Regionshospitalet Randers og Grenaa Sundhedshus:

- "RH Randers, Renovering af Bygning 2, altaner og vinduer" skal afholde udgifter til nødvendig udskiftning af nedslidte altaner samt delvis vinduesudskiftning på regionshospitalets primære sengebygning.

- "RH Randers. Præhospitalet base ved RH Randers" skal finansiere etableringen af en base i hospitalets bygning 13.
- "RH Randers. Præhospitalet base ved Grenaa Sundhedshus", der skal finansiere ombygning og renovering af lokaler i sundhedshuset, samt at der bygges garagefaciliteter til ambulancerne.

Regionshospitalet Gødstrup

Efterfølgende tabel opsummerer de rådighedsbeløb, der er afsat i 2021-2025 vedrørende Regionshospitalet Gødstrup.

Mio. kr. (2021 - 2025 = indeks 105,7)	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2021	2022	2023	2024	2025
RH Gødstrup. Stråleterapi	5,0	15,0	8,9	0,0	0,0
Kontor- og støttefaciliteter i Stråleterapien	2,5	2,5	2,0	0,0	0,0
Pulje til afledte investeringer i Gødstrup	8,1	0,5	1,0	0,0	0,0
Rådighedsbeløb i alt	15,6	18,0	11,9	0,0	0,0

For Regionshospitalet Gødstrup indebærer investeringsoversigten, at der er afsat 29,9 mio. kr. til gennemførelse af anlægsarbejder i perioden 2022-2025.

Regionshospitalet Gødstrup

Følgende bevillinger er givet til projekter på Regionshospitalet Gødstrup:

- "RH Gødstrup. Stråleterapi" skal afholde udgifterne til etablering af en stråleterapi på det nye hospital.
- "Kontor- og støttefaciliteter i Stråleterapien" skal finansiere etableringen af flere kontor-, møde- og træningsfaciliteter i tilknytning til stråleterapien.

Herudover er der med tiden fra planlægningen af det nye hospital sket forskellige ændringer i f.eks. arbejdsmåder og hygiejnestandarder, der afføder hensigtsmæssige bygningsmæssige ændringer i forbindelse med indflytningen i Gødstrup. "Pulje til afledte investeringer i Gødstrup" skal finansiere disse ændringer.

Hospitalsenhed Midt

Efterfølgende tabel opsummerer de rådighedsbeløb, der er afsat i 2021-2025 vedrørende Hospitalsenhed Midt.

Anlægsarbejder vedrørende Hospitalsenhed Midt

Mio. kr. (2021 - 2025 = indeks 105,7)	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2021	2022	2023	2024	2025
Ombygning af sterilcentral på RH Viborg	14,1	16,0	7,7	0,0	0,0
Flytning af Høreklubben på RH Viborg	8,0	1,6	0,0	0,0	0,0
Rådighedsbeløb i alt	22,1	17,6	7,7	0,0	0,0

For Hospitalsenhed Midt indebærer investeringsoversigten, at der i alt er bevilget 25,3 mio. kr. til gennemførelse af anlægsarbejder i perioden 2022-2025.

Regionshospitalet Viborg

Til projekter på Regionshospitalet Viborg er der uden for Kvalitetsfondsprojektet afgivet to bevillinger:

- "Ombygning af sterilcentral på RH Viborg" skal finansiere en renovering og modernisering af den resterende del af sterilcentralen på Regionshospitalet Viborg, så den kan leve op til de gældende standarder.
- "Flytning af Høreklubben på RH Viborg" skal afholde udgifterne til en flytning af Høreklubben til højhuset på Regionshospitalet Viborg.

Aarhus Universitetshospital

Efterfølgende tabel opsummerer de rådighedsbeløb, der er afsat i 2021-2025 vedrørende Aarhus Universitetshospital.

Anlægsarbejder vedrørende Aarhus Universitetshospital

Mio. kr. (2021 - 2025 = indeks 105,7)	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2021	2022	2023	2024	2025
AUH. Udvidelse af kølekapacitet	14,3	3,3	0,0	0,0	0,0
AUH. Kloakrenovering, Skejby	1,1	2,6	0,7	0,7	0,0
AUH. Robustgørelse af diagnostisk analysekapacitet	18,4	7,2	0,0	0,0	0,0
Forum Byggeri	121,9	14,6	0,0	0,0	0,0
Donationer til Forum projekt (Indtægter)	-116,7	-40,6	0,0	0,0	0,0
Forum, Novo Nordisk Fondens Puljer	56,9	28,7	0,0	0,0	0,0
Rådighedsbeløb i alt	95,9	15,9	0,7	0,7	0,0

For Aarhus Universitetshospital indebærer investeringsoversigten, at der i alt er bevilget 17,3 mio. kr. til gennemførelse af anlægsarbejder i perioden 2022-2025.

Renoveringer og reinvesteringer

Aarhus Universitetshospital er et af regionens fem akuthospitaler. De eksisterende bygninger er løbende blevet vedligeholdt, men der er behov for renovering og opdatering af teknik og installationer for at sikre, at hospitalet også fremadrettet er fuldt funktionsdygtigt, ligesom der er behov for investeringer i nye faciliteter, for at universitetshospitalet fortsat har tidssvarende faciliteter, der kan understøtte både behandlings- og forskningsrettede aktiviteter på højt niveau. Til dette formål har regionsrådet givet følgende flerårige anlægsbevillinger:

- "AUH. Udvidelse af kølekapacitet" skal finansiere indkøbet af en kølemaskine.
- "AUH. Kloakrenovering, Skejby" skal afholde udgifter til kloakrenovering under en række bygninger. Bevillingen blev givet som en del af fremrykningen af anlægsinvesteringer i forbindelse med COVID-19.
- "AUH. Robustgørelse af diagnostisk analysekapacitet" benyttes til at robustgøre den diagnostiske analysekapacitet i regionerne for analyser af COVID-19. Bevillingen skal afholde udgifter til tilbygningen til Klinisk Mikrobiologisk Afdeling, en midlertidig pavillon, mindre bygningsmæssige ændringer samt indkøb af analyseudstyr. Udgifterne søges refunderet af staten via Danske Regioner som en del af udgifterne i forbindelse med COVID-19.
- "Forum Byggeri" samt øvrige Forum-bevillinger, der skal afholde udgifter ved opførelsen af vartegnet Forum. Bygningen kommer til at rumme patienthotel og en række andre funktioner, der skal skabe optimale forhold for såvel patienter som pårørende. Forum er et fælles projekt mellem Aarhus Universitetshospital, Steno Diabetes Center Aarhus, Aarhus Universitet og Folkekirken, der bl.a. skal fremme en forskningskultur på tværs af fagområder og interessenter. En andel af projektet indgår i Kvalitetsfondsprojektet, DNU. Se under dette for yderligere bevilling.

Psykiatri

For Psykiatrien er der ikke afsat rådighedsbeløb på investeringsoversigten til gennemførelse af anlægsarbejder i perioden 2022 - 2025.

Fælles puljer mv.

Efterfølgende tabel opsummerer de rådighedsbeløb, som er afsat i 2021-2025 vedrørende Fælles puljer mv.

Anlægsarbejder vedrørende Fælles puljer mv.

Mio. kr. (2021 - 2025 = indeks 105,7)	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2021	2022	2023	2024	2025
Rammebevilling til driftsanskaffelser, Sundhed	-19,5	35,0	35,0	35,0	35,0
Rammebevilling til salg af bygninger og grunde, Sundhed	0,0	-26,6	0,0	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2020, AUH	8,7	18,3	0,0	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2020, VEST	10,7	18,1	0,0	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2020, MIDT	5,4	3,6	0,0	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2020, RANDERS	-2,4	1,4	0,0	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2020, HORSSENS	-8,5	1,4	0,0	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2020, FÆLLES I&M	11,7	5,9	0,0	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2021, AUH	17,5	28,2	9,8	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2021, VEST	0,1	12,0	3,4	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2021, MIDT	10,6	13,8	9,6	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2021, RANDERS	0,2	4,8	1,0	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2021, HORSSENS	2,0	7,9	3,3	0,0	0,0
Medicoanskaffelser 2021, FÆLLES I&M	3,1	9,8	6,8	0,0	0,0
Nyt hospitalsapotek og nyt vaskeri	150,0	196,0	40,5	0,0	0,0
Rådighedsbeløb i alt	189,7	329,7	109,4	35,0	35,0

For Fælles puljer indebærer investeringsoversigten, at der er afsat sammenlagt 509,1 mio. kr. fra anlægspuljen i perioden 2022-2025. Der afsættes herunder en rammebevilling til salg af bygninger og grunde i 2022 i henhold til præmisserne i Økonomiaftalen.

Rammebevilling til driftsanskaffelser

Der afsættes en rammebevilling til hospitaler og øvrige driftsenheders anskaffelser over 100.000 kr. I budget 2022 og 2025 er der afsat et rådighedsbeløb på 35,0 mio. kr. Rammen fordeles i henhold til hospitaler og øvrige driftsenheders behov for anskaffelser. Rammen dækker både sundhedsområdet (hovedkonto 1) og Fælles formål og administration (hovedkonto 4). En udmøntning fra puljen medfører en tilsvarende reduktion af enhedens driftsbevilling.

Såfremt en driftsenhed opnår donation til en anskaffelse udmøntes både indtægt og udgift fra rammebevillingen til driftsanskaffelser. Der vil ikke ske modregning i enhedens driftsbevilling, når der er tale om donation.

Regionsrådet har i forbindelse med budgetvedtagelsen afgivet rammebevillingen til driftsanskaffelser. Den kan udmøntes af Koncernøkonomi, med efterfølgende orientering af regionsrådet i en økonomiopfølgning eller overførselssag. Anskaffelser over 10 mio. kr. skal altid bevilges af regionsrådet.

Nyt hospitalsapotek og nyt vaskeri

Regionsrådet besluttede i december 2020 at give en bevilling til at finansiere byggeriet af et nyt hospitalsapotek samt vaskeri. Det nye apotek og det nye vaskeri skal ligge i forlængelse af hinanden på de to sidste byggefeltet i forsyningsbyen på Aarhus Universitetshospital. Ud over anlægsbevillingen har regionsrådet givet leasingrammer til at finansiere en stor del af udstyret i de to projekter.

Prioriteringsforslag for 2022

Efterfølgende tabeller opsummerer de fælles midler, der er afsat på investeringsoversigten for 2021-2025.

Pulje til anlægsprojekter

Mio. kr. (2021 - 2025 = indeks 105,7)	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2021	2022	2023	2024	2025
Pulje til anlægsprojekter	-257,1	259,7	618,6	704,1	720,1
Rådighedsbeløb i alt	-257,1	259,7	618,6	704,1	720,1

Puljen til anlægsprojekter dækker følgende:

- Øvrige prioriterede projekter

Der er udarbejdet en investeringsplan, der prioriterer "Pulje til anlægsprojekter" i 2022. De enkelte projekter vil efterfølgende blive forelagt regionsrådet.

En del af underskuddet på "Pulje til anlægsprojekter" i 2021 skyldes fremrykningen af anlægsinvesteringer for at holde hånden under dansk erhverv og arbejdspladser i forbindelse med COVID-19-situationen. Som

planlagt i forbindelse med fremrykningen vil der på et senere tidspunkt blive foretaget en udligning mellem kassebeholdningen og anlægspuljen på i alt 222 mio. kr., svarende til den øgede udmøntning, der blev foretaget i forbindelse med dispensationen fra anlægsloftet.

Kvalitetsfondsprojekter

Region Midtjyllands tre kvalitetsfondsprojekter er ved at være afsluttet, men der sker stadig en løbende afrapportering af status for de resterende anlægsprojekter i kvartalsrapporterne.

Anlægsprojekterne styres på samme vis som alle øvrige anlægsprojekter, og ved afslutning af de enkelte projekter forelægges regnskabet for regionsrådet.

De kvalitetsfondsfinansierede anlægsprojekter indgår i investeringsoversigten under de tre kvalitetsfondsprojekter.

Det Nye Universitetshospital, Aarhus

Region Midtjylland fik 1. juli 2010 et endeligt tilsagn til Det Nye Universitetshospital, Aarhus med en samlet anlægsramme på 6,350 mia. kr. (2009 p/l-niveau).

Nedenstående tabel opsummerer de projekter, der er afsat på investeringsoversigten for 2021-2025.

Det Nye Universitetshospital, Aarhus, Kvalitetsfondsprojekter

Mio. kr. (2021 - 2025 = indeks 105,7)	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2021	2022	2023	2024	2025
DNU, Forum	10,1	26,1	0,0	0,0	0,0
Pulje DNU	0,8	-9,3	10,0	0,0	0,0
Rådighedsbeløb i alt	10,9	16,7	10,0	0,0	0,0

For Det Nye Universitetshospital, Aarhus indebærer investeringsoversigten, at der i alt er afsat anlægsudgifter på 26,7 mio. kr. til gennemførelse af anlægsarbejder i perioden 2022-2025.

Delprojekter

DNU-projektet er nu ibrugtaget, og projektet er i store træk afsluttet. Der tilbagestår i den kommende periode kun et enkelt delprojekt; Forum. Forum er et fælles projekt mellem flere parter, læs mere under Aarhus Universitetshospitals anlægsbevillinger.

Regionshospitalet Viborg, om- og tilbygning

Region Midtjylland fik 22. december 2010 et endeligt tilsagn til projektet på Regionshospitalet Viborg med en samlet anlægsramme på 1,15 mia. kr. (2009-p/l).

Efterfølgende tabel opsummerer de projekter, der er afsat på investeringsoversigten for 2021-2025.

Regionshospitalet Viborg, om- og tilbygning, Kvalitetsfondsprojekter

Mio. kr. (2021 - 2025 = indeks 105,7)	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2021	2022	2023	2024	2025
Etablering af projektorganisation	2,7	2,0	2,0	0,0	0,0
Projektering Akutcenter	5,4	2,4	1,2	0,0	0,0
Dispositionsforslag, for- og hovedprojekt, DP 3, RHV	1,7	1,1	1,0	0,0	0,0
Medico Akutcenter	7,0	4,4	0,0	0,0	0,0
Delprojekt 3, Ombygninger RHV	8,6	29,9	21,9	0,0	0,0
Pulje til om- og tilbygning Viborg	1,0	-14,8	15,0	0,0	0,0
Rådighedsbeløb i alt	26,4	25,0	41,1	0,0	0,0

For om- og tilbygningen af Regionshospitalet Viborg indebærer investeringsoversigten, at der i alt er afsat anlægsudgifter på 66,1 mio. kr. til gennemførelse af anlægsarbejder i perioden 2022-2025.

Etablering af Projektorganisation

Den daglige drift af kvalitetsfondsprojektet varetages af projektafdelingen på Regionshospitalet Viborg. Projektafdelingen skal drive projektet i samarbejde med de valgte rådgivere. Bevillingen vedrører drift af Projektafdelingen.

Projektering Akutcenter

Bevillingen blev givet til at afholde udgifter til projektering af og rådgivning i forhold til akutcentret. Kvalitetsfondsprojektet på Regionshospitalet Viborg har i 2022 opdateret tidsplanen for de sidste ombygningsarbejder i Delprojekt 3. Ombygningerne har været sat på pause i en længere periode, men er nu blevet igangsat. Som en del af tilpasningen til tidsplanen blev der flyttet anlægsudgifter på bevillingen til "Projektering Akutcenter".

Dispositionsforslag, for- og hovedprojekt, DP 3, RHV

Bevillingen blev givet til at afholde udgifter til programmering og udarbejdelse af dispositions-forslag for ombygningen af det eksisterende hospital. Anlægsudgifterne på bevillingen blev ligeledes ændret som en del af tilpasningen til tidsplanen for de sidste ombygningsarbejder i Delprojekt 3.

Medico Akutcenter

Medicoteknisk udstyr i forbindelse med byggeriet af akutcentret på Regionshospitalet Viborg bliver afholdt af bevillingen. Anlægsudgifterne på bevillingen blev ligeledes ændret som en del af tilpasningen til tidsplanen for Delprojekt 3.

Delprojekt 3, ombygninger RHV

Samtidig med tilbygningen af nyt akutcenter, vil dele af det eksisterende hospital blive bygget om og moderniseret. Dette projekt benævnes Delprojekt 3.

De planlagte ombygninger skal sikre en god sammenhæng mellem nyt og eksisterende på Regionshospitalet Viborg.

Pulje til om- og tilbygning Viborg

Der afsættes en pulje i årene frem til 2023, således at de samlede anlægsudgifter i henhold til det endelige tilsagn passer til den p/l-regulerede udgiftsprofil for kvalitetsfundsprojektet.

Det Nye Regionshospital i Vest, Gødstrup

Region Midtjylland fik den 11. juni 2013 et endeligt tilsagn til et nyt hospital i Gødstrup med en samlet anlægsramme på 3,15 mia. kr. (2009 p/l-niveau).

Efterfølgende tabel opsummerer de projekter, som er afsat på investeringsoversigten for 2021-2025.

Det Nye Regionshospital i Vest, Gødstrup, Kvalitetsfundsprojekter

Mio. kr. (2021 - 2025 = indeks 105,7)	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2021	2022	2023	2024	2025
Projektorganisation, DNV - Gødstrup	22,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Delprojekt 1B, Fællesfaciliteter for skurby	4,7	0,0	0,0	0,0	0,0
IT apparatur og løst inventar	72,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Delprojekt 11, specialinstallationer og udstyr	20,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Medicoteknisk udstyr, DNV	76,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Delprojekt 31, Somatik, DNV	12,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Delprojekt 8-10, Apterling	39,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Delprojekt 8-10, Installationer	34,9	0,0	0,0	0,0	0,0
IT, DNV	46,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Delprojekt 5, Terræn og landskab	25,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Puljen for uforudsete udgifter	18,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Rådighedsbeløb i alt	373,4	0,0	0,0	0,0	0,0

For DNV-Gødstrup er der ikke afsat anlægsudgifter i 2022 eller senere. Ifølge tidsplanen vil det nye hospital ibrugtages i løbet af 1. kvartal 2022, og således vil størstedelen af anlægsudgifterne forventeligt være afholdt i 2021.

**Socialområdet
i
Region Midtjylland**

3 Socialområdet i Region Midtjylland

3.1 Indledning

Socialområdet omfatter tilbud efter Serviceloven, lovgivningen om specialundervisning samt Folkeskoleloven. Serviceloven omfatter tilbud til personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Lovgivningen om specialundervisning omfatter tilbud til kommunikationshandicappede, mens interne skoler i døgntilbud drives efter Folkeskoleloven. Kommunerne har på alle områder det fulde myndighedsansvar, ansvar for forsyningen og ansvaret for finansieringen. Der er regionalt leverandøransvar på de tilbud Region Midtjylland driver.

De regionale sociale tilbud finansieres fuldt ud af kommunerne ved takstbetalinger.

Det er en forudsætning for, at regionen kan drive et tilbud på socialområdet, at tilbuddet indgår i Rammeaftalen mellem Region Midtjylland og kommunerne i regionen. Rammeaftalen fastlægger, hvilke tilbud regionen driver inden for det specialiserede socialområde, samt fastlægger retningslinjerne for takstberegningen for de enkelte tilbud.

Fakta om Socialområdet i Region Midtjylland

Socialområdet varetager de sociale tilbud til borgerne i regionen. Socialområdet lægger vægt på faglighed, fleksibilitet og udvikling i tilbuddene, samtidig med at der ydes en gennemsigtig og effektiv administrativ styring.

Specialområder i Region Midtjylland

Børn og unge:

Kriminalitetstruede og dømt
Holmstrupgård
Børn og ung
Kommunikation og undervisning

Voksne:

Autisme
Hjerneskade
Udviklingshæmning og ADHD
Socialpsykiatri

Budget 2022

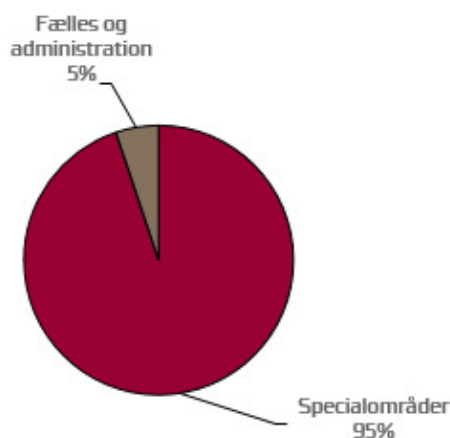
Det samlede budget er på 1.247,3 mio. kr.

Sociale tilbud	1.187,2 mio. kr.
Fælles og administration*	60,1 mio. kr.

* Inklusiv andel af Fælles formål og administration

Ansatte

Antal helårsstillinger: 1.944

Aktivitet

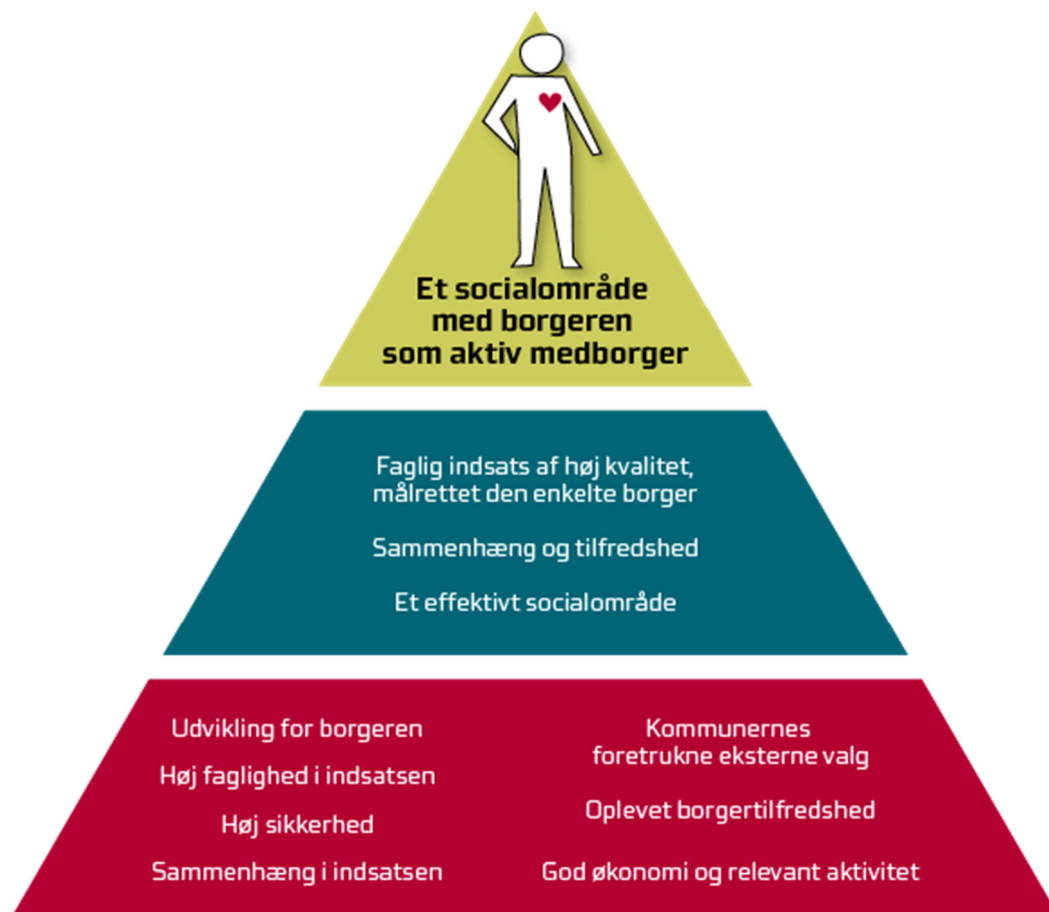
Antal pladser:

Døgntilbud og boformer:	936
Aktivitets- og dagtilbud:	561

Målbillede på socialområdet - Et socialområde med borgeren som aktiv medborger

Målbilledet er et styrings- og dialogredskab, der udstikker den overordnede vision, underliggende strategier og mål for socialområdet i Region Midtjylland. Målbilledet er rammen for en flerårig planlægning af de socialfaglige indsatser på området. Den overordnede vision udtrykker ønsket om at støtte den enkelte borger til en tilværelse som aktiv medborger. Socialområdet er til for den enkelte borger, og vi ønsker at møde og støtte borgeren til en aktiv tilværelse med udgangspunkt i den enkeltes borgers forudsætninger og ressourcer. Denne vision udmøntes i tre delstrategier og syv mål, der er illustreret i nedenstående målbillede.

Region Midtjyllands vision: Borgeren som aktiv medborger

Region Midtjyllands vision er at støtte borgeren på de regionale sociale tilbud til at være aktiv medborger. Gennem fokus på individuelle mål, sociale netværk og samfundsdeltagelse støttes borgeren til at udvikle et aktivt medborgerskab. I den professionelle indsats findes der løsninger i fællesskab med borgeren. Den specialiserede faglige indsats skal tilrettelægges ud fra den enkeltes ståsted og muligheder og skal støtte og motivere borgeren til at indgå i en udvikling med henblik på at understøtte borgeren til en mere selvhjulpne tilværelse.

Det regionale socialområde vil være kendt for at levere en specialiseret og høj faglig kvalitet og professionalisme over for både borgere, pårørende/værge og andre samarbejdspartnere. Vi vil være en attraktiv samarbejdspartner og leverandør for kommunerne på det specialiserede socialområde. Vores fokus er dels på borgeren som direkte bruger, dels kommunen som myndighedshaver og køber af indsatsen. Det kræver et tæt samarbejde mellem alle tre parter. Et samarbejde, der skal være kendetegnet af tillid, åbenhed og dialog, og som skal være med til at realisere visionen om et socialområde med borgeren som aktiv medborger.

De tre strategier

For at sætte retning for arbejdet med den overordnede vision er det nødvendigt at sammentænke kvalitet, aktivitet og økonomi. Der er med det udgangspunkt formuleret tre strategier, der skal hjælpe med at sikre, at socialområdet når den overordnede vision.

Faglig indsats af høj kvalitet målrettet den enkelte borger

Region Midtjylland vil være garant for, at der er fagligt højt kvalificerede tilbud til borgere med komplekse handicaps og særlige behov. Kvaliteten i tilbuddene er hjørnestenen i det faglige arbejde, og handler om at have øje for den enkelte borger samt målrette den faglige indsats i et tæt samarbejde med borgeren. Specialområderne skal med en målrettet indsats løfte nogle af de sværeste og mest komplekse opgaver for kommunerne. Specialområderne skal samtidig være i stand til løbende at tilpasse og udvikle ydelser til ny viden.

Region Midtjylland vil bidrage med at understøtte kommunernes myndighedsopgave, og vil løse opgaverne med høj faglig kvalitet ud fra de ressourcer, der er til rådighed. Der vil blive arbejdet systematisk med sikkerhed. Det regionale socialområde som arbejdsplads skal være kendetegnet ved en stærk sikkerhedskultur, der omfatter både borgere, medarbejdere og omgivelser.

Sammenhæng og tilfredshed

Socialområdet skal have øget fokus på sammenhæng i indsatserne. Målene for den sociale indsats skal sættes i samarbejde med borgeren og handlekommunen. Borgeren skal altid inddrages i beslutninger vedrørende egen handleplan med hensyntagen til den enkeltes ståsted og muligheder. Samtidig skal der være fokus på borgerens trivsel og tilfredshed i tilbuddet, og der skal lyttes og læres af de oplevelser, borgerne har med den socialfaglige indsats.

Region Midtjylland løfter en væsentlig leverandøropgave for kommunerne på det specialiserede socialområde, og vi vil være kommunernes foretrukne eksterne valg til at støtte borgere med komplekse handicaps og særlige behov. Det betyder et stort fokus på kommunernes tilfredshed i forhold til den service og ydelse, kommunerne modtager. Samarbejdet skal være kendetegnet ved åbenhed, dialog og tillid.

Et effektivt socialområde

Region Midtjylland vil levere ydelser på socialområdet, der både er økonomisk og fagligt attraktive for kommunerne. Derfor skal regionen målrettet og løbende arbejde med at udvikle socialområdet til at blive så effektivt som muligt. Regionen skal levere fagligt og økonomisk attraktive tilbud og samtidig dokumentere indsatsen og resultaterne. Data og ny viden skal optimere den fremtidige indsats. Der skal være rum og mulighed for at tænke nyt og være på forkant. Både i forhold til, hvordan den faglige indsats kan tilrettelægges, men også i forhold til anvendelse af nye teknologiske løsninger og til tilpasning af ydelser efter den kommunale efterspørgsel og til gavn for borgerne.

De syv mål i målbilledet

De syv mål i målbilledet udspringer hver især fra ét af de tre overordnede strategispor. Målene er ikke mindst inspireret af Region Midtjyllands og kommunernes rammepapir vedrørende målsætninger for en styrket indsats på voksenhandicapområdet og Dansk Kvalitetsmodel på det sociale område.

De syv mål i målbilledet er:

- Udvikling for borgeren
- Høj faglighed i indsatsen
- Høj sikkerhed
- Sammenhæng i indsatsen
- Kommunernes foretrukne eksterne valg
- Oplevet borgertilfredshed
- God økonomi og relevant aktivitet

Socialområdet har udviklet og udvalgt indikatorer for målbilledet på socialområdet. Indikatorerne har siden 2020 indgået i den kvartalsvise afrapportering til regionsrådet. På socialområdet afrapporteres der samlet set i forhold til 13 indikatorer til målbilledet. Der er i 2021-2022 fortsat en proces med, at videreudvikle og afprøve nye supplerende indikatorer særligt i forhold til målene "udvikling for borgeren" og "borgeroplevet tilfredshed", der ligeledes kommer til at indgå i den kvartalsvise afrapportering til regionsrådet. De nye indikatorer godkendes af regionsrådet inden implementering.

Indsatsområder i 2022

I 2021 blev der udvalgt syv særlige indsatsområder med udgangspunkt i målbilledet på socialområdet gældende for perioden 2021-2023. Det vil konkret udmønte sig i både tværgående og lokale initiativer på socialområdet, der til sammen udgør en årsplan for arbejdet med målbilledet. Målbilledet kan på den måde også anskues som et værktøj til at skabe en fleksibel og dynamisk sammenhæng og dialog mellem politikerne, medarbejdernes virke i de enkelte specialområder og den enkelte borger.

Arbejdet i indsatsområderne bygger ofte videre på det tidligere års arbejde og kan være en videreudvikling eller tilpasning af det eksisterende arbejde. Der sker derfor ikke konsekvent en afslutning af indsatsområder og handlinger i årsplanen ved årsskiftet, men der arbejdes mere dynamisk og fleksibelt i forhold til

årsplanen. Derfor har Socialområdet valgt at arbejde med en årsplan med længere varighed, der er gældende for perioden 2021-2023.

Årsplanen består af seks videreførte indsatsområder fra 2020 samt et helt nyt indsatsområde om "Borgerperspektivet" udviklet i løbet af ultimo 2021.

Årsplanen for 2022-2023 vil derfor bestå af følgende syv indsatsområder:

- Magtanvendelser
- Sundhed på Socialområdet
- Datainformeret ledelse
- Kompetenceudvikling og rekruttering
- God ledelse og styring på socialområdet
- Sammenhæng og samarbejde
- Borgerperspektivet

Der har i processen været arbejdet med udfærdigelse af strategipapirer samt prioriteringer og tilpasninger af de tværgående handlingerne i hvert af de indsatsområder igennem 2021. Det endelige udviklingsarbejde i forhold til indsatsområdernes tværgående og lokale initiativer og handlinger i årsplanen for 2022-2023 gennemføres i sidste kvartal af 2021.

Socialområdet oplever desuden store udfordringer i forhold til rekruttering af medarbejde. Derfor vil der i indeværende år og i 2022 være et særligt fokus på dette tema.

Budget

Regionens budget på socialområdet er udarbejdet på grundlag af den årlige Rammeaftale – herunder hvilke tilbud regionen kan tilbyde og til hvilke takster.

De kommunale takstbetalinger skal finansiere samtlige nettodriftsomkostninger, der vedrører de sociale tilbud samt direkte og indirekte administrative udgifter - herunder socialområdets andel af Fælles formål og administration.

I takstindtægterne indgår finansiering af de sikrede pladser, der er objektivt finansieret. Herudover er der et mindre bloktilskud fra staten, der gives til særlige administrative opgaver.

Regnskabsmæssigt skal der over tid sikres balance på socialområdet.

I Rammeaftalen for 2022 er der forskellige op- og nedjusteringer af det normerede pladstal. Der er nærmere redegjort for ændringerne i pladstal i afsnit 3.2 under Aktivitet.

I den efterfølgende tabel er der en oversigt over de ændringer, der fører fra det vedtagne budget 2021 til budgettet for 2022. I budget 2022 er der ikke indregnet nogen besparelse, idet socialområdet har udmøntet de besparelser, der er krav om som følge af Rammeaftale 2019-2022.

Fra vedtaget budget 2021 til budget 2022

	Mio. kr.
Budget 2021	1.132,8
Kommunikation og undervisning - reduktion i antal solgte timer	-2,3
Nye tiltag, udvidelser og afledte reguleringer af driftspuljer	82,4
Afledte udvidelser i fælles overheadpuljer og PS-administrationen	0,9
Ændringer i afsatte beløb til kalkulatoriske omkostninger og renteudg.	4,3
Afledt udvidelse for Andel af fælles formål og administration	6,1
Pris- og lønfremskrivning 2021-2022	23,2
Budget 2022	1.247,3

Driftsbudget

Det samlede budget for nettodriftsomkostningerne på socialområdet i 2022 er på 1.247,3 mio. kr. Budgettet varetages af socialområdet med undtagelse af socialrådets andel af Fælles formål og administration.

Bevillinger 2022 og budgetoverslagsårene 2023-2025

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslag		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Socialområdet						
Socialområdet	1.337,8	1.138,8	1.225,2	1.225,2	1.225,2	1.225,2
Andel af fælles formål og administration	15,8	16,3	22,1	22,1	22,1	22,1
Nettodrift i alt 1)	1.353,7	1.155,1	1.247,3	1.247,3	1.247,3	1.247,3
Finansiering						
Kommunale og statslige indtægter	-1.375,9	-1.154,0	-1.246,2	-1.246,2	-1.246,2	-1.246,2
Bloktilskud fra staten	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1
Finansiering i alt	-1.377,1	-1.155,1	-1.247,3	-1.247,3	-1.247,3	-1.247,3
Socialområdet i alt	-23,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

1) Ekskl. hensættelser til feriepenge, inkl. renter af likvide udlæg.

3.2 Driftsområder

Formål

Socialområdet varetager driften af en række tilbud til børn, unge og voksne med specialiserede behov inden for socialområdet og specialrådgivning. Desuden leveres der ydelser til somatiske hospitaler.

Området omfatter tilbud til børn og unge med nedsat fysisk, psykisk funktionsevne, psykiatriske lidelser eller andre væsentlige psykiske handicap og specialiserede tilbud til personer med tale- og hørevanskeligheder. Aktivitets- og udviklingstilbuddene (dagpladser) inden for børne- og ungeområdet består af både børnehavetilbud, skoletilbud og beskæftigelsestilbud. Endvidere udbydes specialiserede rådgivningsydelser til kommuner og forældre.

Desuden drives dag- og døgntilbud for kriminalitetstruede børn og unge og sikrede institutioner for kriminelle unge, herunder særligt sikrede pladser for henholdsvis særligt voldelige unge og unge med psykiatriske lidelser.

Region Midtjylland driver endvidere en række højtspecialiserede bo- og aktivitetstilbud til voksne med nedsat psykisk, fysisk eller social funktionsevne samt socialpsykiatriske botilbud.

Endelig står Region Midtjylland for alkohol- og trafikkurser for personer, som ønsker at generhverve kørekortet efter ubetinget frakendelse på grund af spirituskørsel.

De sociale tilbud er organiseret i 8 specialområder – heraf 4 specialområder for børn og unge og 4 for voksne:

- Kriminalitetstruede og dømt børn og unge
- Holmstrupgård - selvejende institution
- Børn og unge
- Kommunikation og Handicap
- Autisme
- Hjerneskade
- Udviklingshæmning og ADHD
- Socialpsykiatri voksne

De fleste specialområder driver flere geografisk adskilte afdelinger.

Budget**Driftsomkostninger for socialområdet**

Mio. kr.	Regnskab 2020	Budget 2021	Budget 2022
Drift af specialområder 1)	1.300,8	1.099,3	1.187,1
Fælles udgifter og indtægter	6,2	9,6	10,3
Administration af Socialområdet	30,9	29,9	27,7
I alt	1.337,8	1.138,8	1.225,2
- Heraf renteudgifter 2)	7,9	7,3	7,7
- Heraf kalkulatoriske omkostninger	31,8	25,1	28,5

1) Inkl. driftspuljer.

2) Renteudgifterne omfatter forrentning af aktiver (bygninger mv.) og renter af likvide udlæg for kommunerne.

Socialområdet har driftsomkostninger på 1.225,2 mio. kr. I tabellen er budgettet for socialområdet opdelt i selve driften af specialområderne og de tillæg til taksterne, der anvendes til fælles puljer og administration.

Personaleforbruget forventes at udgøre 1.944 helårsstillinger, hvilket er en stigning på 101 stillinger i forhold til budget 2021.

I budgettet er der udelukkende taget udgangspunkt i den faste normering for dag- og døgntilbud samt indgåede kontrakter på rådgivnings- og kommunikationsområdet.

Ud over de nævnte nettoomkostninger forekommer indtægtsdækket virksomhed – herunder Alkohol-, Narko- og Trafikkurser, videns- og specialrådgivning (VISO) og satspuljeprosjekter, der finansieres af staten.

Fællesudgifter og administration

I Rammaaftale 2021-2022 er der et takstillæg på maksimalt 6,1 % til dækning af "administrative fællesudgifter". Regionsrådet har fastsat takstillægget til 4,8 %, hvoraf de 4,1 % anvendes til direkte og indirekte administrative udgifter til socialområdets administration og Andel af fælles formål og administration. Resten af takstillægget på 0,7 % anvendes til udviklingsomkostninger, der ikke direkte er henført til det enkelte tilbud samt udgifter til dokumentation af kvalitet m.m. – herunder bruger- og pårørendeundersøgelser.

Ud over de puljer, der beregnes som takstillæg, indgår der i socialområdets budget forrentning af likvide udlæg for kommunerne.

Indarbejdede puljer under fælles udgifter/indtægter på socialområdet

Betegnelse	Forklaring	Beløb 1.000 kr.
Pulje til udviklingstiltag og dokumentation af kvalitet	0,7 % af de samlede nettodriftsomkostninger er afsat til udviklingsomkostninger og dokumentation af kvalitet. (takstillæg)	8.310
Forrentning af likvid udlæg (Andel af renter)	Forrentning af regionens likvide udlæg for kommunerne.	2.019

Aktivitet

Efterfølgende tabel viser væsentlige nøgletal for den forventede aktivitet i 2022.

Nøgletal for aktivitet for socialområdet

Nøgletal for aktivitet	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022
Biformer (døgnpladser)	905	898	936
Dag- og aktivitetstilbud	589	561	561

*) Ekskl. individuelt tilrettelagte projektpladser

På autismeområdet er der udvidet med et nyt botilbud i Hinge (Silkeborg kommune), til målgruppen som tidligere var på Højskolebakken i Skals (Viborg Kommune) og Skovvejen (Silkeborg kommune). På området for socialpsykiatri for voksne etableres der et nyt botilbud Sønderøparken 5 i tilknytning til Sct. Mikkel

(Viborg kommune). På børn-ungeområdet er etableret en ungeafdeling på Fogedvænget (Hedensted Kommune) Her ud over har der i året kun været mindre kapacitetsjusteringer.

Ud over de fastnormerede pladser etableres der enkelte individuelt tilpassede projektpladser efter anmodning fra kommunerne.

Udover nævnte aktivitetstal tilbydes specialrådgivning og tilbud til personer med tale- og hørevanskeligheder. Disse aktiviteter opgøres som antal timer og kan derfor ikke opgøres på samme måde som de øvrige tilbud. Omfanget af abonnementsaftaler med kommunerne er faldet gennem en årrække. Dette har særligt været gældende for specialrådgivningen på børneområdet, hvor kommunerne i væsentligt grad nu selv løser opgaverne og ikke efterspørger det regionale tilbud på området. Abonnementsordningen og specialrådgivningsydelseerne på børneområdet lukkes derfor fra årsskiftet, da det ikke længere kan drives økonomisk rentabelt.

3.3 Investeringsoversigt med bemærkninger

Anlægsaktiviteten på socialområdet vil som hovedregel følge rammeaftalen med kommunerne for socialområdet, idet det er kommunerne, der har finansieringsansvaret. Anlægsaktiviteterne på socialområdet forudsættes eksternt eller internt lånefinansieret, og kommunerne betaler afskrivning og forrentning af anlæg på socialområdet.

Der er i budget 2022 på socialområdet afsat rådighedsbeløb på i alt 66,1 mio. kr., der er fordelt med:

- 54,3 mio. kr. til fælles rammer og
- 11,8 mio. kr. til igangværende projekter

Desuden har Region Midtjylland en Investeringsplan, der viser de kommende års prioriteringer på anlægsområdet inkl. driftsanskaffelser.

Fælles rammer

Mio. kr. (2021 - 2025 = indeks 105,7)	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2021	2022	2023	2024	2025
Fælles rammer					
Rammebevilling til driftsanskaffelser	0,3	4,0	4,0	4,0	4,0
Rammebevilling til bygningsrenoveringer og forbedringer	10,9	12,1	12,1	12,1	12,1
Rammebevilling til udvikling (sociale tilbud)	34,9	38,2	50,0	50,0	50,0
Rådighedsbeløb i alt	46,0	54,3	66,1	66,1	66,1

Rammebevilling til anskaffelser

Der afsættes en rammebevilling til anskaffelser. I budget 2022 og overslagsårene er der afsat et rådighedsbeløb på 4,0 mio. kr. til socialområdets anskaffelser over 100.000 kr.

Ramme til bygningsrenoveringer og forbedringer

Der er afsat en ramme til bygningsrenoveringer, forbedringer og til energi- og miljøprojekter. I budget 2022 og overslagsårene er der afsat et rådighedsbeløb 12,1 mio. kr. Regionsrådet har i forbindelse med budgetvedtagelsen afgivet anlægsbevilling. Rammebevillingen kan udmøntes af bevillingshaveren.

Ramme til udvikling og omlægning af tilbud

Der vil løbende være behov for at gennemføre udviklingstiltag og tilpasninger på det sociale område, hvor regionen har en leverandørpligt i forhold til regionens borgere. Regionen har i denne forbindelse også en forpligtigelse til at bidrage til at etablere akutte tilbud, når behovet opstår. Der er afsat et rådighedsbeløb på 38,2 mio. kr. i 2022 og 50,0 mio. kr. i overslagsårene.

Regionsrådet har i forbindelse med budgetvedtagelsen afgivet anlægsbevilling. Rammebevillingen kan udmøntes af bevillingshaveren med orientering af forretningsudvalget. Dog skal anlægsbevillinger med en totaludgift på mere end 10 mio. kr. bevilges særskilt af regionsrådet.

I øvrigt

Såfremt en driftsenhed opnår donation til en anskaffelse udmøntes både indtægt og udgift fra rammebevillingen.

Regionsrådet har i forbindelse med budgetvedtagelsen afgivet anlægsbevilling. Rammebevillingen kan udmøntes af Koncernøkonomi med efterfølgende orientering af regionsrådet i en økonomifølgning eller overførselssag. Anskaffelser over 10 mio. kr. skal altid bevilges af regionsrådet.

Igangværende projekter

Mio. kr. (2021 - 2025 = indeks 105,7)	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2021	2022	2023	2024	2025
Projekter					
Fleksible, mobile boliger, version 2	35,2	7,8	0,0	0,0	0,0
Sct. Mikkel, Søndersøparken 5	16,4	4,0	0,0	0,0	0,0
Rådighedsbeløb i alt	51,6	11,8	0,0	0,0	0,0

Fleksible, mobile boliger, version 2

Der er afsat en bevilling på 44,4 mio. kr. til etablering af Botilbuddet Hinge med 16 AT Home version 2 boliger, fælleshus og beskæftigelsestilbud. De 16 døgnpladser skal anvendes af Specialområdet Autisme og er en erstatning for døgntilbuddet Højskolebakken i Skals og Botilbuddet Skovvejen.

Der er i 2022 afsat et rådighedsbeløb på 7,8 mio. kr. til projektet.

Sct. Mikkel, Søndersøparken 5

Der er afsat en samlet bevilling på 21,0 mio. kr. til ombygning og renovering af Søndersøparken 5 i Viborg til brug for det socialpsykiatriske botilbud Sct. Mikkel.

I ejendommen etableres 15 lejligheder, 5 mindre fælles- og aktivitetsrum, en cafe med direkte udgang til terrasser og grønne områder samt et tilhørende produktionskøkken. Bygningen kommer også til at rumme supplerende administrations- og personalefaciliteter, som understøtter det forøgede behov der opstår, når der etableres nye botilbudspladser.

Der er i 2022 afsat et rådighedsbeløb på 4,0 mio. kr. til projektet, som forventes afsluttet i foråret 2022.

Regional Udvikling

4 Regional Udvikling

4.1 Indledning

Fakta om Regional Udvikling

Regionen har en række udviklings- og borgernære opgaver indenfor den regionale udvikling.

Drift

Samlet udgiftsbaseret budget for Regional Udvikling: 550,5 mio.kr.

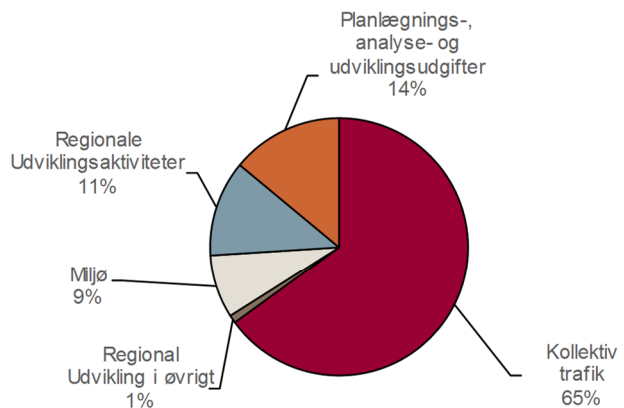
Regionale Udviklingsaktiviteter	61,8 mio.kr.
Kollektiv Trafik	357,3 mio. kr.
Miljø	49,8 mio. kr.
Regional Udvikling i øvrigt	1,6 mio. kr
Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter	80,0 mio. kr

Ansatte

Antal helårsstillinger i alt: 123

Opgaver

- * Udviklingsaktiviteter
- * Uddannelse
- * Kultur
- * Kollektiv Trafik
- * Miljø
- * Internationale aktiviteter

Administrative enheder i Regional Udvikling

Hovedcentret er placeret i Viborg med afdeling inden for miljøområdet i Holstebro

4.1.1 Målbillede på Regional Udvikling

Region Midtjylland styrer sine aktiviteter på Regional Udvikling ud fra målbilledet "En attraktiv og bæredygtig region. For alle". Målbilledet for Regional Udvikling udfolder visionen, fire strategispor og ni mål, der dækker over Regional Udviklings opgaveportefølje.

Målbilledet afspejler desuden med verdenshjul-ikonet, at FN's 17 verdensmål er valgt som den strategiske ramme for en bæredygtig udvikling i Region Midtjylland fra 2019 og frem.

Ovenstående målbillede blev godkendt af Regionsrådet i april 2020. Der har været en forventning om, at indikatorer til opfølgning på målbilledet ville blive forelagt Regionsrådet i december 2020, men grundet COVID-19 og udskudte aktiviteter i arbejdet med indikatorerne forventes indikatorerne, at blive forelagt Regionsrådet inden udgangen af 2021.

4.1.2 Politiske målsætninger

Region Midtjyllands regionale udviklingsaktiviteter skal i stærke partnerskaber fremme løsninger på store samfundsmæssige og globale udfordringer. Fokus på det gode liv, fremtidssikrede uddannelser og kompetenceløft, klima, miljø og ressourcer er hovedsporene, der danner grundlag for prioriteringerne, når Region Midtjylland arbejder som en attraktiv og bæredygtig region for alle.

Som en del af strategien vil der blive igangsat en række aktiviteter og pilotforsøg, der integrerer og er rettet mod FN's verdensmål. Regionen vil invitere forsknings- og uddannelsesinstitutioner, kommuner, arbejdsmarkedsparter og en række andre aktører ind i arbejdet for at indfri målene. Der vil løbende blive analyseret og dokumenteret, hvor langt regionen er nået gennem Regional Udviklings målbilleder.

4.1.3 Budget

Økonomaftalen

Rammen for Regional Udvikling fastsættes i de årlige økonomiforhandlinger og består af et statsligt bloktilskud og et kommunalt udviklingsbidrag.

Midlerne kan frit prioriteres inden for Regional Udviklings områder, dog skal en andel gå til finansiering af Regional Udviklings andel af fælles formål. Når der prioriteres midler til ét område, skal et andet områdes opgaver reduceres tilsvarende, så den samlede ramme overholdes.

Nettorammen til Regional Udvikling er i økonomaftalen aftalt til 567,9 mio. kr., bestående af et bloktilskud på 414,1 mio. kr. og et kommunalt udviklingsbidrag på 153,8 mio. kr. Det kommunale udviklingsbidrag er i 2022 fastsat til 115 kr. pr. indbygger i regionen.

Rammen for Regional Udvikling er i 2022 løftet med 3,0 mio. kr., som følge af aftale om regional indstillingsret på 20 % af EU's socialfondsmidler.

Interne omprioriteringer

Med henblik på styrke indsatsen inden for klimatilpasningsindsatsen og den grønne omstilling i forbindelse med tildelingen af lead-rollen på to EU-Life projekter, er der indarbejdet en budgetneutral budgetomplacering mellem bevillingerne 'Regionale Udviklingsaktiviteter' og 'Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter' på samlet 1,95 mio. kr. Midlerne finansieres med 1,3 mio. kr. fra puljen til sundhedsinnovation samt 0,65 mio. kr. fra pulje til arbejdskraftressourcer.

Nettodriftsudgifter for Regional Udvikling 2022 og overslagsårene 2023-2025

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Udgifter						
Udviklingsopgaver	68,9	63,3	61,8	62,7	63,2	63,2
Regionale Udviklingsaktiviteter	68,9	63,3	61,8	62,7	63,2	63,2
Borgernære driftsopgaver	408,2	405,2	407,1	400,9	400,9	400,9
Kollektiv trafik	353,4	354,3	357,3	357,3	357,3	357,3
Miljø	54,8	50,9	49,8	43,6	43,6	43,6
Tværgående udgifter	74,6	79,8	81,6	80,2	79,8	79,8
Regional Udvikling i øvrigt	1,5	2,9	1,6	1,7	1,7	1,7
Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter	73,1	76,9	80,1	78,5	78,1	78,1
Regional Udvikling (ekskl. Fælles formål)	551,7	548,3	550,5	543,9	543,9	543,9
Andel af Fælles formål og administration	15,4	16,0	17,4	17,4	17,4	17,4
Regional Udvikling i alt til drift	567,1	564,3	567,9	561,3	561,3	561,3
Indtægter						
Statsligt bloktilskud	-399,2	-408,9	-414,1	-407,4	-407,4	-407,4
Kommunalt udviklingsbidrag	-156,5	-155,7	-153,8	-153,8	-153,8	-153,8
Regional Udvikling i alt	-555,7	-564,7	-567,9	-561,3	-561,3	-561,3

Note: Rammen for Regional Udvikling er i 2022 korrigeret med 5,2 mio. kr. pga. positivt p/l-rul i 2021 og p/l-fremskrivningen for 2022 udgør 12,7 mio. kr. af udgifterne. Regional Udviklings ramme er i økonomaftalen fastsat udgiftsbaseret ekskl. udgifter til renter. Årets udgiftsbaserede forventede resultat ekskl. renter udviser balance, mens det forventede udgiftsbaserede resultat inkl. renter er på -0,9 mio. kr. i 2022.

Politiske prioriteringer af varige og engangsmidler i Budget 2022

Konsekvenser af ny indtægtsfordelingsmodel

Midttrafiks repræsentantskab har den 19. juni 2021 vedtaget en ny faktabaseret indtægtsfordelingsmodel. Sammenlignet med tidligere omfordeler den nye indtægtsfordelingsmodel bl.a. til regionens fordel. Den nye indtægtsfordelingsmodel betyder således, at regionens udgifter til bestillerbidraget reduceres.

Der er blevet vedtaget af Midttrafiks repræsentantskab i juni 2021, at modellen indføres gradvist med 50% i 2022, 75% i 2023 og fuld indfasning i 2024. Regionen står derfor til merindtægter på ca. 9,2 mio. kr. i 2022.

Modellen er dog behæftet med usikkerhed, og derfor vil yderligere gevinster som følge af den fulde implementering først indarbejdes i kommende budgetter på baggrund af regnskaber fra Midttrafik, når det reelle passagermønster kendes.

Engangsmidler i budget 2022

Der blev i 2020 gennemført en korrektion af tidligere hensatte midler til tjenestemandspensioner på privatbanerne på 18 mio. kr. Regionsrådet besluttede i forbindelse med budget 2020, at 12 mio. kr. skulle anvendes inden for Regional Udviklings indsats på sundhedsinnovation og bæredygtighedsområdet, hvor de blev allokert til det tværgående samarbejde i regionen. Efter dialog med revisionen og ankestyrelsen, er det blevet præciseret, at den valgte konteringspraktik ikke var i overensstemmelse med anbefalingerne, hvorfor en restsum på 5,1 mio. kr. er blevet overført til udmøntning i 2022 sammen med resterende 4,9 mio. kr., der stadig stod på den oprindelige tjenestemandspulje.

Herudover pågår et arbejde med at få afsluttet en række EU-projekter, hvor Region Midtjylland har været lead-partner på. Det forventes, at der i 2022 er et tilbageløb af midler til Regional Udvikling for 3,5 mio. kr. fra afsluttede EU-projekter.

Fordeling af midlerne

Der er således 9,2 mio. kr. med varig effekt, mens der i 2022 er 13,5 mio. kr. i engangsmidler. I forbindelse med budgetforlig 2022, blev det besluttet at midlerne indarbejdes i budget 2022 med følgende fordeling:

Prioritering af midler fra Budgetforlig 2022 inden for Regional Udvikling

Mio. kr.	Budget 2022
<i>Varige prioriteringer</i>	
Understøttelse af grøn omstilling og udfordringer i forhold til passagerindtægter inden for den kollektive trafik	9,2
<i>Engangsprioriteringer</i>	
Implementering af bæredygtighedsstrategien	3,5
Kultur- og eventpulje	4,0
Kultur- og sundhedsindsatser	2,0
Den regionale klimatilpasningsindsats	4,0
I alt	22,7

Varige prioriteringer

I budget 2022 er konsekvenserne af den nye indtægtsmodel indarbejdet som reduktion af bestillerbidraget til Midttrafik på 9,2 mio. kr. på bevillingen til Kollektiv trafik. Forligspartierne er enige om, at midlerne bibeholdes inden for den kollektive trafik til understøttelse af den påbegyndte grønne omstilling og det generelle pres på passagergrundlaget i den kollektive trafik.

Engangsprioriteringer

I forbindelse med budgetforligt blev der herudover prioriteret engangsmidler til implementeringen af bæredygtighedsstrategien, Kultur- og eventpulje, Kultur og sundhedsindsatser samt arbejdet med Den regionale klimatilpasningsindsats.

4.2 Udviklingsopgaver

4.2.1 Regionale Udviklingsaktiviteter

Formål

Regionerne har en vigtig rolle i forhold til at løse opgaver inden for det internationale samarbejde, mobilitet, udvikling af landdistrikterne, sundhedsinnovation, bæredygtighed og grøn omstilling, klima og udvikling af arbejdskraftressourcer. Under Regionale Udviklingsaktiviteter er der afsat midler til understøtte aktiviteterne i tætte partnerskaber med relevante aktører.

Budget

Nettodriftsudgifter for Regionale Udviklingsaktiviteter

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
Nettodriftsudgifter	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Projektpulje til handleplansaktiviteter	29,5	25,2	23,6	23,8	24,3	24,3
Administrativ udviklingspulje		3,1	1,0	1,7	1,7	1,7
Uddannelsespulje	21,8	21,9	24,3	24,3	24,3	24,3
- uddannelsesprojekter	20,9	21,5	20,9	20,9	20,9	20,9
- pulje til medfinansiering af socialfondsprojekter			3,0	3,0	3,0	3,0
- administrativ udviklingspulje på uddannelsesområdet	0,8	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Kulturpulje	17,6	13,2	12,9	12,9	12,9	12,9
- kulturprojekter	11,1	10,8	9,2	9,2	11,3	11,3
- eventpulje	5,8	2,1	2,1	2,1		
- europæisk kulturregion	0,1	0,0	1,3	1,3	1,3	1,3
- administrativ udviklingspulje på kulturområdet	0,5	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Nettodriftsudgifter i alt (note)	68,9	63,3	61,8	62,7	63,2	63,2

Aktiviteter

Projektpulje til handleplansaktiviteter

Der afsættes en projektpulje på 23,6 mio. kr. i 2022, der fordeles efter nedenstående indikative rammer. Den endelige udmøntning af midlerne foretages i december.

Indikative rammer for Regionale Udviklingsaktiviteter (i mio. kr.)	Indikative rammer	Indikative rammer overslag		
	2022	2023	2024	2025
Internationale Aktiviteter	4,6	4,6	4,6	4,6
Landdistrikter	1,7	1,7	1,7	1,7
Mobilitet	2,0	2,0	2,0	2,0
Sundhedsinnovation	6,1	6,1	6,1	6,1
Bæredygtighed og Grøn omstilling	3,6	3,8	4,2	4,2
Klima	2,1	2,1	2,1	2,1
Udvikling af arbejdskraftressourcer på uddannelsesområdet	3,5	3,5	3,5	3,5
Regionale Udviklingsaktiviteter i alt	23,6	23,8	24,3	24,3

I nedenstående beskrives de enkelte indsatsområder arbejdsfelt. De konkrete aktiviteter specificeres i forbindelse med den endelige udmøntning i december.

Internationale aktiviteter

Fra 2022 er der i rammen til internationale aktiviteter indregnet regional udviklings andel af kontingentet til CDEU. Dette er for 2022 beregnet til 3 mio. kr., mens der på sundhedskredsløbet afsættes 2 mio. kr.

I budget 2022 afsættes der 1 mio. kr. til finansiering af teknisk assistance i forbindelse med InterReg-ØKS samarbejdet. Da det endelige InterReg-program ikke er på plads, kendes vilkårene endnu ikke.

De resterende midler anvendes til kontingent til internationale organisationer, delegationsbesøg, internationale vidensdelings-aktiviteter, køb af markedsrapporter o. lign., der har et tværgående tilsnit. Desuden finansierer midlerne generelle interne internationale aktiviteter som uddannelse, oversættelser

med mere. Internationale aktiviteter, der er begrænset til de enkelte indsatsområder, finansieres af midler til de respektive områder.

Mobilitet

Arbejdet i 2022 vil have fokus på den videre implementering af klimasamarbejdsaftaler inden for den mobilitetsområdet.

Landdistrikter

Den regionale landdistriktsindsats sigter på at fremme en bæredygtig udvikling – både miljømæssigt, socialt og økonomisk - i regionens landsbyer og landområder. Dette sker som en integreret del af den regionale udviklingsindsats og i et tæt samarbejde med kommuner, lokale aktionsgrupper, lokalsamfund, Landdistrikternes Fællesråd og andre interessenter. Indsatsen er først og fremmest fokuseret omkring konkrete udviklingsaktiviteter i samarbejde med de mange aktører, koordinering imellem disse og interessevaretagelse.

Sundhedsinnovation

De regionale udviklingsmidler anvendes hovedsagligt inden for tre felter. For det første ift. at forsat at skabe de bedste forudsætninger for at lykkes med innovation og understøtte klinikere gennem indsatser, der giver en endnu stærkere infrastruktur. Med etableringen af en ny styregruppe for sundhedsinnovation, der sætter retning for sundhedsinnovation i Region Midtjylland, vil der i forlængelse af en ny strategi, blive anvendt midler til at udmønte strategien, særligt ift. en styrket infrastruktur. Dernæst vil der blive igangsat en række aktiviteter ift. digital sundhed, hvor mange nye datadrevne løsninger og teknologier skal bidrage til at løse de udfordringer, der er i sundhedsvæsenet. Det er fx aktiviteter som afdækning og afprøvning af nye teknologier samt videreførelse og implementering af produktinnovationsforløbet "Fra ide til løsning". Og for det tredje, vil midlerne blive anvendt som medfinansiering ind i, forventeligt, 1-2 EU-projekter, særligt med fokus på at skabe stærke innovationsmiljøer og modeller.

Som en del af budgetforliget, er der afsat 2 mio. kr. øremærket til arbejdet med kultur-sundhed.

Bæredygtighed og grøn omstilling

Der vil i 2022 være stor fokus på implementeringen af den regionale bæredygtighedsstrategi. I Regional Udvikling vil der både være fokus på at deltage i omstillingen internt i regionen, samt i tæt samarbejde med eksterne partnere med henblik på bidrag til en generel omstilling af samfundet i en mere bæredygtig retning.

Fra 2022 vil regionen være leadpartner på det nye EU-Life projekt 'Beyond Waste'.

Som del af budgetaftalen er der på Regional Udvikling indarbejdet et engangsbidrag på 3,5 mio. kr. i 2022 til implementeringen af bæredygtighedsstrategien. Midlerne finansieres af et tilbageløb fra tidligere EU-projekter, der i 2022 forventes afsluttet

Klima

Region Midtjylland arbejder i partnerskaber med at sikre en klimarobust region. Øget nedbør, stigende havvand, forhøjet grundvandsstande skaber oversvømmelser, hvilket resulterer i værditab i form af ødelagte ejendomme, infrastruktur, landbrugsarealer m.v. Region Midtjylland arbejder tæt sammen med kommunerne og andre aktører om projekter, som eksempelvis Coast to Coast Climate Challenge, der sætter fokus på klimatilpasning, og hvordan man gennem udvikling af området kan afhjælpe generne.

I 2022 vil der, som en del af budgetforliget, være en ekstraordinær indsats på klimaområdet i forhold til at videreføre initiativer, der er igangsat i bl.a. Coast to Coast Climate Challenge og DK2020, og dermed accelererer arbejdet med helhedsorienterede initiativer i forhold til klimatilpasning, den grønne omstilling og handling imod mere bæredygtighed i den midtjyske geografi.

Fra 2022 vil regionen være leadpartner på det nye EU-Life projekt 'Bio scape'

Udvikling af arbejdskraftsressourcer på uddannelsesområdet

Midlerne afsættes til at Region Midtjylland, i samarbejde med relevante partnere, kan deltage i projekter udbudt i regi af EU's socialfond, med henblik på at medvirke til opkvalificering af arbejdskraftsressourcerne.

De nuværende projekter 'Ung i uddannelse' og 'EUD for alle' forventes afsluttet ultimo 2022.

Administrativ udviklingspulje

Der indarbejdes en tværgående administrativ udviklingspulje på 1 mio. kr. til at understøtte aktiviteter i den regionale udviklingsstrategi, herunder arbejdet med 'Samfundsformerne'

Uddannelsespulje

Udmøntning af projektpulje

Med henblik på at sikre fremdrift af regionens teknologipagt besluttede regionsrådet den 25. april 2018 at øremærke 75 % af regionens uddannelsespuljemidler frem mod 2022 til at finansiere teknologipagtaktiviteter på regionens ungdomsuddannelser. De resterende 25 % samles i en åben pulje, der kan støtte udviklingsprojekter på uddannelserne i Region Midtjylland. Der afsættes fortsat 0,4 mio. kr. til en administrativ udviklingspulje.

Indstillingsret til socialfondsmidler

Regeringen har fra 2022 fået indstillingsretten til 20% af EU's Socialfondsmidler i perioden 2021-2027 til projekter inden for deres ungdomsuddannelseshjemler. Samlet beløber indstillingsretten for alle regioner sig til 171 mio. kr. Aftalen medfører at Region Midtjylland årligt vil kunne indstille for 4,2 mio. kr.

Socialfondsmidlerne skal medfinansieres 40:60, så der skal lægges 60% i medfinansiering for at udløse EU-tilskuddet.

Som en del af økonomiaftalen, har regionerne fået samlet 15 mio. kr. til at medfinansiere indstillingsretten. For Region Midtjylland betyder aftalen, at rammen til regional udvikling løftes med 3 mio. kr. For at udnytte den fulde indstillingsret, vil Region Midtjylland yderligere skulle finde 3,7 mio. kr., således at der er 6,7 mio. kr. til medfinansiering. De 3,7 mio. kr. finansieres inden for uddannelsespuljen under bevillingen 'Regionale udviklingsaktiviteter'. Herved vil uddannelsesinstitutionerne kunne søge om fuld finansiering til deltagelse i socialfondsprojekterne.

Nye fordelingsregler

Der er indgået aftale om nye regler for fordeling af elever. Aftalen betyder, at de nuværende regler fastholdes i 2022, mens de nye regler løbende implementeres fra 2023 og frem. De økonomiske konsekvenser fra 2023 og frem heraf er endnu ikke afklaret.

Kulturpulje

Europæisk KulturRegion

Kultursamarbejde med kommunerne i regi af 'Europæisk KulturRegion' fortsætter i 2022 inden for den vedtagne strategi med fokus på europæisk samarbejde og udsyn.

Udmøntning af projektpulje

Der lægges op til at udmønte kulturpuljen af to omgange i 2022. Midlerne kan søges af kulturaktører i regionen og de nærmere kriterier for udmøntningen bliver fremlangt primo 2022.

Ekstra indsats på Eventområdet

Som en del af budgetforliget vedr. engangsmidlerne i 2022, blev der aftalt, at der ekstraordinært tilføres 4 mio. kr. til fortsat at understøtte tiltrækningen og gennemførelsen af store internationale kultur- og sportsevents i Region Midtjylland.

Puljen er tiltænkt kommuner i regionen, der vil ansøge om at blive værtskommune for sådanne events. Kultur- og eventpuljen skal bidrage til at virkeliggøre regionsrådets regionale udviklingsstrategis ambition om, at Region Midtjylland skal være en attraktiv og bæredygtig region for alle og dermed et attraktivt sted at leve og bo. Kultur- og eventpuljen skal anvendes til at sikre videreudvikling af eventen og/eller forbedre kvaliteten eller indholdet.

4.3 Borgernære driftsopgaver

4.3.1 Kollektiv trafik

Formål

Region Midtjylland finansierer den regionale kollektive trafik, herunder Midtjyske Jernbaners strækning Lemvigbanen og Holstebro-Skjernbanen. Driften varetages af Midttrafik for bussernes vedkommende, mens Midtjyske Jernbaner varetager den skinnearbejde drift.

Herudover finansierer Region Midtjylland i samarbejde med Aarhus Kommune Aarhus Letbane.

Budget

Nettodriftsudgifter for kollektiv trafik

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
Nettodriftsudgifter	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bestillerbidrag til Midttrafik	273,2	286,9	271,4	284,3	271,1	264,0
- busdrift	173,6	184,7	173,3	184,8	170,4	161,0
- uddannelsesruter	9,2	9,0	8,8	8,8	8,8	8,8
- Lemvigbanen	17,2	16,3	16,8	19,1	19,1	22,4
- Holstebro-Skjern	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- investeringsplan	11,7	12,4	11,1	11,1	12,1	11,1
- administration hos Midttrafik	38,1	38,1	37,2	37,2	37,2	37,2
- rejsekort	22,9	25,6	23,4	23,4	23,4	23,4
- pensioner		0,8	0,8	0,0	0,0	0,0
Bestillerbidrag til Aarhus Letbane	66,6	73,6	68,2	66,2	64,2	64,2
- bidrag til Aarhus Letbane Drift I/S - ALD	60,2	66,0	62,1	60,1	58,1	58,1
- letbaneadministration og billetkontrol	2,7	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
- rejsekortdrift letbanen	3,3	4,7	3,1	3,1	3,1	3,1
- letbanesekretariatet	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Bidrag til Aarhus Letbane - anlægsselskab	4,9	4,8	5,3	5,3	5,3	5,3
Tjenestemandspension på privatbanerne	8,7	8,4	8,5	8,5	8,5	8,5
Pulje til udmøntning ifb. med tilpasningsplan		-19,3	-5,3	-16,3	-1,0	6,1
Pulje til udmøntning i budgetforlig			9,2	9,2	9,2	9,2
Nettodriftsudgifter i alt	353,4	354,3	357,3	357,3	357,3	357,3

Økonomiske udfordringer i budget 2022 for Kollektiv trafik

Konsekvenser af COVID-19 for kollektiv trafik

COVID-19 påvirker stadig den kollektive trafik negativt og forventes ifølge trafiksekskaberne i 2022 at give mindre indtægter og merudgifter i den regionale kollektive trafik på ca. 39 mio.kr.

Budget 2022 er efter aftale mellem Danske Regioner og KL baseret på et uændret serviceniveau og en forventet kompensationsordning identisk med 2020 og 2021, således at Midttrafik modtager fuld statslig kompensation for alle COVID-19 relaterede mindre indtægter og merudgifter. Manglende, eller delvis kompensation i 2022 vil betyde et behov for tilpasninger i serviceniveauet.

Det er aftalt at Danske Regioner, KL og Staten i efteråret 2021 indleder drøftelser vedr. kompensation for indtægtstab i 2022.

Fremadrettet udfordres den regionale kollektive trafik af en "ny normal" efter COVID-19. Konsekvensen af ændrede rejsemønstre under pandemien, øget udbredelse af hjemmearbejde, virtuelle møder mv. kan reducere transportbehovet, hvad der skaber usikkerhed om indtægterne vil vende tilbage til niveauet før COVID-19.

I overslagsårene er indregnet en fortsat COVID-19 effekt i 2023 og 2024, hvorefter indtægterne forventes at vende tilbage til niveauet før pandemien. Der er ikke aftalt forhandlinger om kompensationsordninger for overslagsårene.

Ny indtægtsfordelingsmodel

Fra 2022 indføres Midttrafiks nye indtægtsfordelingsmodel, der betyder en ændret indtægtsfordeling mellem region og kommuner. Modellen er baseret på registreringer af rejseaktivitet og tilskriver regionen en større del af de samlede indtægter. I 2022 har modellen 50% effekt, 75% i 2023 og indføres fuldt i 2024.

I budgetforslaget er konsekvenserne af den nye indtægtsmodel indarbejdet som reduktion af bestillerbidraget til Midttrafik på 9,2 mio. kr. på bevillingen 'kollektiv trafik'. Niveauet for de fremtidige merindtægter efter modellen er usikkert. Derfor indarbejdes yderligere gevinster ud over 9,2 mio. kr., først i de kommende budgetter på baggrund af Midttrafiks regnskabsresultater.

I budgettet er besparelserne 9,2 mio. kr. som følge af den nye indtægtsfordelingsmodel bibeholdt på rammen til kollektiv trafik som en del af budgetforliget.

Omstilling til bæredygtig trafik

En Cowi rapport fra 2020 om grøn omstilling af de regionale busser viste, at omstillingen vil koste mellem 3-10% mere end i dag ved uændret betjeningsniveau. Erfaringer fra de første CO2-neutrale udbud i Østjylland (HVO 2. generations biodiesel fremstillet på affaldsprodukter) hvor ca. 20% af buskørslen blev udbudt tyder på, at forventningerne har været realistiske, dog udgør efterfølgende prisstigninger en budgetmæssig udfordring.

I 2021 gennemføres CO2-neutrale udbud i Vestjylland (biogas) med start i 2022. I kombination med det tidligere udbud i Østjylland, vil 35% af de regionale køreplantimer i 2022 således være grønne.

I forbindelse med præsentationen af den nye statslige infrastrukturplan i juni 2021, er der afsat en pulje på 225 mio. kr. for perioden 2022-2026, som kommuner og regioner kan søge til at understøtte implementeringen af de indgåede klimasamarbejdsaftaler.

Der er stor usikkerhed om de reelle udgifter ved implementeringen af klimasamarbejdsaftalerne og de deraf følgende udgifter i forbindelse med kommende udbud. Som en del af budgetforliget, er puljen på kollektiv trafik tiltænkt at bidrage at håndtere til denne problemstilling.

Det må herudover forventes, at der fortsat vil være behov for at se på effektiviseringer af rutenettet, og på at sikre flere passagerer i den kollektive trafik for at sikre budgetoverholdelse jf. styringsmodellen med Midttrafik.

Togdrift

Region Midtjylland overtog i 2020 betjeningsansvaret på den statslige strækning Skjern-Holstebro. Regionen modtager et statsligt tilskud til dækning af udgifter forbundet med samdriften. Efter kontrakten med staten har regionens togoperatør mulighed for tage en rimelig fortjeneste inden for kontraktens rammer, der fremadrettet kan anvendes til at reducere tilskudsbehovet til Lemvigbanen. Der er ikke budgetteret med dette i 2022, da der ikke er erfaringer med de faktiske driftsomkostninger.

Bestillerbidrag til Aarhus Letbane

Aarhus Letbane I/S ejes af Region Midtjylland og Aarhus Kommune i fællesskab efter nøglen 50-50. Driften finansieres efter interessentskabsaftalen dels af den bus- og togtrafik, der er blevet erstattet af letbanen, dels af et statsligt tilskud til Region Midtjylland for overtagelse af driftsansvaret på Grenaabanen. Merudgifter ud over dette finansieres efter ejerandel. Pt. er den reelle fordeling inkl. statstilskud 58 % til regionen og 42 % til kommunen.

Forventningerne til indfasningen af Aarhus Letbane baserede sig på en konservativt sat basisindtægt, da det erfaringsmæssigt er en tidskrævende proces at genvinde kunderne, når en jernbane har været lukket, samt en indfasning af stigende indtægter i overslagsårene. Letbanen var før COVID-19 pandemien inde i en positiv passagerudvikling og har været det af Midttrafiks driftsområder, der har mistet færrest passagerer under pandemien.

Det er forventningen, at stabil drift, normalisering efter pandemien og fortsat byudvikling vil hæve passagertallet yderligere, og der er indregnet stigende indtægter i overslagsårene. Midttrafik har pt. i budget 2022 ikke forudsat en COVID-19 påvirkning af indtægterne for letbanen.

Pulje til udmøntning i forbindelse med tilpasningsplan

Som en del af rammen til kollektiv trafik, er der indarbejdet et tilpasningsbehov i 2022 og overslagsårene 2023-2025. Det er jf. styringsmodellen aftalt, at Midttrafik implementerer de nødvendige tiltag for at sikre budgetoverholdelse.

Pulje til udmøntning i forbindelse med budgetforlig

Forligspartierne er enige om, at mindreudgifterne som konsekvenserne af den nye indtægtsfordelingsmodel dvs. de 9,2 mio. kr. i 2022 bibeholdes på bevillingen til kollektiv trafik til understøttelse af den påbegyndte grønne omstilling og det generelle pres på passagergrundlaget i den kollektive trafik.

4.3.2 Miljø

Formål

Regionen har ansvaret for at kortlægge og håndtere jordforureninger og sikre mennesker og miljø mod skadelige effekter af forureningerne – herunder i forhold til grundvand og overfladevand.

På råstofområdet har regionen ansvar for at planlægge kommende råstofgraveområder, udstede gravetilladelser, føre tilsyn med eksisterende råstofgrave samt med reetablering af færdigudgravede områder.

Et godt samarbejde med kommunerne er afgørende for at kunne håndtere jordforurening og sikre de nødvendige råstoffer på bedste vis, og samtidig baner det vej for vellykkede samarbejder om klimatilpasning og byudvikling.

På miljøområdet køber regionen en lang række ydelser fra eksterne rådgivere, og ved både at stille krav til leverandørerne og selv indgå i relevante udviklingssamarbejder understøtter regionen, at der til stadighed udvikles nye og effektive løsninger. Således arbejder regionen på øget digitalisering, der skal gøre det lettere for borgere og myndigheder at finde data, men som også skal øge kvaliteten af data og effektivisere sagsbehandlingen.

Budget

Nettodriftsudgifter for Miljø

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nettodriftsudgifter						
Jordforurening	52,4	48,8	47,7	41,6	41,6	41,6
Råstoffer	2,4	2,1	2,0	2,0	2,0	2,0
Nettodriftsudgifter i alt	54,8	50,9	49,8	43,6	43,6	43,6

Jordforurening

Regionsrådet vedtog i 2020 en "Handlingsplan for jordforurening 2020-2025", der danner grundlag for områdets arbejde i 2022.

Fremtidigt arbejde med overfladevand

Indsatsen på jordforureninger, der truer vandmiljøet, fortsætter i 2022. Der blev i juni 2020 indgået aftale mellem Danske Regioner og Miljø- og Fødevareministeriet om, at Region Midtjylland får 6,6 mio. kr. i 2021 og 2022 til at opspore de jordforureninger, der udgør en risiko for vandmiljøet. Aftalen omfatter gennemførelse af i størrelsesordenen 400 feltundersøgelser på landsplan fordelt med ca. 200 stk. i 2021 og ca. 200 stk. i 2022. Regionernes screeningsarbejde fra 2014-2018 udpegede godt 1.200 potentielle risikolokaliteter på landsplan. Det er således ca. en tredjedel af disse lokaliteter, der vil blive undersøgt i forbindelse med den nye aftale.

Midler til generationsforureninger

Folketinget har på finansloven 2021 fremskaffet finansiering til aktiviteter på generationsforureninger svarende til fase 1 i Danske Regioners "Plan for generationsforureningerne i Danmark".

I Region Midtjylland indebærer fase 1 oprensning af depotet ved Høfde 42 samt oprensning af forurening på Cheminovas gamle fabriksgrund. Strategien for Region Midtjyllands varetagelse af opgaverne inden for fase er blevet politisk behandlet i Regionsrådet i sommeren 2021. Regionsrådet besluttede at oprensningen på Høfde 42 igangsættes med det samme mens oprensningen af Cheminovas gamle fabriksgrund forskydes med 2-3 år.

Beslutningen resulterede i, at aktiviteterne i 2022 omfatter gennemførelse af udbudsforretning på oprensningen af depotet ved Høfde 42 med en forventet kontraktindgåelse i 2. halvår 2022. Herudover udføres en række supplerende undersøgelser på Cheminovas gamle fabriksgrund, med henblik på at kvalificere vidensniveauet og tilvejebringe det tekniske grundlag for oprensningen.

Der vil desuden pågå indledende arbejder i forhold til en vurdering af behovet for og omfanget af kommende undersøgelser af forureningssituationen på Rønland (Cheminovas nuværende fabriksgrund). Dette gøres med henblik på at indgå i forhandlinger med Staten i 2023 om fase 2 i Danske Regioners "Plan for generationsforureningerne i Danmark".

Råstofområdet

På råstofområdet fortsættes arbejdet med revision af den regionale råstofplan og behandling af indkomne råstofansøgninger samt kortlægning af nye råstofgraveområder med henblik på at sikre råstoffer til fremtidens byggeri og industri.

4.4 Tværgående udgifter

4.4.1 Regional Udvikling i øvrigt

Formål

Bevillingen 'Regional Udvikling i øvrigt' anvendes til at afholde udgifter til personalepolitiske puljer, arbejdsskadeerstatninger og AES samt eventuelle udmøntede puljer.

Budget

Nettodriftsudgifter for Regional Udvikling i øvrigt

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslagsår					
				2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nettodriftsudgifter									
Personalepolitisk pulje, AES og arbejdsskadepulje	1,5	2,2	1,6	1,7	1,7	1,7			
Pulje til håndtering af p/l-rul	0,0	0,8							
Nettodriftsudgifter i alt	1,5	2,9	1,6	1,7	1,7	1,7			

4.4.2 Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter

Formål

Regional Udviklings organisation er opbygget som en matrixorganisation med varierende projektkonstruktioner, der kan skaleres op eller ned afhængigt af behov og efterspørgsel, og som her kan varetage forskellige typer af opgaver afhængig af kompetencer og viden.

Der er i organisationen en tættere kobling mellem den udviklingsorienterede del af Regional Udvikling og Miljø gennem arbejdet med den regionale udviklingsstrategi og FN's verdensmål.

Budget

Nettodriftsudgifter for Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslagsår					
				2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nettodriftsudgifter									
Regional Udvikling	42,1	43,2	46,3	45,4	45,0	45,0			
Miljø	30,9	33,7	33,7	33,1	33,1	33,1			
Nettodriftsudgifter i alt	73,1	76,9	80,1	78,5	78,1	78,1			

Finansieringsmæssigt forventes der stadig en del eksternt finansierede stillinger i Regional Udvikling. Antallet af medarbejdere, som er finansieret gennem eksterne projekter, er meget afhængigt af, hvilke projekter der bliver godkendt fra særlige EU-programmer.

Fælles formål og administration

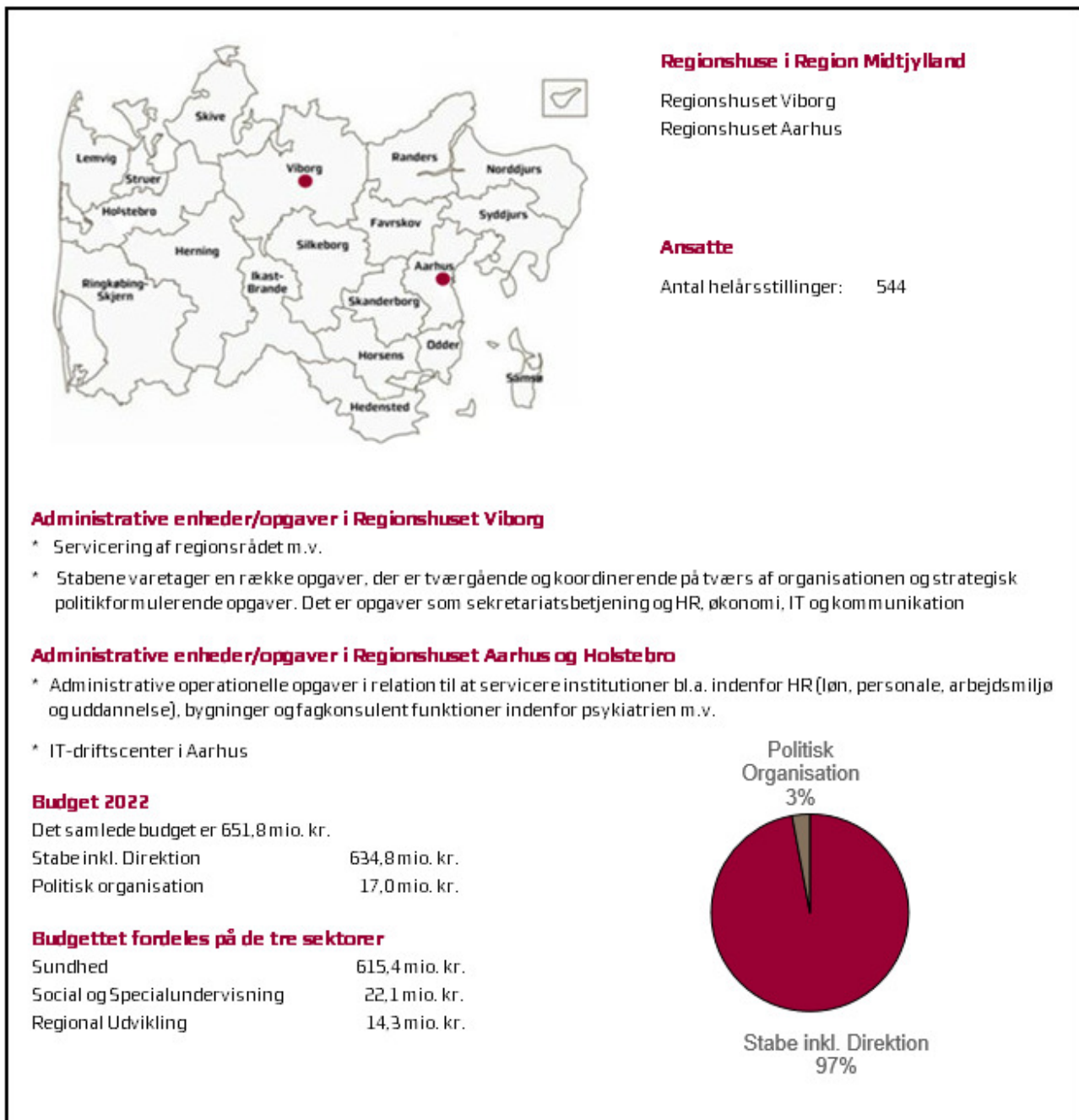

5 Fælles formål og administration

5.1 Indledning

De centrale stabe varetager rollen som bindeled mellem regionsrådet og driftsorganisationen.

De centrale stabe placeret under Fælles formål og administration varetager ligesom de centrale stabe og fællesfunktioner placeret under Servicefunktioner, strategiske og administrative funktioner på tværs af organisationen. Derudover indeholder Fælles formål og administration også omkostninger til den politiske organisation og tjenestemandspensioner.

Budget

Stabenes budgetter består dels af et afdelingsbudget, der vedrører løn og personalerelaterede udgifter og tværgående koncernudgifter, der er regionsdækkende udgifter.

Driftsbudget

Tablet over de samlede nettoomkostninger til Fælles formål og administration i Budget 2022 og budgetoverslag 2023-2025.

Nettoomkostninger

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslag		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stabe	583,3	574,8	634,8	616,8	611,8	597,7
Politisk organisation	15,1	21,5	17,1	17,1	17,1	21,5
Tjenestemandspensioner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Udbetaling	212,6	209,7	212,6	222,6	222,6	217,6
Reduktion i forpligtigelse	-212,6	-209,7	-212,6	-222,6	-222,6	-217,6
Fælles formål og adm. i alt	598,4	596,3	651,8	633,8	628,8	619,3

De samlede nettoomkostninger til Fælles formål og administration i Budget 2022 udgør 651,8 mio. kr.

Fordelingen af administrationsomkostninger til de tre finansieringskredsløb

Ifølge Budget- og regnskabssystem for regioner skal de tre hovedområders andele af regionens nettoudgifter/-omkostninger til Fælles formål og administration overføres til de tre hovedkonti i forbindelse med budgetlægning og regnskabsafklæggelse. Den samlede fordelingsnøgle anvendes til at fordele nettoudgifter/-omkostninger fra Fælles formål og administration på hovedkontiene Sundhed, Social og Regional Udvikling i budgetsituationen.

Fordelingen af Fælles formål og administration sker ved, at bidraget fra socialområdet, der fastlægges via Styringsaftalen, fastsættes, og der herefter sker en fordeling af de resterende udgifter mellem Sundhed og Regional Udvikling på baggrund af bruttobudgetterne.

På sundhedsområdet er en del af de pensionerede tjenestemænd blevet genforsikret hos Sampension, således at Region Midtjylland modtager en indbetaling fra Sampension svarende til cirka 70 % af den årlige udgift til de genforsikrede tjenestemænd. Da det alene er på sundhedsområdet tjenestemændene er genforsikret, fordeles indtægten vedr. pensionere tjenestemænd alene til sundhedsområdet.

Socialområdet finansierer en midlertidig stilling i Koncernøkonomi, Byggeri og Ejendomme som følge af en ekstraordinær stor byggeaktivitet på området.

På baggrund af ovenstående fordeles udgifter under Fælles formål og administration ud fra fordelingsnøglen.

Fordeling af udgifter til Fælles formål og administration på hovedkonti

Hovedkonto	Tekst	Fordelingsnøgle
1	Sundhed	94,4%
2	Social og Specialundervisning	3,4%
3	Regional Udvikling	2,2%
I alt		100,0%

Fordeling til de tre finansieringskredsløb af Fælles formål og administration giver nedenstående fordeling.

Fordeling af Fælles formål og administration på hovedkonto 1-3

Hovedkonto	Tekst	Mio. kr. Nettoomkostninger	Mio. kr. Nettoudgifter
1	Sundhed	615,4	747,8
2	Social og Specialundervisning	22,1	26,8
3	Regional Udvikling	14,3	17,4
I alt		651,8	792,1

Hovedkonto 1-3 skal således i alt finansiere såvel deres egne sektoradministrationer og en andel af regionens nettoomkostninger til Fælles formål og administration.

5.2 Centrale stabe på Fælles formål og administration

Formål

De centrale stabe skal som helhed understøtte hele organisationen med en række strategiske og administrative funktioner, oftest på tværs af organisationen.

Der er følgende stabe:

- **Direktionen:** Direktionen udgør den øverste administrative ledelse og består af en regionsdirektør og to koncerndirektører. På vegne af den samlede direktion har direktørerne det daglige ansvar for hver deres områder.
- **Regionssekretariatet:** Regionssekretariatet sekretariatsbetjener regionsrådet, forretningsudvalget, stående og midlertidige udvalg, direktionen samt en række strategisk, koordinerende møder i administrationen. Regionssekretariatet har endvidere en række koncerndækkende funktioner inden for bl.a. jura, informationssikkerhed, digital forvaltning, forsikringsområdet herunder patientforsikrings- og arbejdsskader, videnskabsetiske komiteer og administration af regionens feriefond. Endelig har Regionssekretariatet ansvaret for intern service, dvs. drift og vedligehold af regionshusene samt kantine, rengøring og pedelfunktion.

Det skal bemærkes, at Regionssekretariatets opgaver er fordelt på 2 områder. Opgaver der kun relateres til sundhedsområdet, er placeret i Regionssekretariat Sundhed under Servicefunktioner. Øvrige opgaver, der løses på tværs af regionens finansieringskredsløb, er placeret i Regionssekretariat under Fælles formål og administration.

- **Koncern HR:** Koncern HR har ansvaret for strategisk-koordinerende opgaver inden for områderne løn og personale, arbejdsmiljø, ledelses- og organisationsudvikling, innovationsinitiativer, uddannelse og kompetenceudvikling. Dette omfatter bl.a. betjeningen af det politiske system, koncerndirektionen og det øverste MED-udvalg samt tværgående planlægnings- og udviklingsopgaver inkl. opgaver omkring rekruttering og fastholdelse. Koncern HR løser endvidere drifts- og konsulentopgaver på løn- og personaleområdet for de dele af organisationen, der ikke har en selvstændig løn- og personalefunktion.

Dertil kommer en række drifts- og konsulentopgaver vedrørende arbejdsmiljø, innovation, udvikling af organisation, ledelse og arbejdsprocesser samt grund-, efter- og videreuddannelse for hele organisationen, inkl. sekretariatsansvar for Videreuddannelsesregion Nord vedrørende den lægelige videreuddannelse. Koncern HR er fællesfunktion for simulation og færdighedstræning. Endvidere administrerer Koncern HR regionens personalepolitiske puljer og de fælles tilbud om personalegoder, inkl. bruttolønsordninger.

- **Koncernøkonomi:** Koncernøkonomi har ansvaret for den økonomiske forvaltning i Region Midtjylland, herunder budgetlægning og -opfølgning, regnskabsaflæggelse, forretningsgange på regnskabsområdet, revision, finansfunktionerne mv. Endvidere varetages strategiske plan- og styringsmæssige opgaver vedr. regionens bygninger og ejendomme, blandt andet omkring miljø og bæredygtighed, anvendelse, vedligeholdelse samt køb og salg af regionens bygninger.

Det skal bemærkes, at Koncernøkonomis opgaver er fordelt på 2 områder. Opgaver, der kun relateres til sundhedsområdet, er placeret i Koncernøkonomi Sundhed under Servicefunktioner. Øvrige opgaver, der løses på tværs af regionens finansieringskredsløb, er placeret i Koncernøkonomi under Fælles formål og administration.

- **IT-Fælles:** Hovedopgaven for IT er at it-understøtte den opgavevaretagelse, der finder sted i Region Midtjylland. IT varetager drifts- og udviklingsopgaver blandt andet vedrørende netværk, tværgående it-systemer, pc'er, men også en lang række forskellige opgaver i relation til økonomi, it-sikkerhed, brugeruddannelse og -support, it-strategi, regionernes sundheds-it (RSI), Business Intelligence (BI) mm.

Det skal bemærkes, at IT's budget er opdelt i IT-Sundhed og IT-Fælles. IT-Sundhed, der budgetteknisk er placeret under Servicefunktionerne relateres til sundhedsområdet. IT-Fælles, som budgetteknisk er placeret under Fælles formål og administration relateres til de tværgående opgaver, der løses på tværs af finansieringskredsløbene.

- **Koncern Kommunikation:** Koncern Kommunikation har det overordnede ansvar for regionens eksterne og interne kommunikation, herunder varetagelse af en række strategiske opgaver for

direktionen og regionsrådet. Afdelingen er ansvarlig for annoncering, mediemonitorering, pressekontakt, kampagner, designlinje, borgermøder og kommunikationsrådgivning samt systemejer for regionens intranet og hjemmeside. Koncern Kommunikation fokuserer på digitalisering og brugen af sociale medier, herunder borger- og patientkommunikation via apps, film og nye teknologier. Afdelingen har et digitalt print- og efterbehandlingscenter, der tilbyder grafisk produktion og rådgivning.

Stabenes budgetter

Nettodriftsudgifter

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Budget	Budgetoverslag		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Direktionen	6,9	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8
Regionssekretariatet	91,1	98,0	105,3	105,1	105,1	105,3
Koncern HR	87,3	96,3	105,9	99,5	98,5	98,7
Koncernøkonomi	80,5	86,1	87,1	87,2	87,4	87,6
IT-fælles	202,2	174,2	213,4	213,4	213,4	204,4
Koncern Kommunikation	21,2	22,3	22,6	21,6	21,6	21,7
Pulje til leasing til fælles formål	20,9	20,6	20,3	9,8	5,7	0,0
Nettodriftsudgifter i alt	510,0	505,3	562,4	544,4	539,4	525,4

Der er afsat lønudgifter for i alt 311,1 mio. kr. og 258,5 mio. kr. til øvrige udgifter under administrationen, herunder udgifter til tværgående regionale aktiviteter og personalerelaterede udgifter og indtægter på 7,1 mio. kr.

Budgettet indeholder nettoudgifter til lønninger for 544 fuldtidsansatte. Det beregnede personaleforbrug er vejledende. Det bemærkes, at administrationen er udgiftsstyret og ligesom øvrige områder er baseret på principperne for totalrammestyring. Det er forudsat, at Koncernøkonomi får finansiering af tre fuldtidsstillinger via indtægter i forbindelse med salg af hospitalsmatrikler og øvrige bygninger samt Kvalitetsfondsprojekter.

Regionssekretariatet, Arbejdsskader

Region Midtjylland er selvforsikret vedrørende arbejdsskader. Der er til dækning af udbetalinger til arbejdsskader afsat i alt 40,7 mio. kr. Budgetbeløbet er budgetmæssigt placeret på de enkelte hovedkonti.

Udbetaling af erstatning for arbejdsskader foretages af Regionssekretariatet, der opkræver midler hertil fra sektorområderne.

Fordeling af budget til arbejdsskader

Mio. kr.	Budget 2021	Budget 2022	Fordeling på sektorområder			
			Somatik	Psykiatri	Social	Regional Udvikling
Arbejdsskadeforsikring	40,7	40,7	34,5	3,1	2,2	0,9

Koncern HR, Personalepolitiske puljer

I Budget 2022 er der afsat budget til en række personalepolitiske puljer for et samlet beløb på 18,0 mio. kr., heraf er 2,3 mio. kr. afsat til HK-elever.

Det overordnede formål med puljerne er at sikre, at Region Midtjylland ved konkrete aktiviteter kan skabe forudsætningerne for, at regionen vedvarende kan rekruttere, udvikle og fastholde dygtige og engagerede medarbejdere i et sundt og udviklende arbejdsmiljø.

De personalepolitiske initiativer drejer sig om: Personalepolitiske initiativer i forbindelse med partssamarbejder, Socialt Kapitel og Mangfoldighed. Psykologordning, Kompetenceudvikling, Lederudvikling, Trivsels- og Leder-udviklingsdialoger, Forskning i ledelse og organisation, Seniorpulje, MED-Uddannelse, Fælles arbejdsmiljø-aktiviteter samt Rekruttering.

Koncern HR varetager administrationen af de personalepolitiske puljer. Fordelingen af puljerne er således:

Personalepolitiske puljer, fordelt på sektorområder

Mio. kr.	Budget 2021	Budget 2022	Fordeling på sektorområder			
			Somatik	Psykiatri	Social	Regional Udvikling
I alt	15,6	15,7	13,2	1,0	1,0	0,6

Derudover finansieres løn- og uddannelsesudgifter til HK-elever i Regionshusene af puljen. Fordelingen af udgiften er således:

Personalepolitisk pulje til HK-elever, fordelt på sektorområder

Mio. kr.	Budget 2021	Budget 2022	Fordeling på sektorområder			
			Somatik	Psykiatri	Social	Regional Udvikling
I alt	2,2	2,3	1,9	0,1	0,1	0,1

5.3 Politisk organisation

Politisk organisation dækker over udgifter til regionsrådsmedlemmernes virksomhed, herunder bl.a. vederlag mv. til regionsrådets 41 medlemmer, deltagelse i udvalg og møder samt it. Det dækker endvidere over den lovbundne støtte til de politiske partiers arbejde.

Nedenfor vises nettodrifudsudgifterne fordelt på områder:

Nettodriftsudgifter Politisk organisation

Mio. kr.	Regnskab 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budgetoverslag		
				2023	2024	2025
Tilskud til politiske partier	3,4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Regionsmedlemmer mv.	11,6	13,6	13,6	13,6	13,6	13,6
Regionsrådsvalg	0,0	4,4	0,0	0,0	0,0	4,4
Nettodriftsudgifter i alt	15,1	21,5	17,1	17,1	17,1	21,5

Tilskud til politiske partier

På kontoen er afsat 3,5 mio. kr. i tilskud til politiske partier. I henhold til Lov om økonomisk støtte til politiske partier mv. er det obligatorisk for regionen at yde dette tilskud.

Regionsrådsmedlemmer

Der er afsat i alt 13,6 mio. kr. til regionsrådsmedlemmernes virksomhed. Det vedrører fast vederlag til regionsrådets medlemmer, erstatning til de af regionsrådets medlemmer, som har valgt at modtage erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og godtgørelser for kørsel, transport og møder. Disse beløb er fastlagt i henhold til Region Midtjyllands vederlagsregulativ, der tager udgangspunkt i bestemmelsen i § 11 i Lov om regioner og den udsendte Bekendtgørelse om vederlag og diæter mv. til medlemmerne af regionsrådet.

5.4 Tjenestemandspensioner

Ifølge de omkostningsbaserede principper skal regionerne opgøre deres samlede nettoforpligtelse vedr. tjenestemandspensioner (hensatte forpligtelser vedr. tjenestemænd).

Nettoforpligtelsen vedr. tjenestemandspensioner ændres som følge af:

1. En forøgelse af pensionsforpligtelsen som følge af at erhvervsaktive tjenestemænd optjener pensionsret (hensættelser vedr. tjenestemandspensioner).
2. Ændring som følge af forventet ændret dødelighed, pensionsalder, afskedigelse mv. blandt erhvervsaktive, fraflyttede og pensionerede tjenestemænd.
3. Nedbringelse som følge af de løbende udbetalinger til tjenestemænd, som er fratrukket efter 1. januar 2007.

Ændringer i pensionsforpligtelsen, som den opgøres efter punkt 1, svarer til omkostningen ved tjenestemandspensioner i resultatopgørelsen i det omkostningsbaserede budget/regnskab, mens punkt 3 svarer til udgiften i det udgiftsbaserede budget/regnskab.

For tjenestemænd, som er fratrukket før 1. januar 2007, fungerer regionen alene som et udbetalingskontor, og udgifterne til tjenestemænd refunderes fra staten.

Tjenestemænd, som er fratrukket før 1. januar 2007

For tjenestemænd, som er fratrukket før 1. januar 2007, er der på baggrund af de nuværende forventede udgifter og indtægter skønsmæssigt budgetteret med 429,0 mio. kr. i 2022. Dette skøn er baseret på, at der vil være pensionsudbetalinger, der på den ene side bortfalder, men at der på den anden side vil ske en lønregulering af pensionerne. Det er meget vanskeligt at forudse, hvordan de bevægelser vil ske på baggrund af de nuværende erfaringer. Nettoudgiften for regionen vil under alle omstændigheder være 0, idet udgifterne refunderes af Staten.

Tjenestemænd, som fratrukker efter 1. januar 2007

Budgetteringen af tjenestemandspensionerne til tjenestemænd, som fratrukker efter 1. januar 2007, er baseret på et skøn for udgifterne i 2022. Det skal bemærkes, at der ikke i forbindelse med økonomiaftaleforhandlingerne for 2022 blev afsat et beløb til realvæksten for den forventede vækst i udgifterne til tjenestemandspensioner.

En del af de pensionerede tjenestemænd er blevet genforsikret, således at Region Midtjylland modtager en indbetaling svarende til cirka 70 % af den årlige udgift til de genforsikrede tjenestemænd.

Der budgetteres med udgifter på 212,6 mio. kr. og reduktion i forpligtelserne med -212,6 mio. kr.

Ændring i hensatte forpligtelser vedr. tjenestemandspensioner

Mio. kr.	Budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2021	2022	2023	2024	2025
Hensættelser til tjenestemandspensioner	-37,5	-33,4	-33,4	-33,4	-33,4
Udbetalte tjenestemandspensioner	211,0	212,6	222,6	222,6	217,6
Ændring af nettoforpligtelse i alt	173,5	179,2	189,2	189,2	184,2

Der budgetteres således med en ændring i nettoforpligtelsen i 2022 på 179,2 mio. kr. Dette er dog ikke et udtryk for den likviditetsmæssige virkning. De 179,2 mio. kr. er alene et udtryk for en reduktion af regionens passiver. Den likviditetsmæssige virkning består udelukkende af de udbetalte tjenestemandspensioner, der forventes at udgøre 212,6 mio. kr. i 2022.

5.5 Investeringsoversigt med bemærkninger, Fælles formål og adm.

I investeringsplanen er der ikke afsat penge til Fælles formål og administration, i budget 2022 og overslagsårerne.

Eventuelle tillægsbevillinger på anlægsudgifter vil blive fordelt med 100 % til hovedkonto 1.

Finansielle poster og finansiering

6 Finansielle poster og finansiering

Afsnittet omfatter regionens finansielle indtægter og udgifter, herunder renter og afdrag på regionens langfristede gæld og leasingforpligtelse. Afsnittet gennemgår vilkårene for regionsrådets afgivelse af budgetposter for renter.

Bevilling til afholdelse af afdrag på lån sker ved, at regionsrådet tiltræder pengestrømsopgørelsen, jf. afsnit 6.1 i Budget- og regnskabssystem for regioner.

6.1 Renteindtægter og renteudgifter

Region Midtjyllands renteindtægter er i 2022 budgetteret til 15 mio. kr., hvoraf 5,0 mio. kr. kommer fra regionens likviditets- og formueplejeaftaler. Den resterende renteindtægt er betalt af Regional Udvikling, som udligning af renteudgifter betalt på lån vedrørende det regionale udviklingsområde.

Regionens renteudgifter for 2022 er beregnet ud fra regionens langfristede gæld optaget til og med 2021 sammen med renteudgifterne for de lån, der forventes optaget i 2022. Der er en forventning om, at primo 2022 vil omkring 70 % af regionens låneportefølje være fastforrentet, og renteudgifterne vil være kendte. De resterende 30 % af låneporteføljen er med variabel rente, hvor renteudgifterne er ukendte. Budgetteringen af renteudgifterne er derfor behæftet med usikkerhed.

Det er forudsat, at regionens variabelt forrentede lån i 2022 kan stige med ca. 0,5 procentpoint i forhold til maj 2021. I maj 2021 er renten på de variabelt forrentede lån i gennemsnit på -0,18 % p.a., mens renten på de fastforrentede lån i gennemsnit er på 1,84 % p.a. Dertil kommer en forventet renteudgift på 7,5 mio. kr., der vedrører regionens forpligtelse til indefrosne feriepenge, der forventes indbetalt i 2021, men som først kan endeligt indekseres i 2022. På baggrund af disse forudsætninger er renteudgiften for 2022 beregnet til 75,0 mio. kr.

Der er for den langfristede gæld indgået en gældsplejeaftale med Jyske Bank, hvor der årligt skal betales et fast gebyr på 40.000 kr. samt et performanceafhængigt gebyr. Gebyret og provisionsbetalingen bliver finansieret af de forventede mindskede renteudgifter vedrørende gældsplejeaftalen.

Af nedenstående tabel fremgår de budgetterede renteindtægter og renteudgifter. Nettorenteudgiften er i 2022 budgetteret til 60,0 mio. kr.

Renteindtægter og renteudgifter

Mio. kr.	Regnskab 2020	Budget 2021	Budget 2022
Renteindtægter	-29,1	-15,0	-15,0
Renteudgifter (1)	32,6	62,8	75,0
Nettorenteudgifter i alt	3,5	47,8	60,0

(1) Renteudgiften er opgjort ekskl. renter vedr. leasing.

Nettorenteudgiften skal fordeles på de tre finansieringskredsløb i Region Midtjylland.

Ifølge Budget- og regnskabssystem for regioner skal hovedkonto 2 belastes med forrentningen af det likviditetsmæssige mellemværende, hvilket vil sige forrentning af aktivmassen og forrentning af kassetræk. Forrentningen for hovedkonto 2 er i 2021 beregnet til 8,1 mio. kr., når rentesatsen i henhold til rammeaftalen er 1,0 % p.a. (diskontoen 1. maj 2021 plus 1 procentpoint), og forrentningen på hovedkonto 2 finansieres af taksterne. Efter fordelingen af de 8,1 mio. kr. til hovedkonto 2 skal der ikke ske yderligere fordeling til denne hovedkonto.

De resterende nettorenteudgifter på hovedkonto 5 fordeles på hovedkonto 1 og 3 under hensyntagen til de to aktivitetsområders belastning af rentekontoen. Fordelingsnøglen og fordelingen af nettorenteudgifterne på finansieringskredsløbene fremgår af nedenstående tabel.

Fordeling af nettorenteudgifter i Budget 2022

Mio. kr.	Beløb til fordeling	Sundhed	Social og Specialund.	Regional udvikling	I alt
Nettorenteudgifter	60,0	51,0	8,1	0,9	60,0
Fordeling af nettorenter i 2022		51,0	8,1	0,9	
Fordelingsnøgle mellem Sundhed og Regional udvikling		98,1%		1,9%	

(1) Fordelingsnøglen er beregnet i forhold til områdernes andel af driftsresultatet før finansiering og er korrigeret for de budgetterede renteudgifter på gælden til kvalitetsfondsprojekterne, som går forlods til sundhedsområdet. Dertil kommer, at en forventet udgift på 7,5 mio. kr. i 2022 som følge af indekseringen af forpligtelsen for indfrosne feriepenge i perioden 1. juni til 30 september 2021, bliver fordelt forlods til Sundhed og Regional Udvikling.

6.2 Langfristet gæld og afdrag

Der er budgetteret med, at regionen primo 2022 har en langfristet gæld på 5.606,8 mio. kr. (ekskl. leasinggæld). Regionens langfristede gæld for budgetåret 2022 fremgår af nedenstående tabel.

Regionens langfristede gæld består primo 2022 af en ordinær gæld på 4.977,8 mio. kr., gæld vedrørende udskudt skat på 233,4 mio. kr., der er rente- og afdragsfri, og gæld til kvalitetsfondsprojekterne på 395,5 mio. kr.

Det er beregnet, at Region Midtjylland ultimo 2022 har en langfristet gæld på 5.442,0 mio. kr. (ekskl. leasinggæld), når der bliver optaget nye lån for 182 mio. kr. i 2022, og der bliver afdraget for 346,8 mio. kr. Af de ordinære afdrag er 35,4 mio. kr. relateret til lån vedr. kvalitetsfondsprojekter. Afdragene er beregnet ud fra vilkårene for de enkelte lån

Langfristet gæld (ekskl. leasinggæld)

Mio. kr.	Lang gæld primo 2022	Nye lån i 2022	Afdrag i 2022	Lang gæld ultimo 2022
Nuværende gæld:				
Ordinær gæld	4.977,8	182,0	311,4	4.848,4
Gæld vedr. udskudt skat	233,4			233,4
Gæld til kvalitetsfondsprojekter (KF-gæld)	395,5		35,4	360,1
I alt, nuværende gæld	5.606,8	182,0	346,8	5.442,0

I Økonomiaftalen for 2022 er der ligesom i de foregående år ikke afsat midler til afdrag, men Indenrigs- og boligministeriet kan give lånedispensation til regionens afdrag, da der for 2022 er etableret en lånepulje på 650 mio. kr. til dette formål. Til budget 2022 har Region Midtjylland søgt og er blevet tildelt en lånedispensation på 182 mio. kr., hvilket omtrent svarer til halvdelen af de budgetterede afdrag. Som det fremgår af ovenstående tabel, optager Region Midtjylland derfor lån til refinansiering af afdrag i 2022 for 182 mio. kr. Lånet vil blive optaget med en løbetid på 25 år.

Af nedenstående tabel fremgår udviklingen i regionens langfristede gæld (ekskl. leasing, forpligtelse vedr. indefrosne feriepenge og gæld vedr. udskudt skat), regionens afdrag og de forventede renteudgifter i perioden 2022-2025.

Forventede afdrag m.v. og renteudgifter i 2022 og budgetoverslagsårene 2023-2025

Mio. kr.	Budget	Budgetoverslagsår			I alt
	2022	2023	2024	2025	
Langfristet gæld, primo	5.373,3	5.208,5	5.037,6	4.868,3	
Afdrag	346,8	342,0	338,4	348,6	1.375,8
Finansiering af afdragene:					
-Socialområdet (1)	22,9	22,9	22,9	22,9	
-Hospitalernes driftsbudgetter (el-projekter)	37,8	38,0	37,6	37,8	
-Sundhedsområdet	94,0	99,7	98,0	102,5	
-Regional udvikling	10,0	10,4	10,7	11,1	
-Lån til afdrag (refinansiering) (2)	182,0	171,0	169,2	174,3	
Finansiering i alt:	346,8	342,0	338,4	348,6	
Nye lån	182,0	171,0	169,2	174,3	696,5
Langfristet gæld ultimo	5.208,5	5.037,6	4.868,3	4.694,0	
Renteudgifter i alt	75,0	66,6	65,6	64,1	

(1) Tabellen omfatter regionens ordinære gæld og gælden vedr. kvalitetsfondsprojekterne

(2) Det er forudsat, at Socialområdet hvert år betaler 22,9 mio. kr. til afdrag, men beløbet vil ændre sig i forhold til områdets aktivmasse.

I perioden 2022-2025 vil regionens langfristede gæld (ekskl. leasing og gæld vedr. udskudt skat) udvikle sig fra at være på 5.373,3 mio. kr. primo 2022 til at falde til 4.694,0 mio. kr. ultimo 2025. Den samlede gæld vil blive konsolideret med 679,3 mio. kr., hvilket dækker over afdrag på sammenlagt 1.375,8 mio. kr. og optagelse af nye lån for 696,5 mio. kr. Det forudsatte låneoptag vedrører lån til refinansiering af afdrag, og i budget 2022 er det forudsat, at regionen kan optage lån til halvdelen af de årlige afdrag. De årlige afdrag på regionens lån vil stige svagt fra 346,8 mio. kr. i 2022 til 348,6 mio. kr. i 2025.

Finansieringen af afdragsbyrden på de 346,6 mio. kr. i 2022 bliver tilvejebragt ved, at 182 mio. kr. forudsættes lånefinansieret, 131,9 mio. kr. bliver finansieret via sundhedsområdet, 22,9 mio. kr. bliver finansieret via taksterne på Social og Specialundervisningsområdet og 10,0 mio. kr. bliver finansieret af regional udvikling.

For renteudgifterne i perioden 2022-2025 er der indregnet en sikkerhedsmargin på ca. 0,5 % i forhold til renteniveauet i maj 2021, hvilket giver renteudgifter på 75,0 mio. kr. i 2022 faldende til 64,1 mio. kr. i 2025. Faldet skyldes, at der i 2022 er indregnet en engangs renteudgift på 7,5 mio. kr., der ikke skal betales i overslagsårene.

6.3 Leasing

Den finansielle leasinggæld i Region Midtjylland består af centrale aftaler, hvor de årlige driftsydelser bliver betalt af centrale midler og af decentrale aftaler, hvor ydelserne bliver finansieret af de enkelte driftsenheder. Derudover er Forum i Skejby blevet etableret som en OPS-aftale og finansieret gennem Kommuneleasing.

Primo 2022 vil den samlede finansielle leasinggæld forventeligt være 1.045,6 mio. kr., hvor 383,8 mio. kr. kommer fra centrale leasingaftaler og 539,3 mio. kr. kommer fra decentrale leasingaftaler, mens 119,8 mio. kr. vedrører OPS-aftalen Forum.

Det er forudsat, at følgende anskaffelser bliver leasingfinansieret i perioden 2022-2025.

Forventede anskaffelser, der bliver leasingfinansieret i perioden 2022-2025

Mio. kr.	Forventet regnskab	Budget	Budgetoverslagsår			I alt
	2021	2022	2023	2024	2025	
Forventede anskaffelser vedr. centrale leasingaftaler (1)						
Medicoteknisk udstyr 2015-2022	100,2	35,0				135,2
IT-reinvesteringer 2015-2018	25,3					25,3
Inventar reinvesteringer AUH	16,9					16,9
Ny Fælles Platform	10,5					10,5
AUH Flytteudgifter	119,0					119,0
Udstyr til Hospitalsapotek og Midtvask	103,2					103,2
Udstyr til Forum	8,7					8,7
<i>Forventede anskaffelser via central leasing</i>	<i>383,8</i>	<i>35,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>418,8</i>
Forventede anskaffelser vedr. decentrale leasingaftaler						
Ventilationsudstyr på Aarhus Universitetshospital	48,4					48,4
Energibesparende udstyr Regionshospitalet Randers	64,9					64,9
Energibesparende udstyr Hospitalsenhed Midt	148,1					148,1
Energibesparende udstyr Regionshospitalet Horsens	46,0	27,7	27,1			100,8
Center for Partikelterapi 2017-2019	62,4					62,4
Rullebure til centrallager	9,7					9,7
Energibesparende projekter Regionshospitalet Randers	9,1					9,1
Nyt Centralkøkken i Skejby	77,1					77,1
Udstyr til udrykningskøretøjer	5,9					5,9
Minicyklotron Gødstrup	11,7					11,7
Defibrilatorer til Præhospitalet	19,0					19,0
Ambulancer II	26,7					26,7
Udstyr til ambulancer II	8,8					8,8
Øvrig decentral leasing	1,6					1,6
<i>Forventede anskaffelser via decentral leasing</i>	<i>539,3</i>	<i>27,7</i>	<i>27,1</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>594,2</i>
Forventede anskaffelser vedr. OPS-aftaler						
Leasingfinansiering af Forum	119,8					119,8
<i>Forventede anskaffelser via OPS-aftaler</i>	<i>119,8</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>119,8</i>
Anskaffelser via leasing i alt	1.045,6	62,7	27,1	0,0	0,0	1.135,5

(1) I tabellen er der taget udgangspunkt i det forventede anskaffelsestidspunkt for udstyret.

Der bliver forventeligt indgået nye leasingaftaler for 62,7 mio. kr. i 2022. De nye leasingaftaler fordeler sig med 35,0 mio. kr. til centrale aftaler og 27,7 mio. kr. til decentrale aftaler. Der bliver betalt leasingafdrag for 148,2 mio. kr. i 2022. Det er beregnet, at regionen ultimo 2022 får en samlet finansiell leasinggæld på 945,2 mio. kr., når leasinggælden primo 2022 er 1.045,6 mio. kr.

Leasingydelser på centrale leasingaftaler

Mio. kr.	Regnskab	Korr. budget	Budget	Budgetoverslagsår		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Forventede anskaffelser vedr. centrale leasingaftaler (1)						
Medicoteknisk udstyr 2014 (32,2 mio. kr.)	9,3	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Medicoteknisk udstyr 2015 (81,5 mio. kr.)	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7	0,0
IT-reinvesteringer 2015 (19,1 mio. kr.)	2,7	2,7	2,7	2,7	0,0	0,0
IT-reinvesteringer 2016 (39,6 mio. kr.)	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7	0,0
Regionale modningsprojekter (1,1 mio. kr.)	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Inventar 2016 (39,2 mio. kr.)	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7	0,0
Medicoteknisk udstyr 2017 (22 mio. kr.)	15,7	3,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Ny Fælles Platform (52,5 mio. kr.)	10,5	10,5	10,5	0,0	0,0	0,0
Medicoteknisk udstyr 2018 (131,2 mio. kr.)	93,9	18,7	0,0	0,0	0,0	0,0
IT-reinvesteringer 2018 (7 mio. kr.)	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Medicoteknisk udstyr 2019 (15,0 mio. kr.)	0,0	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
Medicoteknisk udstyr 2019 II (31,3 mio. kr.)	0,0	0,0	4,6	4,6	4,6	4,6
AUH Flytteudgifter (250 mio. kr.)	47,2	51,5	46,3	37,7	37,7	6,5
Medicoteknisk udstyr 2020 (56,0 mio. kr.)	0,0	0,0	8,2	8,2	8,2	8,2
Udstyr til Hospitalsapotek og Midtvask (103,2 mio. kr.)	0,0	15,2	15,2	15,2	15,2	15,2
Udstyr til Forum (8,7 mio. kr.)	0,0	0,0	0,9	0,9	0,9	0,9
Medicoteknisk udstyr 2022 (35,0 mio. kr.)	0,0	0,0	0,0	0,0	5,2	5,2
Leasingydelser i alt	204,0	133,3	115,1	96,0	97,1	42,8

Leasingydelserne på de centrale leasingaftaler er i 2022 beregnet til 115,1 mio. kr., hvoraf 2,7 mio. kr. er til renter og 112,4 mio. kr. til afdrag. De centrale leasingydelser vil i 2025 falde til 42,8 mio. kr., hvoraf 41,6 mio. kr. er til afdrag.

6.4 Likviditet

I det følgende gennemgås forudsætningerne for likviditetsbudgetteringen. Der sondres mellem følgende begreber:

Ultimo likviditet: kassebeholdningen ved månedsskiftet. (Den sidste dag i måneden er det månedlige likvide lavpunkt, da lønnen netop er betalt og bloktilskuddet indbetales første hverdag i måneden.)

Gennemsnitslikviditet: gennemsnittet for den daglige saldo over de seneste 365 dage, også kaldet for kassekreditreglen. (I lånebekendtgørelsen for regionerne fremgår det af § 8, at gennemsnittet over de sidste 12 måneder af de daglige saldi for de likvide aktiver, skal være positiv. Dette kaldes for kassekreditreglen.)

Likviditetsmodellen

Der benyttes en bogføringsmodel til at simulere den fremtidige udvikling i likviditeten. Bogføringsmodellen tager udgangspunkt i tidligere års forbrugsmønstre fordelt på løn, bloktilskud, kommunale betalinger, sygesikrings-området, anlæg, renter, gæld og øvrige udgifter.

Likviditeten opgøres henholdsvis eksklusiv og inklusiv fonds- og forskningsmidler. Beregningen viser den likviditet regionen vil have, målt efter kassekreditreglen, når alle vedtagne beslutninger i budgettet er gennemført, herunder at der ikke er merforbrug på driften, samt at de øvrige forudsætninger i budgettet holder, inklusive de forudsatte låneoptag.

6.4.1 Ultimo likviditet

Tabellen viser den forventede udvikling i likviditeten fra Regnskab 2020 frem til udgangen af 2022 henholdsvis eksklusiv og inklusiv fonds- og forskningsmidler. Ultimo likviditeten forventes at være på -1.271,1 mio. kr. ekskl. fonds- og forskningsmidler ved udgangen af 2022. De enkelte elementer i tabellen gennemgås i det følgende.

Forventet ultimo likviditet for 2021 og 2022

Mio. kr.	Regnskab 2020	Forventet 2021	Budget 2022
Primo beholdning ekskl. fondsmidler	817,9	-378,5	-986,7
Bevægelse regnskab 2020	-1.196,3		
<i>Korrigeret Budget 2021</i>			
Sundhedsområdet		310,0	
Socialområdet		-144,9	
Regional Udvikling		-0,7	
Finansielle poster		-772,5	
<i>Vedtaget Budget 2022</i>			
Sundhedsområdet			-118,1
Socialområdet			-42,3
Regional Udvikling			-0,9
Finansielle poster (lån og afdrag)			-123,1
Ultimo ekskl. fonds- og forskningsmidler	-378,5	-986,7	-1.271,1
Fonds- og forskningsmidler	812,3	812,3	812,3
Ultimo inkl. fonds- og forskningsmidler	433,9	-174,3	-458,7

Note: += indestående, -= kassetræk

Ultimo likviditeten for 2021

Det korrigerede budget for 2021 indebærer et samlet likviditetsforbrug på -608,2 mio. kr. Likviditetsforbruget er fordelt med 310,0 mio. kr. på sundhedsområdet, -144,9 mio. kr. på socialområdet og -0,7 mio. kr. for regional udvikling. De finansielle poster udgør et bevillingsmæssigt træk på -772,5 mio. kr.

Ultimo likviditeten for 2022

Budgetvedtagelsen for 2022 indebærer et samlet likviditetsforbrug på 284,4 mio. kr. i henhold til pengestrømsopgørelsen. Likviditetsforbruget er fordelt med -118,1 mio. kr. på sundhedsområdet, -42,3 mio. kr. på socialområdet, -0,9 mio. kr. for regional udvikling og -123,1 mio. kr. i de finansielle poster.

Fonds- og forskningsmidler

Region Midtjylland har ved årsskiftet 2019 ændret konteringspraksis, så fonds- og forskningsmidler indgår i likviditeten. Midlerne har tidligere været indeholdt under legater og deposita. Fondsmidlerne udgjorde 774,9 mio. kr. ved udgangen af 2019.

Fonds- og forskningsmidler udgjorde 812,3 mio. kr. primo 2020. Niveauet forventes at være uændret i 2021 og 2022.

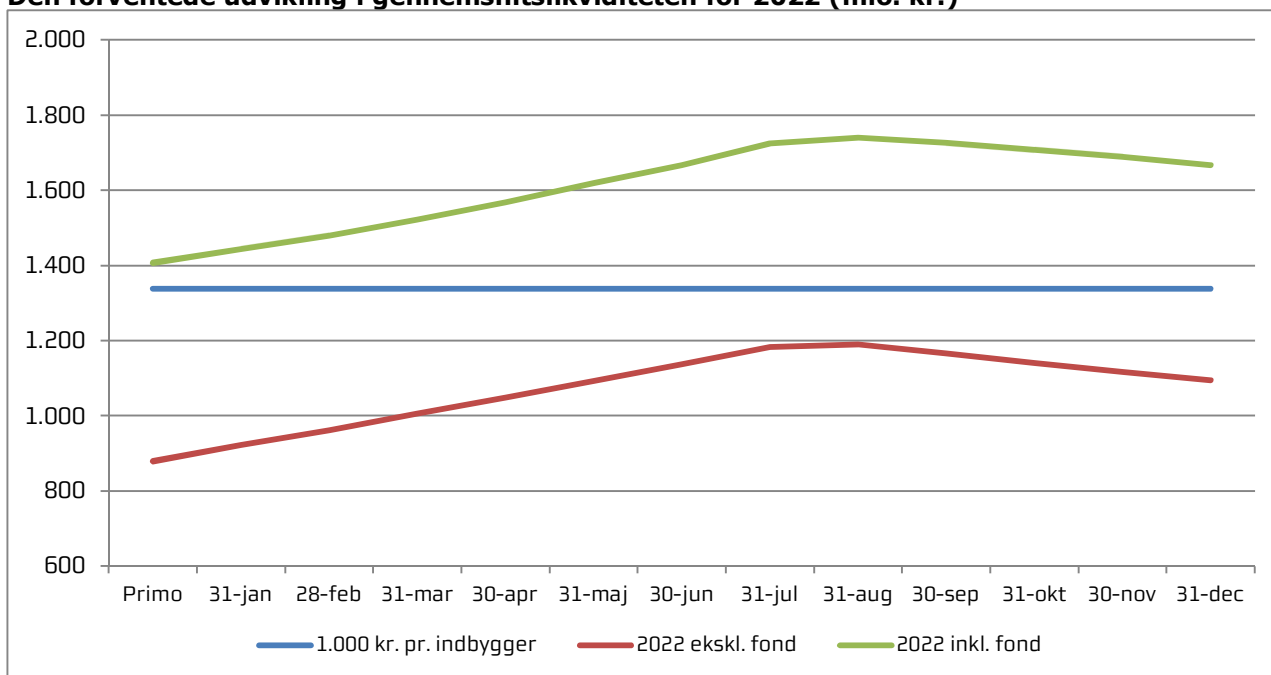
6.4.2 Gennemsnitslikviditeten

Den likvide beholdning består af midler øremærket til eksternt finansierede projekter samt øvrige likvide midler. Disse samlede likvide midler indgår i gennemsnitslikviditeten og medvirker derfor til at sikre, at regionen overholder kassekreditreglen og budgetloven.

Kassekreditreglen: medfører at en region sættes under administration, hvis en regions gennemsnitlige likviditet opgjort efter kassekreditreglen falder til under 0 kr. pr. indbygger.

Budgetloven: medfører at Indenrigsministeriet kan iværksætte ekstraordinære økonomiske opfølgninger, hvis en regions gennemsnitlige likviditet opgjort efter kassekreditreglen falder til under 1.000 kr. pr. indbygger.

Den forventede udvikling i gennemsnitslikviditeten for 2022 (mio. kr.)

Gennemsnitslikviditeten beregnes som gennemsnittet over et år af den daglige saldo inklusiv fonds- og forskningsmidler. Gennemsnitslikviditeten forventes at være på ca. 1.700 mio. kr. ved udgangen af 2022. Gennemsnitslikviditeten pr. indbygger

Indbyggertallet for Region Midtjylland forventes at udgøre 1.337.804 personer i henhold til Indenrigsministeriets tilskudsudmelding for 2022. Den gennemsnitlige likviditet ved udgangen af 2022 forventes at være omkring 1.200 kr. pr. indbygger. Dermed vil regionen være over grænsen på 1.000 kr. pr. indbygger.

6.5 Finansiering

Kort om regionernes finansiering

Regionens finansielle indtægter består af et statsligt bloktilskud, nærhedsfinansiering og kommunalt aktivitets-bidrag, og kommer fra stat og kommuner. Regionens sociale tilbud og specialundervisningstilbud finansieres gennem takstbetalinger fra kommunerne. Lovgrundlaget for regionernes finansiering findes dels i "Lov om regionernes finansiering" og dels i "Lov om social service".

Finansieringskredsløb

Regionernes finansiering er opdelt i tre adskilte kredsløb. Der må som hovedregel ikke overføres beløb mellem de tre finansieringskredsløb – hverken udgifter eller indtægter. Dog modtager regionerne via bloktilskuddet til sundhed et beløb, som er øremærket til varetagelse af særlige administrative opgaver på social- og specialundervisningsområdet. Beløbet skal i henhold til "Budget- og regnskabssystem for regioner" overføres fra finansieringskredsløbet for Sundhed (konto 1) til finansieringskredsløbet for Social og Specialundervisning (konto 2).

6.5.1 Finansieringskredsløb for Sundhed

De finansielle indtægter inden for finansieringskredsløbet for Sundhed fremgår af nedenstående tabel. De forskellige finansieringskilder beskrives i de følgende afsnit.

Finansielle indtægter

Mio. kr.	Regnskab 2020	Budget 2021	Budget 2022
Statsligt bloktilskud inkl. DUT og Covid-19 kompensation i Regnskab 2020	-22.667,0	-22.476,9	-22.785,1
Nærhedsfinansiering	-337,1	-338,5	-340,7
Kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag	-4.375,6	-4.395,1	-4.423,9
Kompensationsordning vedr. ændring af kommunal medfinansiering	-55,6	-54,9	-54,3
Omfordeling af effektiviseringsgevinster	62,4	77,1	92,9
Finansiering vedr. sundhed i alt	-27.372,8	-27.188,3	-27.511,1

Statsligt bloktilskud

Den væsentligste finansieringskilde for regionerne er det statslige bloktilskud til sundhedsområdet. Tilskuddet fastsættes som det foregående års tilskud korrigeret for den forventede pris- og lønudvikling i den regionale sektor, korrigeret for regionale mer- eller mindregifter som følge af ændringer i udgifts- og opgavefordelingen mellem staten, kommunerne og regionerne.

Jævnfør "Lov om regionernes finansiering" fordeles bloktilskuddet til sundhed mellem regionerne på grundlag af deres andel af det samlede udgiftsbehov. En regions udgiftsbehov er sammensat af følgende:

1. Et basisbeløb på 100 mio. kr.
2. Regionens aldersbestemte udgiftsbehov (77,5 %)
3. Regionens socioøkonomiske udgiftsbehov (22,5 %)

I 2022 modtager Region Midtjylland 22.785,1 mio. kr. i bloktilskud til finansiering af sundhedsområdet. Bloktilskuddet udgør ca. 83 % af den samlede finansiering af sundhedsområdet.

Region Midtjyllands andel af det statslige bloktilskud på sundhedsområdet stiger med 0,04 %-point fra 21,57 % i 2020 til 21,61 % i 2022.

I bloktilskuddet til sundhedsområdet er fratrukket 1,1 mio. kr. til at varetage særlige administrative opgaver på social- og specialundervisningsområdet.

Nærhedsfinansiering

I 2019 blev nærhedsfinansiering introduceret, der skal erstatte den statslige aktivitetspulje, og den nuværende aktivitetspuljes fokus på sygehusaktivitetsvækst. Nærhedsfinansiering skal understøtte omstilling af behandlingen, og en styrket sammenhæng i sundhedsvæsenet, så borgerne modtager den rette behandling det rette sted. For at sikre omstillingen, er finansieringen betinget af, at regionerne opfylder en række krav.

Nærhedsfinansiering udbetales til den enkelte region på baggrund af opfyldelse af kriterier, der er fastsat som en del af økonomiaftalen. I budget 2022 er der fire kriterier for udbetaling af nærhedsfinansiering, hvor regionen skal opfylde mindst tre mål, for at opnå fuld nærhedsfinansiering. Region Midtjylland har budgetteret med fuld udbetaling af nærhedsfinansiering, der vil udgøre 340,7 mio. kr. svarende til 1,2 % af den samlede finansiering af sundhedsområdet i 2022.

Kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag

Bopælskommunen betaler til bopælsregionen en andel af regionens udgifter pr. ydelse, der er leveret efter sundhedslovens § 60-69 og 71 (sygesikring), sundhedslovens afsnit VI (behandling på sygehuse) samt en andel af udgiften til genoptræning, der er ydet under indlæggelse på sygehus til patienter fra kommunen. Det kommunale aktivitetsafhængige bidrag har karakter af medfinansiering, idet bopælskommunen for hver efterspurgt sundhedsydelse bidrager med tilskud til regionen.

Der budgetteres med indtægter på i alt 4.423,9 mio. kr. fra kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag, også kaldet kommunal medfinansiering. Dette er samtidig indtjeningsloftet for den kommunale medfinansiering. Dette udgør 16 % af den samlede finansiering af sundhedsområdet.

Kompensationsordning i forbindelse med ændring af lov om kommunal medfinansiering

Kompensationsordning i forbindelse med ændring af lov om kommunal medfinansiering er midlertidig, og har som formål at neutralisere de beregnede byrdemæssige virkninger hos regionerne ved ændring af lov om kommunal medfinansiering (lov nr. 608 af 14. juni 2011). Derudover er der en kompensationsordning som følge af ændring af den kommunale medfinansiering i forbindelse med budgetlægningen for 2017. Som følge af ordningerne tilføres Region Midtjylland 54,3 mio. kr. i 2022.

Omfordeling af effektiviseringsgevinster

I økonomaftalen for 2017 er det aftalt, at halvdelen af de aftalte effektiviseringsgevinster i forbindelse med kvalitetsfundsprojekterne, indhentes og omfordeles til regionerne via bloktilskudsnøglen. Effektiviserings-gevinsterne omfordeles jævnt fordelt over perioden 2017-2025. Omfordelingen betyder, at Region Midtjylland i perioden årligt skal aflevere 15,6 mio. kr. til de øvrige regioner, stigende til i alt 139,4 mio. kr. i 2025. I 2022 budgetteres der på dette grundlag med en udgift på 92,2 mio. kr.

6.5.2 Finansieringskredsløb for Socialområdet

Med enkelte undtagelser afholdes alle omkostninger på Socialområdet af kommunerne, hvad enten der er tale om en kommunal, en regional eller en privat løsning.

Regionens indtægter på Socialområdet er driftsindtægter og dermed ikke en del af de finansielle indtægter. Da indtægterne fra kommunernes takstbetalinger udgør langt den overvejende del af finansieringen af aktiviteterne på Socialområdet, gives i det følgende nogle kortfattede bemærkninger til takstfastsættelsen. Dernæst gives en kort beskrivelse af det bloktilskud, som regionen modtager vedrørende Socialområdet.

Takstindtægter fra kommunerne

I "Lov om social service" og i bekendtgørelse om rammeaftaler med videre på det sociale område fastsættes reglerne om Rammeaftalen, herunder Udviklingsstrategi og Styringsaftale.

I relation til budgetlægningen er der væsentlige forudsætninger på Socialområdet, der fastlægges i forbindelse med processen omkring udarbejdelse af Rammeaftalen. Det drejer sig om dimensioneringen af området, det vil sige antallet af pladser, serviceniveau samt takstfastsættelsen og dermed den økonomi, der vil være til rådighed på de enkelte tilbud.

Specifikation af takstindtægterne fra kommunerne

Mio. kr.	Regnskab 2020	Budget 2021	Budget 2022
Specialområdernes driftsudgifter (løn og øvrig drift)		1067,0	1.151,0
Forrentning af materielle anlæg/likviditet (Øvrig drift)		7,3	7,7
Hensættelse tjenestemandspensioner		0,9	0,4
Afskrivninger investeret kapital (materielle anlæg)		24,2	28,2
Pulje til udvikling og dokumentation af kvalitet		9,6	10,3
Administration *		45,1	48,7
Takstindtægter i alt	1.375,9	1154,0	1.246,2

*) Inklusiv Fælles formål og Administration

Langt størstedelen af takstindtægterne går til finansiering af specialområdernes driftsudgifter på 1.151,0 mio. kr.

Statsligt bloktilskud

Jævnfør "Lov om regioner m.v." er det en forudsætning, at regionerne som udgangspunkt ikke afholder netto-udgifter på socialområdet. Her er det kommunerne, der har finansieringsansvaret. I bloktilskuddet fra sundhed indgår et beløb, som regionerne modtager for at kunne afholde udgifterne vedrørende særlige administrative opgaver. Region Midtjyllands andel til socialområdet er på 1,1 mio. kr.

6.5.3 Finansieringskredsløb for Regional Udvikling

Finansieringsgrundlaget for aktiviteterne under Regional Udvikling er sammensat som følger:

Finansiering vedrørende Regional Udvikling

Mio. kr.	Regnskab 2020	Budget 2021	Budget 2022
Statsligt bloktilskud	-399,2	-408,9	-414,1
Kommunalt udviklingsbidrag	-156,5	-155,7	-153,8
I alt	-555,7	-564,7	-567,9

Statsligt bloktilskud

Det statslige bloktilskud til Regional Udvikling fordeles på baggrund af regionens demografiske udgiftsbehov og regionens strukturelt betingede udgiftsbehov.

Region Midtjylland modtager 414,1 mio. kr., hvilket svarer til 72,9 % af den samlede finansiering af udviklingsområdet.

Kommunalt udviklingsbidrag

Udviklingsbidraget udgør et fast beløb pr. indbygger i regionens kommuner. Bidraget er fastsat i "Lov om regionernes finansiering" til 100 kr. pr. indbygger i 2003-p/l. Udviklingsbidraget kan maksimalt udgøre 200 kr. pr. indbygger i 2003-p/l. Udgangspunktet for bidragsfastsættelsen svarer til 115 kr. for 2022 efter pris- og lønfremskrivning (2022-p/l).

Størrelsen af det kommunale grundbidrag fastsættes af regionsrådet efter drøftelse i Kontaktudvalget mellem regionen og kommunerne. Hvis regionsrådet skal gennemføre en forhøjelse eller nedsættelse af grundbidraget i forhold til niveauet fra året før (reguleret med den forventede pris- og lønudvikling) forudsætter det, at mindst 1/3 af de kommunale repræsentanter i Kontaktudvalget er enige i forhøjelsen. I Budget 2022 er grundbidraget fastholdt på det lovfaste minimum.

Provenuet fra det kommunale grundbidrag udgør i alt 153,8 mio. kr. og udgør dermed 27,1 % af den samlede finansiering af udviklingsområdet.

Bevillings- og kompetenceregler

7 Bevillings- og kompetenceregler

7.1 Indledning

I det følgende præsenteres Region Midtjyllands politisk vedtagne bevillings- og kompetenceregler.

Bevillings- og kompetencereglerne beskriver væsentlige kompetenceregler i forhold til Region Midtjyllands budgetlægning og den økonomiske forvaltning af afgivne bevillinger.

7.2 Kompetenceregler for budget og forvaltning af afgivne bevillinger

Bemærkninger til de enkelte kompetencedelegeringer følger nedenfor.

Kompetenceregler i forhold til budget og den økonomiske forvaltning af afgivne bevillinger

B = besluttende instans I = indstillende instans	Regionsråd	Forretningsudvalg	Administration
A. Generelle kompetenceregler			
1. Fastlæggelse af budgetprocedurer		B	I
2. Fastlæggelse af budgetrammer		B	I
3. Fastlæggelse af bevillingsniveauer	B	I	I
4. Vedtagelse af års- og flerårsbudget	B	I	I
B. Bevillingsafgivelse			
5. Afgivelse af bevillinger og tillægsbevillinger	B	I	I
6. Udmøntning af rammebevillinger til anlæg Til anlægsprojekter med en totaludgift på 10 mio. kr. og derover	B	I	I
Til anlægsprojekter med en totaludgift på under 10 mio. kr.			B (note 1)
C. Bevillingsadministration og – kontrol			
7. Procedurer for bevillingskontrol		B	I
8. Politisk kontrol med afgivne bevillinger	B	I	I
9. Den almindelige forvaltning inden for budgetterne			B

Note 1: Rammebevillinger til anlægsprojekter under 10 mio. kr. kan udmøntes af den enkelte bevillingshaver.

7.3 Generelle kompetenceregler

Forretningsudvalget fastlægger procedurer og tidsplan for vedtagelsen af det kommende års budget inden for reglerne af Budget- og regnskabssystem for regioner. Forretningsudvalget udmelder budgetrammer for det kommende budgetår.

Regionsrådet er den bevillingsafgivende myndighed. Regionsrådet træffer beslutning om bevillingsniveauet og fastlægger dermed den *dispositionsfrihed*, der er overladt bevillingshaveren i forvaltningen af det pågældende område på regionsrådets vegne. Regionsrådet vedtager års- og flerårsbudgettet med de oversigter, der er fastlagt i Budget- og regnskabssystem for regioner.

Bevillingsafgivelse

Bevillinger i årsbudgettet fastlægges i bevillingsoversigten og investeringsoversigten. De materielle vilkår for bevillingernes anvendelse fastlægges endvidere i budgetbemærkningerne. Det er alene regionsrådet, som kan afgive bevillinger og flytte midler mellem afgivne drifts- og anlægsbevillinger.

De poster på årsbudgettet, hvortil regionsrådet har taget bevillingsmæssig stilling, udgør den bindende regel for det næste års regionale forvaltning. Udgifter og indtægter, der ikke er bevilget i årsbudgettet, må ikke afholdes/-erhverves, før regionsrådet har godkendt den fornødne bevilling. Foranstaltninger ved lov eller anden bindende regel kan om fornødent iværksættes uden regionsrådets forudgående bevilling. Bevillingen må i sådanne tilfælde snarest indhentes.

Det fremgår af Budget- og regnskabssystem for regioner, at der i den pågældende regions årsbudget er adgang til at budgettere med generelle reserver på sundhedsområdet. Disse reserver kan maksimalt udgøre 1 % af regionens budgetterede nettoserviceudgifter til sundhed, der er omfattet af det regionale udgiftsloft, jf. § 11 i lov om en budgetlov.

I bevillingsoversigten og investeringsoversigten fastlægges bevillingsniveauet og den beløbsmæssige størrelse af bevillingen. Ved bevillingsafgivelsen indgår også de oplysninger og bemærkninger, der er givet i tilknytning til bevillingen, som en del af de materielle vilkår for bevillingsafgivelsen.

Bevillings- og kompetenceregler

Oversigt over bevillingsniveauer (driftsbevillinger) i budgettet for Region Midtjylland er gengivet i forlængelse af foreliggende bevillingsregler. Bevillingsstrukturen indebærer, at Region Midtjylland anvender muligheden for at afsætte brede bevillingsrammer, der er beskrevet i Budget- og regnskabssystem for regioner, og at de afgivne udgifts- og omkostningsbevillinger som hovedregel har en stab/et driftsområde som endelig bevillingshaver.

Udgifterne/omkostningerne til sektorområdernes administration skal ifølge Budget- og regnskabssystem for regioner afholdes på de respektive hovedkonti, dvs. administration af Sundhedsområdet på hovedkonto 1, administration af Socialområdet i Region Midtjylland på hovedkonto 2 og administration af Regional Udvikling på hovedkonto 3. Fællesadministrative udgifter afholdes på hovedkonto 4. I henhold til Region Midtjyllands organisationsplan er administrationens organisatoriske og ledelsesmæssige opbygning imidlertid ikke sammenfaldende med hoved-kontostrukturen. Eksempelvis varetager Socialområdet i Region Midtjylland både opgaver som konteres på hovedkonto 1 og 2. Beslutninger om organisation og ledelse af administrationen har ikke betydning for, hvilket finansieringskredsløb de enkelte delområder skal belaste.

Den enkelte bevillingshaver har pligt til, inden for de bevillingsmæssige og materielle forudsætninger, at disponere således, at bevillingsområdets aktivitet og styring tilrettelægges hensigtsmæssigt ud fra en samlet vurdering. Det præciseres i budgetbemærkningerne, hvilke materielle forudsætninger der styres efter.

7.4 Afrapportering

Afrapporteringen af regionens økonomiske forhold (økonomirapporteringen) i forhold til regionens administrative og politiske ledelse vil som hovedregel ske på bevillingsniveau. For områder, hvor større indtægtsposter er indeholdt i de afgivne nettobevillinger, er der dog en særskilt forpligtigelse til at følge og rapportere på udviklingen i disse.

Der udarbejdes løbende forskellige typer af afrapporteringer til regionsrådet. Tidsplanen forelægges forretningsudvalget ultimo året inden.

7.5 Donationer

Regionsrådet skal godkende modtagelse af større donationer eller såfremt donationen medfører mindst én af følgende forhold:

- Planmæssige ændringer
- Donationen ændrer ved eller indebærer væsentlige bindinger for funktions- og specialeplanlægningen inden for drifts- eller hospitalsområdet
- Donationen medfører væsentligt øgede drifts- eller anlægsudgifter, der ikke kan afholdes inden for budgettet samt hvis
- Donationen indebærer vidtgående forpligtelser eller samarbejde med gavegiver, f.eks. i form af købs- og leveringsforpligtelse på tilhørende materialer og lignende.

Sagsfremstillingen skal desuden indeholde en bevillingsændring for donationen.

7.6 Anlægsbevillinger

Region Midtjyllands byggeregulativ fastsætter retningslinjerne for, hvorledes byggesager påbegyndes, planlægges, beslutes og styres. Regulativet er gældende for alle byggesager med en anlægsbevilling.

I Region Midtjylland har regionsrådet mulighed for at afsætte rammebevillinger til mindre investeringer af en nærmere angiven art. Regionsrådet skal altid godkende rammebevillingens formål og anvendelsesområde. Dermed gives mulighed for, at tidsmæssige forskydninger i anvendelsen af rådighedsbeløb kan håndteres inden for rammebevillingens samlede afsatte rådighedsbeløb for budgetåret, uden at dette skal forelægges og godkendes politisk.

Inden for anlægsarbejder, der indebærer en samlet anlægsudgift på under 10 mio. kr., har den enkelte bevillingshaver bemyndigelse til at fastsætte den nærmere fordeling af rammebevillingen, som regionsrådet har godkendt.

Anlægsarbejder, der indebærer en samlet anlægsudgift på mere end 10 mio. kr., optræder med særskilte rådighedsbeløb på investeringsoversigten. Anlægsarbejder med en totaludgift på mere end 10 mio. kr. skal altid bevilges særskilt af regionsrådet.

Bevillings- og kompetenceregler

I løbet af budgetåret har bevillingshaver pligt til at afrapportere forventede mer- og mindreforbrug i forhold til de afsatte rådighedsbeløb. I forbindelse med denne afrapportering skal bevillingshaveren endvidere redegøre for større ændringer i byggetakten på bevilgede anlægsprojekter.

Anlægsarbejder, der afsluttes med et merforbrug i forhold til de af regionsrådet afgivne bevillinger, vil få merforbruget overført til bevillingshaverens driftsbudget. For at sikre fremdrift i projekterne er det muligt for den enkelte bevillingshaver at anvende op til 5 mio. kr. af det efterfølgende års rådighedsbeløb, betinget at bevillingshaver har rådighedsbeløb på samme bevilling i det efterfølgende år. Hvis dette råderum anvendes skal administrationen underrettes.

Anlægsbevillinger afgives brutto. I det omfang, anlægsprojekter søges (delvist) finansieret gennem erhvervelse af indtægter, skal der eksplicit søges om indtægtsbevilling ved regionsrådet.

Lån til finansiering af anlægsbevillinger afgives som hovedregel i forbindelse med budgetbehandlingen i regionsrådet, men de kan principielt afgives i løbet af budgetåret. Regionens låneoptag indgår dels som en del af regionens samlede finansiering (i henhold til regionernes lånebekendtgørelse), dels kan der blive optaget lån til øremærkede forhold (f.eks. puljer til investeringer i apparatur på sundhedsområdet).

For at overholde regler og tidsfrister for aflæggelse af anlægsregnskaber kan administrationen ved anlægsprojekter, der reelt er afleveret og/eller ibrugtaget, men hvor regnskabsaflæggelse ikke kan gennemføres på grund af udskudte arbejder, overføre den resterende bevilling til en separat bevilling til "afsluttende arbejder", hvorefter der kan aflægges regnskab i forhold til den oprindelige bevilling.

7.7 Investeringsaktiviteter under Socialområdet i Region Midtjylland

Investeringerne på dette område finansieres enten ved eksterne lån eller likviditetstræk i Region Midtjylland. Finansieringen tilbagebetales ved, at omkostningerne indgår i takstbetalinger fra kommunerne. Ved nye investeringer skal det sikres, at forrentning og afskrivning kan holdes inden for de afsatte bevillinger i budgetoverslagsårene. Gælden for eksterne lån må således aldrig overstige værdien af de lånefinansierede aktiver.

7.8 Budgetbemærkninger

Ved regionsrådets bevillingsafgivelse indgår der, som en del af de materielle vilkår for bevillingerne, også *budgetbemærkninger*. Budgetbemærkningerne er – på samme måde som selve bevillingerne – bindende for anvendelsen og forvaltningen af de afgivne bevillinger.

7.9 Tillægsbevillinger

Enhver ændring af drifts- og anlægsbevillinger og afsatte rådighedsbeløb kræver en *tillægsbevilling*. Det gælder såvel ændring af beløb som af de bevillingsmæssige forudsætninger. Kravet om tillægsbevilling gælder såvel nye som ændrede dispositioner, der ikke er berettiget i meddelte bevillinger. Som hovedregel skal der ansøges om tillægsbevillinger inden iværksættelse af de nye eller ændrede dispositioner. Foranstaltninger påbudt ved lov eller anden bindende regel kan om fornødent iværksættes uden regionsrådets forudgående bevilling. Bevilling må da indhentes snarest muligt.

De nærmere form- og procedurekrav for indhentning af tillægsbevillinger fastlægges af direktionen.

7.10 Bevillingskontrol

Regionsrådet har ansvaret for, at bevillinger og rådighedsbeløb, der er tildelt sektorområderne, overholdes. Forretningsudvalget fastsætter regler for indberetning fra administrationen med henblik på udførelse af denne kontrol. Som hovedregel vil afrapporteringen af regionens økonomiske forhold til den politiske ledelse ske på bevillingsniveau. I de tilfælde, hvor afgivne nettobevillinger omfatter betydelige indtægter, påhviler der administrationen en forpligtigelse til løbende at følge og afrapportere udviklingen i disse indtægter.

Administrationen varetager den almindelige forvaltning inden for driftsbevillingerne.

Bevillingshaverne har ansvaret for, at meddelte bevillinger og afsatte rådighedsbeløb overholdes.

Dog er der for anlægsbevillinger og rådighedsbeløb en fleksibilitet omkring periodiseringen af rådighedsbeløb jf. afsnit 7.6.

7.11 Totalrammestyring

Bevillings- og budgetstyringen i Region Midtjylland baserer sig på princippet om *totalrammestyring*. Totalrammestyring indebærer, at bevillingshaver ved bevillingsafgivelsen får overdraget ansvaret for en bevilling, og at der samtidig gives bevillingshaver frihed til at disponere den afgivne bevilling under hensyntagen til, at de materielle budgetforudsætninger er opfyldte. Bevillingshaver har således både frihed og pligt til:

- At omplacere midler mellem budgettet for løn og budgettet for andre udgifter (inden for den afgivne bevilling), hvis dette vurderes at kunne føre til et bedre serviceniveau, bedre målopfyldelse eller bedre budgetoverholdelse.
- At udvide eller indskrænke indtægtsfinansierede aktiviteter, såfremt den afgivne bevilling og de materielle budgetforudsætninger for den afgivne budgetbevilling overholdes. For de sociale tilbud er det en forudsætning, at sådanne ændringer overholder forudsætningerne for den politisk godkendte rammeaftale med kommunerne.

Totalrammestyringen understøtter en udstrakt decentralisering af beslutningskompetence. Totalrammestyringen er dermed en forudsætning for, at beslutninger træffes så tæt som muligt på brugerne af regionens servicetilbud, hvor indsigten i brugerens situation og behov er størst.

7.12 Budgetomplaceringer inden for bevillinger

Budgetomplaceringer inden for afgivne bevillinger kan uden politisk godkendelse foretages af bevillingshaveren. Bevillingshaveren kan således flytte budget mellem forskellige funktioner, omkostningssteder, grupperinger mv., så længe flytningerne foretages inden for de af bevillingen omfattede kontoplandele. Endvidere skal budgetomplaceringer foretages i overensstemmelse mellem de materielle forudsætninger, der fremgår af budgetbemærkningerne. Dette princip for budgetomplaceringer følger af princippet om totalrammestyring.

Det skal bemærkes, at budgetomplaceringer skal ske inden for de rammer og planer, der fremgår af bl.a. Akutplanen, Hospitalsplanen, Psykiatriplanen mv. samt konkrete vedtagne politiske beslutninger. Herunder også de aftaler og bindinger, der ligger i de årlige budgetforlig samt andre indgåede politiske aftaler med aktivitets- og kvalitetsmæssigt indhold i forhold til et hospitalstilbud.

Fællesudgifter og -indtægter på sundhed

Bevillingsændringer på Sundhedsrådets fællesudgifter og -indtægter sker i alle tilfælde ved en politisk godkendelse, med undtagelse af budget- og regnskabstekniske justeringer på området: Udligning for at sikre korrekt brug af funktioner.

Socialområdet i Region Midtjylland

Socialområdet i Region Midtjylland er reguleret af de bindinger, der er fastsat i den af regionsrådet godkendte "Rammeaftale", der er indgået med kommunerne. Dvs. at en budgetomplacering på Socialområdet skal overholde forudsætningerne i den godkendte "Rammeaftale". Kommunernes nedsatte Kontaktudvalg og Regionsrådet skal godkende ændringer til Rammeaftalen.

7.13 Overførselsregler

Overførselsadgang af mer-/mindreforbrug mellem årene skal sikre, at den decentrale administration af afgivne bevillinger i videst muligt omfang understøtter brugerorientering og omkostningsbevidsthed. Det bemærkes, at de konkrete overførsler fremlægges i en sag for Regionsrådet.

Overførselsregler i Region Midtjylland

Erfaringer viser, at manglende mulighed for at overføre mindreforbrug mellem budgetår kan føre til en u hensigtsmæssig anvendelse af afgivne bevillinger, idet en sådan budgetspilleregulering ansporer til ekstraordinære forbrug op mod budgetårets udløb. Med overførselsprincipperne for Region Midtjylland tilstræbes det, at decentrale bevillingshavere kan spare op til mindre, relevante anskaffelser i det enkelte budgetår med en begrundet forventning om, at uforbrugte midler som hovedregel vil blive overført til det kommende budgetår. Tilsvarende skal principperne om overførselsadgang sikre, at der decentralt er det størst mulige incitament til ikke at overskride de tildelte bevillinger, idet merforbrug som udgangspunkt overføres til efterfølgende år med henblik på afvikling.

Overførsler mellem budgetår reguleres i forhold til nedenstående principper:

Drift:

- Driftsbevillinger er etårige. Ikke forbrugte bevillinger bortfalder derfor ved budgetårets udløb, hvor en ny etårig bevilling træder i kraft.
- Ordningen er som udgangspunkt baseret på, at budgetterne overholdes.
- Mer- og mindreforbrug overføres som udgangspunkt fuldt ud til næste års bevilling.
- Mer- og mindreforbrug opgøres i forbindelse med regnskabsafslutningen, og de endelige forslag til tillægsbevillinger forelægges regionsrådet til godkendelse.
- Overførslerne sker under forudsætning af, at bevillingsområdernes driftsforudsætninger har været normale, herunder at aktivitets- og serviceniveau har været i overensstemmelse med budgetforudsætningerne.
- Formålet skal kunne accepteres. Dvs. formålet skal være rimeligt i forhold til bevillingsområdets opgaver, planer og lignende.

For aktiviteter under hovedkontiene for Socialområdet i Region Midtjylland samt Regional Udvikling vil overførsler skulle gennemføres inden for de lov- og bekendtgørelsesbestemmelser, der er regulerende for området, herunder at områderne er selvfinansierende.

På sundhedsområdet og det regionale udviklingsområde er overførslerne udgiftsbaseret, og på socialområdet er overførslerne omkostningsbaseret.

Anlæg:

- Anlægsbevillinger er som hovedregel flerårige og kan omfatte anlægsudgifter/-indtægter og lån.
- Rådighedsbeløb tildeles som etårige bevillinger. Ikke forbrugte bevillinger bortfalder derfor ved regnskabsårets udløb, hvor en ny etårig bevilling af rådighedsbeløb træder i kraft.
- Afvigelse på rådighedsbeløb overføres til næste år.

7.14 Forklaring af centrale begreber

Begreb	Definition
Bevilling:	Er en bemyndigelse til, at regionsrådet/andet niveau kan afholde udgifter eller erhverve indtægter i overensstemmelse med de beløbsmæssige og indholdsmæssige forudsætninger for bevillingen, som anført i budgetbemærkningerne.
Bevillingsniveau:	Dvs. specificationsgraden af de poster på årsbudgettet, som Regionsrådet tager bevillingsmæssig stilling til ved årsbudgettets vedtagelse. Bevillingsniveauet er markeret med * i driftsbudgettet.
Driftsbevilling:	Gives til driftsudgifter og -indtægter samt statsrefusion under hovedkonto 1-4. Reglerne for driftsbevillinger gælder endvidere med enkelte undtagelser de finansielle hovedkonti 5 og 6. Driftsbevillinger er altid etårige. Uforbrugte driftsbevillinger bortfalder ved regnskabsårets afslutning, men kan genbevilles af regionsrådet efter konkret anmodning herom.
Anlægsbevilling:	Gives til anlægsudgifter og indtægter under hovedkonto 1-4. Anlægsbevillinger godkendes særskilt til de enkelte anlægsarbejder. De kan være et- eller flerårige og kan gives i løbet af budgetåret.
Rammebevilling:	Rammebevillinger er rådighedsbeløb til en række anlægsprojekter med et bestemt formål f.eks. bygningsvedligeholdelse. Anlægsbevilling afgives samtidig med den afsatte rammebevilling. Rammebevillingens rådighedsbeløb udmøntes i løbet af budgetåret.
Rådighedsbeløb:	Rådighedsbeløb er styrende for de årlige anlægsudgifter. Rådighedsbeløb angiver den øverste grænse for de udgifter, der i et regnskabsår kan afholdes til et anlægsarbejde. Rådighedsbeløb har ingen selvstændig bevillingsmæssig betydning. For at sikre fremdrift i projekterne er det muligt for den enkelte bevillingshaver at anvende op til 5 mio. kr. af det efterfølgende års rådighedsbeløb, betinget at bevillingshaver har rådighedsbeløb på samme bevilling i det efterfølgende år.
Brutto-/nettobevilling:	For bruttobeveillinger er der en bevillingsmæssig binding på såvel udgifter som indtægter. En evt. indtægtsforhøjelse kan ikke uden forudgående bevilling anvendes til en udgifts-forhøjelse. For nettobeveillinger er nettoresultatet afgørende. Større indtægter kan anvendes til en tilsvarende udgiftsforhøjelse. Tilsvarende skal fald i indtægter kompenseres ved udgifts-reduktioner.
Omlaceringer:	Omlaceringer inden for bevillingerne kan udføres administrativt i overensstemmelse med budgettets indholdsmæssige og beløbsmæssige forudsætninger og regler i øvrigt.
Tillægsbevilling:	Enhver ændring af bevillingerne efter vedtagelse i regionsrådet kræver en tillægsbevilling fra Regionsrådet eller Forretningsudvalget jf. Kompetence- og delegeringsreglerne.

7.15 Bevillingsoversigt for hovedkonto 1-5

Bevillinger i budgettet for Region Midtjylland respekterer den lovgivne opdeling af regionens aktiviteter i tre adskilte kredsløb.

Bevillingsstrukturen er endvidere baseret på følgende forudsætninger: Der opereres med to bevillingsniveauer for *udgifts- og omkostningsbevillinger*, idet niveauerne følger de muligheder for kompetencefordelinger, der er indarbejdet i Budget- og regnskabssystem for regioner.

Regionsrådet kan jf. regionsloven § 21, stk. 4, (jf. § 40 stk. 2, i den kommunale styrelseslov), bemyndige Forretningsudvalget til at meddele tillægsbevillinger i tilfælde, hvor beløb fra en drifts- eller anlægsbevilling ønskes overført til en anden drifts- eller anlægsbevilling.

Regionsrådet kan således ved sin bevillingsafgivelse fastsætte brede bevillingsrammer, der inden for forretningsudvalgets område overlader kompetence og ansvar til forretningsudvalget. Forretningsudvalget kan herefter beslutte at overlade dispositionskompetence og –ansvar videre til administrationen, ledere mv. Regionsrådet kan også ved sin bevillingsafgivelse vælge snævre bevillingsrammer, der kan overlade kompetence og ansvar for bevillingernes nærmere anvendelse og overholdelse til de udførende led i administrationen, f.eks. direkte til en leder (Budget- og regnskabssystem for regioner, kapitel 6.0, side 1).

Bevillings- og kompetenceregler

I henhold til lov om regioner er Regionsrådet altid den bevillingsafgivende myndighed. Opbygningen af bevillingsstrukturen skal således primært klarlægges, a) hvem der har myndigheden til at foretage tillægsbevillinger ved at flytte midler mellem bevillinger og b) hvem der har ansvaret for at forvalte de af regionsrådet afgivne bevillinger.

I bevillingsstrukturen for Region Midtjylland er der fastlagt følgende bevillingsstruktur.:

Bevillingshavere

De enkelte bevillingsniveauer er fastlagt, som angivet i bevillingsoversigten.

Bevillinger gives generelt som nettobevillinger, således at den enkelte bevillingshaver har mulighed for og pligt til at justere sit udgiftsbudget og dermed sin aktivitet, når der sker ændringer i bevillingshaverens indtægtsforudsætninger.

Der kan ikke flyttes budget mellem bevillingsniveauerne uden politisk godkendelse, og ved omflytning inden for et bevillingsniveau gælder de retningslinjer, der er beskrevet i afsnit 7.11.

Socialområdet i Region Midtjylland

For de sociale tilbud under Socialområdet i Region Midtjylland skal den samlede bevilling for disse aktiviteter altid balancere. Socialområdet er reguleret af de bindinger, der er fastsat i den af Regionsrådet godkendte "Ramme-aftale", der er indgået med kommunerne.

Med princippet om bruttobevilling for de kommunale takstbetalinger præciseres det, at der på Socialområdet i Region Midtjylland er en forpligtelse til bevillingsmæssigt at følge op på både indtægter og omkostninger. Under hensyntagen til, at området skal kunne agere hurtigt ved ændrede efterspørgselsforhold, bruges der en nettodriftsbevilling for de sociale tilbud. Det betyder, at der er mulighed for at tilpasse udgiftsniveauet i forhold til indtægterne. I praksis indebærer det, at administrationen ved ændrede efterspørgselsvilkår agerer i henhold til disse, idet der efterfølgende fremlægges politisk tillægsbevillings-ansøgning for regionens politiske ledelse. Denne anvendelse af nettobevilling for driften og bruttobevilling for finansieringen via de kommunale takstbetalinger er en forudsætning for, at området hurtigt kan opfylde kommunernes behov ved stigende efterspørgsel, og at området kan forebygge risikoen for underskud, hvis efterspørgslen er faldende.

Det skal bemærkes, at det på Socialområdet gælder, at der ikke må flyttes mellem udgifter og omkostninger medmindre der er en godkendt tillægsbevilling.

Øvrige områder

Anvendelsen af nettobevillinger på øvrige områder ændrer ikke på, at bevillingshavere har et ansvar for løbende at følge og rapportere om udviklingen i større indtægtsposter, der indgår i de afsatte nettoposter. Tilsvarende skal administrative enheder med omfattende indtægtsdækket virksomhed løbende følge og rapportere om udviklingen i indtægter (det gælder bl.a. Koncern HR (uddannelsesområdet) og Koncern Kvalitet).

For bevillinger vedrørende *finansielle indtægter og finansiering i øvrigt* anvendes følgende principper:

- Indtægter fra generelle bloktilskud anvendes som et samlet "indtægtsgrundlag" til finansiering af nettoudgifter på Sundhedsområdet eller til at styrke regionens likviditet. Indtægterne er – når der foreligger en økonomaftale med regeringen – ikke forbundet med budgetteringsusikkerhed. For disse indtægter står Regionsrådet som bevillingshaver, og administrationen har ansvaret for at følge udviklingen i og rapportere om udviklingen i regionens finansielle indtægter.
- Aktivitetsafhængige indtægter fra stat og kommuner er ikke omfattet af de afgivne nettobevillinger. Men Sundhedsområdet er ansvarlige for at tilvejebringe de budgetterede indtægter fra deres respektive områder. Tilsvarende kan merindtægter fra den kommunale aktivitetsafhængige finansiering, der skabes ved en produktion ud over det forudsatte, eksempelvis kommunal finansiering, medgå til at finansiere de merudgifter, som meraktiviteten udløser for Sundhed og Socialområdet i Region Midtjylland.
- Nærhedsfinansiering er indført for at understøtte omstillingen og den nye styring af sundhedsvæsenet. Nærhedsfinansieringen skal understøtte en styrket sammenhæng i sundhedsvæsenet, så borgerne modtager den rette behandling det rette sted. Der er indført en række kriterier, der skal opfyldes. Der er målopfyldelse, når de enkelte mål udvikler sig i den rigtige retning. Regionerne beholder den udbetalte finansiering, hvis de lever op til målene og ellers foretages en efterregulering.

Bevillings- og kompetenceregler

- Aktivitetsbidraget fra kommunerne (Kommunal medfinansiering og Kommunal finansiering) er påvirkeligt af den enkelte bevillingshaver på den måde, at beslutninger om at iværksætte mer- eller mindre aktivitet slår igennem i form af større eller mindre aktivitetsafhængig finansiering fra kommunerne. Der er loft over indtægterne fra kommunerne. På den baggrund indebærer bevillingsstrukturen, at Sundhedsområdet kan gøres ansvarlige for deres respektive dele af aktivitetsbidraget fra kommunerne. Regionsrådet er bevillingshaver. Administrationen udarbejder analyser, budgetter og afrapporteringer til regionens administrative og politiske ledelse om udviklingen i aktivitetsbidraget fra kommunerne.
- Langt størstedelen af Socialområdet i Region Midtjyllands tilbud finansieres gennem takstbetalinger fra kommunerne, og ifølge Budget- og regnskabssystem for regioner skal omkostningerne svare til kommuneindtægter. Derfor anvendes der for de sociale tilbud en bruttobevilling til de kommunale takstindtægter. Omfanget af områdets bruttoomkostninger og takstindtægter reguleres i rammeaftalen med kommunerne, der er politisk godkendt af Regionsrådet. Enkelte af Socialrådets tilbud finansieres endvidere gennem objektiv finansiering, hvor kommunerne dels medfinansierer tilbud efter deres andel af unge og dels efter deres brug af pladser på disse tilbud.
- Der afsættes en særskilt bevilling for det statslige bloktilskud til Regional Udvikling. Bloktilskuddet aftales med regeringen i aftalen om regionernes økonomi og er ikke forbundet med budgetteringsusikkerhed. Regionsrådet står som bevillingshaver. Til udviklingsbidraget, der opkræves pr. indbygger i kommunerne i regionen, afsættes ligeledes en særskilt bevilling. Også her er det Regionsrådet, der er bevillingshaver.

Ifølge Budget- og regnskabssystem for regioner skal de tre regionale hovedområders andele af regionens udgifter/omkostninger og indtægter til Fælles formål og administration overføres i forbindelse med budgetlægning og regnskabsaflæggelse fra Fælles formål og administration til de tre områder. Dette sker jf. fordelingsnøglen beskrevet i budgetbemærkningerne.

Bevillingsoversigt

Bevillingsoversigten indeholder 6 kolonner. De enkelte kolonner har følgende indhold:

1. Indeholder navne på de enkelte områder og bevillinger.
2. Udgift: Kolonnen udgifter indeholder de bruttoudgifter (løn og øvrige udgifter), der forventes afholdt inden for de enkelte områder. Bruttoudgifterne er forbundet med et træk på regionens likviditet.
3. Indtægt: Indeholder driftsindtægter, finansielle indtægter og indtægter fra renter m.v.
4. Nettoudgift: Bruttoudgifter (kolonne 2) fratrukket indtægter (kolonne 3).
5. Omkostninger: Indeholder de beregnede omkostninger til afskrivninger på materielle anlægsaktiver (bygninger og teknologi) samt hensættelser til feriepenge og tjenestemandspensioner. De beregnede omkostninger er ikke forbundet med et træk på regionens likviditet.
6. I alt: Summerer nettoudgifter (kolonne 4) og omkostninger (kolonne 5).

Budgetoversigter

8 Budgetoversigter

8.1 Bevillingsoversigt 2022 – drift

Sundhed hovedkonto 1

1.000 kr.		Udgift	Indtægt	Nettoudgift	Omkostninger	I alt
BUDGET, SUNDHED I ALT		28.677.025	-1.814.886	26.862.139	1.282.188	28.144.327
DRIFT		27.863.489	-1.800.171	26.063.318	1.414.603	27.477.921
Sundhed						
N*	Regionshospitalet Horsens	1.140.590	-21.484	1.119.106	77.960	1.197.066
N*	Regionshospitalet Randers	1.209.755	-12.258	1.197.497	112.034	1.309.531
N*	Hospitalsenheden Vest / Regionshospitalet Gødstrup	2.709.942	-120.028	2.589.914	126.099	2.716.013
N*	Hospitalsenhed Midt	2.799.444	-230.104	2.569.340	210.864	2.780.204
N*	Aarhus Universitetshospital	8.411.445	-984.927	7.426.518	807.514	8.234.032
N*	Præhospitalet	876.205	0	876.205	16.956	893.161
N*	Psykiatrien	2.129.619	-119.498	2.010.121	144.014	2.154.135
N*	Fællesudgifter og -indtægter	2.596.161	-272.024	2.324.137	-134.792	2.189.345
N*	Praksissektoren	3.925.295	0	3.925.295	901	3.926.196
N*	Tilskudsmedicin	1.515.739	0	1.515.739	0	1.515.739
N*	Servicefunktioner	549.294	-39.848	509.446	53.053	562.499
FÆLLES FORMÅL		813.536	-14.715	798.821	-132.415	666.406
* Andel af Fælles formål og administration						
	Andel af Fælles formål og adm., Sundhed	747.821	0	747.821	-132.415	615.406
	Andel af renter	65.715	-14.715	51.000		51.000
FINANSIERING		0	-27.511.087	-27.511.087	0	-27.511.087
B*	Statsligt bloktilskud	0	-22.785.132	-22.785.132		-22.785.132
B*	Nærhedsfinansiering	0	-340.655	-340.655		-340.655
B*	Kompensationsordning vedr. ændring af kommunal medfinansiering (2012/2016)	0	-54.348	-54.348		-54.348
B*	Aktivitetsbidrag, kommuner	0	-4.423.868	-4.423.868		-4.423.868
B*	Omfordeling effektiviseringsgevinster	0	92.916	92.916		92.916

* = bevillingsområde

N = nettobevilling

B = bruttobevilling

Social og Specialundervisning hovedkonto 2

1.000 kr.		Udgift	Indtægt	Nettoudgift	Omkostninger	I alt
BUDGET, SOCIAL I ALT		1.249.626	-26.116	1.223.510	23.773	1.247.283
DRIFT		1.222.787	-26.116	1.196.671	28.525	1.225.196
Socialområdet						
N*	Social og Specialundervisning	1.222.787	-26.116	1.196.671	28.525	1.225.196
FÆLLES FORMÅL		26.839	0	26.839	-4.752	22.087
* Andel af Fælles formål og administration						
	Andel af Fælles formål og adm., Socialområdet	26.839	0	26.839	-4.752	22.087
FINANSIERING		0	-1.247.283	-1.247.283	0	-1.247.283
-*	Indtægter via takster m.v.		-1.246.143	-1.246.143		-1.246.143
B*	Statsligt bloktilskud	0	-1.140	-1.140		-1.140

* = bevillingsområde

N = nettobevilling

B = bruttobevilling

Regional Udvikling hovedkonto 3

1.000 kr.		Udgift	Indtægt	Nettoudgift	Omkostninger	I alt
BUDGET, REGIONAL UDVIKLING I ALT		665.632	-96.501	568.846	-1.257	567.589
DRIFT		647.050	-96.501	550.549	1.823	552.372
N*	Regionale udviklingsaktiviteter	61.837	0	61.837	0	61.837
N*	Kollektiv Trafik	452.596	-95.300	357.296	0	357.296
N*	Miljø	49.771	0	49.771	55	49.826
N*	Regional udvikling i øvrigt	1.578	0	1.578	0	1.578
N*	Planlægning-, analyse- og udviklingsudgifter	81.268	-1.201	80.067	1.768	81.835
FÆLLES FORMÅL		18.582	0	18.297	-3.080	15.217
*	Andel af Fælles formål og administration					
	Andel af Fælles formål og adm., Regional Udvikling	17.397	0	17.397	-3.080	14.317
	Andel af renter	1.185	-285	900	0	900
FINANSIERING		0	-567.946	-567.946	0	-567.946
B*	Statsligt bloktilskud		-414.099	-414.099		-414.099
B*	Udviklingsbidrag		-153.847	-153.847		-153.847

* = bevillingsområde

N = nettobevilling

B = bruttobevilling

Fælles formål og administration hovedkonto 4

1.000 kr.		Udgift	Indtægt	Nettoudgift	Omkostninger	I alt
BUDGET, FÆLLES FORMÅL OG ADMINISTRATION I ALT		1.228.166	-436.109	792.057	-140.247	651.810
N*	Politisk organisation	17.050	0	17.050	0	17.050
N*	Stabe	569.541	-7.123	562.418	72.342	634.760
N*	Tjenestemandspensioner	641.575	-428.986	212.589	-212.589	0
FÆLLES FORMÅL		-792.057	0	-792.057	140.247	-651.810
	Overførsel til hovedkonto 1	-747.821		-747.821	132.415	-615.406
	Overførsel til hovedkonto 2	-26.839		-26.839	4.752	-22.087
	Overførsel til hovedkonto 3	-17.397		-17.397	3.080	-14.317

* = bevillingsområde

N = nettobevilling

B = bruttobevilling

Renter hovedkonto 5

1.000 kr.		Udgift	Indtægt	Nettoudgift	Omkostninger	I alt
BUDGET, RENTER I ALT		75.000	-15.000	60.000	0	60.000
	Renter	75.000	-15.000	60.000		60.000
	Refusion af købsmoms					0
FÆLLES FORMÅL		75.000	-15.000	60.000	0	60.000
	Overførsel til hovedkonto 1	65.715	-14.715	51.000		51.000
	Overførsel til hovedkonto 2	8.100		8.100		8.100
	Overførsel til hovedkonto 3	1.185	-285	900		900

8.2 Bevillingsoversigt 2022 – anlæg

Sundhed hovedkonto 1

1.000 kr.	Udgift	Indtægt	I alt Netto
BUDGET, SUNDHED I ALT	834.238	67.150	767.088
ANLÆG	532.818	67.150	465.668
SUNDHED			
Regionshospitalet Horsens	67.872		67.872
Regionshospitalet Randers	16.485		16.485
Regionshospitalet Gødstrup	18.043		18.043
Hospitalsenhed Midt	17.645		17.645
Aarhus Universitetshospital	56.455	40.566	15.889
Præhospitalet	0		0
Psykiatrien	0		0
Sundhed incl. fælles puljer og rammer	356.318	26.584	329.734
PRIORITERING	259.727	0	259.727
Pulje til anlægsprojekter	259.727		259.727
KVALITETSFONDSPROJEKTER 1)	41.693	0	41.693
Det nye Universitetshospital, Aarhus	16.715		16.715
Regionshospitalet Viborg, ombygning	24.978		24.978
Det nye Regionshospital, Gødstrup	0	0	0
FÆLLES FORMÅL	0	0	0
Andel af Fælles formål og adm.			
Fælles formål og adm. anlæg	0	0	0

Socialområdet hovedkonto 2

1.000 kr.	Udgift	Indtægt	I alt Netto
BUDGET, SOCIAL I ALT	66.074	0	66.074
ANLÆG	66.074	0	66.074
Socialområdet			
Rammebevilling til driftsanskaffelser	4.000		4.000
Rammebevilling til bygningsrenoveringer og forbedringer	12.074		12.074
Rammebevilling til udvikling (sociale tilbud)	38.229		38.229
Igangværende projekter	11.771		11.771

Fælles Regional Udvikling hovedkonto 3

Der er ikke budgetteret med anlæg på Regional Udvikling i 2021.

Fælles formål og administration hovedkonto 4

Der er ikke budgetteret med anlæg på Fælles formål og administration i 2021.

8.3 Fordeling af kalkulatoriske omkostninger

1.000 kr.	Afskrivninger	Hensættelse tjenestemandspensioner	Feriepenge	Øvrige elementer (hensættelser og leasing)	Kalkulatoriske omkostninger i alt
Sundhed					
Hospitalsenheden Horsens	56.487	351	21.122	0	77.960
Regionshospitalet Randers	89.689	2.202	20.143	0	112.034
Hospitalsenheden Vest / Regionshospitalet Gødstrup	78.975	5.034	42.090	0	126.099
Hospitalsenhed Midt	157.535	5.119	48.210	0	210.864
Aarhus Universitetshospital	684.532	15.443	107.539	0	807.514
Præhospitalet	11.176	0	5.780	0	16.956
Psykiatri	96.155	2.620	45.239	0	144.014
Praksissektoren	720	0	181	0	901
Fælles udgifter/indtægter	52.487	0	5.167	-192.446	-134.792
Servicefunktioner	40.622	678	11.753	0	53.053
Sundhed i alt	1.268.378	31.447	307.224	-192.446	1.414.603
Socialområdet					
Social og specialundervisning	28.157	368			28.525
Socialområdet i alt	28.157	368	0	0	28.525
Regional Udvikling					
Kollektiv Trafik	0	0	0	0	0
Miljø	55	0	0	0	55
Planlægning-, analyse- og udviklingsudgifter	0	0	1.768	0	1.768
Regional Udvikling i alt	55	0	1.768	0	1.823
Fælles formål og administration					
Regionssekretariatet				62.443	62.443
Koncernøkonomi	20.050	709	10.057	-20.917	9.899
Tjenestemandspension - reduktion i forpligtigelse		-212.589			-212.589
Fælles formål og administration i alt	20.050	-211.880	10.057	41.526	-140.247

8.4 Resultatoppgørelser

Sundhed

Resultatoppgørelse – udgiftsbaseret

Mio. kr.	I alt
A. Finansiering	
i) Statsligt bloktilskud	-22.785,1
ii) Nærhedsfinansiering	-340,7
iii) Kommunalt aktivitetsbidrag	-4.423,9
iv) Kompensationsordning vedr. ændring af kommunal medfinansiering (2012-2016)	-54,3
v) Omfordeling effektiviseringsgevinster	92,9
Indtægter i alt	-27.511,1
B. Nettodriftsudgifter	
i) Somatiske hospitaler	14.902,4
ii) Fællesudgifter og -indtægter	2.324,1
iii) Psykiatri	2.010,1
iv) Præhospitalet	876,2
v) Praksissektoren m.v.	3.925,3
vi) Tilskudsmedicin	1.515,7
vii) Servicefunktioner	509,4
viii) Andel af Fælles formål og administration	747,8
Driftsudgifter i alt	26.811,1
C. Anlægsudgifter	
i) Almindelig anlægsramme	752,0
ii) Brutto anlægsindtægter	-26,6
iii) Kvalitetsfundsprojekter, egenfinansiering	0,0
iv) Kvalitetsfundsprojekter, omfordeling af egenfinansiering	0,0
Anlægsudgifter i alt	725,4
D. Drifts- og anlægsudgifter i alt	27.536,5
E. Finansielle poster	
i) Andel af nettorente	51,0
ii) Andel af afdrag på lån	313,8
iii) Udbetaling af indefrosne feriepenge	0,0
Finansielle poster i alt	364,8
F. Årets resultat (A+D+E)	390,2
G. Låneoptag	
i) Lån til refinansiering af afdrag	182,0
ii) Lån til almindelige anlæg	0,0
iii) Lån til kvalitetsfundsprojekter	0,0
Låneoptag i alt	182,0
Henlæggelse til/træk på kasse (F-G)	208,2

Socialområdet

Resultatopgørelse – omkostningsbaseret

Mio. kr.	I alt
A. Finansiering	
i) Takstindtægter fra kommunerne	-1.246,1
ii) Bloktilskud vedr. administrative opgaver	-1,1
Indtægter i alt	-1.247,3
B. Driftsomkostninger	
i) Drift af specialområder	1.225,2
iv) Andel af Fælles formål og administration, finansielle poster mv.	22,1
Driftsomkostninger i alt	1.247,3
Resultat	0,0

Regional Udvikling

Resultatopgørelse – udgiftsbaseret

Mio. kr.	I alt
A. Finansiering	
i) Bloktilskud fra staten	-414,1
ii) Kommunale udviklingsbidrag	-153,8
Indtægter i alt	-567,9
B. Driftsudgifter	
i) Driftsudgifter	550,5
ii) Andel af Fælles formål og administration	17,4
Driftsudgifter i alt	567,9
C. Anlægsudgifter	
i) Almindelig anlægsramme	0,0
Anlægsudgifter i alt	0,0
D. Drifts- og anlægsudgifter i alt	567,9
E. Finansielle poster	
i) Andel af nettorente	0,9
ii) Andel af afdrag på lån	10,0
Finansielle poster i alt	10,9
F. Årets resultat (A+D+E)	10,9

8.5 Pengestrømsopgørelse

Mio. kr.	Sundhed	Social	Regional Udvikling	Regionen i alt
Driftsresultat	-633,2	0,0	0,4	-632,9
Likviditetsvirkning af driftsresultatet				
+ afskrivninger	1.268,4	28,2	0,1	1.296,6
+/- regulering af pensionsforpligtelser	31,4	0,4	0,0	31,8
+/- regulering af feriepenge	307,2	0,0	1,8	309,0
+/- øvrige elementer	-192,4	0,0	0,0	-192,4
+/- overførte omkostninger fra fælles	-132,4	-4,8	-3,1	-140,2
Likviditetsvirkninger af driftsresultat, i alt	1.282,2	23,8	-1,3	1.304,7
Likviditetsvirkning af investering				
- køb af anlægsaktiver				0,0
+ salg af anlægsaktiver 1)				0,0
- igangværende arbejder	-767,1	-66,1	0,0	-833,2
Likviditetsvirkning af investering, i alt	-767,1	-66,1	0,0	-833,2
Likviditetsvirkning af drift og investering	-118,1	-42,3	-0,9	-161,34
Likviditetsreguleringer til fælles og finansieringsposter:				
+ optagelse af eksterne lån	182,0			182,0
- afdrag på lån	-313,8	-22,9	-10,0	-346,8
- udbetaling af indefrosne feriepenge	0,0			0,0
+ forbrug af hensættelser til kvalitetsfundsprojekter	41,7			41,7
Øvrige likviditetsforskydninger i alt	-90,1	-22,9	-10,0	-123,1
Årets samlede likviditetsvirkning	-208,2	-65,2	-10,9	-284,4
+/- periodeforskydning				0,0
Likviditet primo budgetåret				-174,3
Likviditet ultimo budgetåret				-458,7

Investeringsoversigter

9 Investeringsoversigt 2021-2025

Investeringsoversigten omfatter alle igangværende anlægsarbejder og arbejder, der forventes igangsat i perioden 2021-2025.

Rådighedsbeløbene for 2021 og de følgende år er i indeks 105,7.

Investeringsoversigten er opdelt efter Region Midtjyllands sektorområder (konto 1-3) og det fællesadministrative område (konto 4).

Pris- og lønreguleringen af anlægsprojekter er, som et generelt princip, knyttet til udviklingen i byggeomkostningsindekset for boliger, 2. kvartal.

2 gange om året fremskrives anlægsprojekter over 10 mio. kr. i henhold til udviklingen i byggeomkostningsindekset:

- I april fremskrives i henhold til Danmarks Statistiks offentliggørelse i marts (4. kvartal).
- I november fremskrives i henhold til Danmarks Statistiks offentliggørelse i september (2. kvartal). Årets indeks for anlægsprojekter svarer til byggeomkostningsindekset for 2. kvartal, da den udgør årets sidste fremskrivning.

Anlægsprojekter under 10 mio. kr., bevillinger til medicoteknisk udstyr, it-anskaffelser og øvrige anskaffelser er undtaget for regulering.

For kvalitetsfondsprojekter sker der hvert år i juni en fremskrivning af tilsagnsrammen og medicotekniske- og it-bevillinger i henhold til udviklingen i anlægs-pl. For øvrige kvalitetsfondsprojekter over 10 mio. kr. fremskrives i henhold til udviklingen i byggeomkostningsindekset.

Fremskrivningerne foretages administrativt med efterfølgende orientering til regionsrådet i førstkommande økonomiopfølgning med bevillingsændringer. Fremskrivningerne finansieres af følgende puljer:

- Sundhedsområdet: Puljen til anlægsprojekter
- Socialområdet: Rammebevillingen til udvikling
- Kvalitetsfondsprojektet DNU: Puljen til DNU
- Kvalitetsfondsprojektet Viborg: Puljen til Viborg
- Kvalitetsfondsprojektet Gødstrup: Puljen til Gødstrup

Læsevejledning til investeringsoversigten

Læsevejledningen beskriver principperne for indholdet i de enkelte kolonner i den efterfølgende investerings-oversigt.

Bevilling i alt	Den samlede bevilling til et anlægsarbejde, inkl. projekteringsbevilling og eventuelle ændringer af bevillingen.
Start år	Det år, hvor regionsrådet har meddelt den første bevilling.
Slut år	Det år, hvor arbejdet forventes afsluttet (ibrugtaget).
Afholdt ultimo	Regnskabsmæssig saldo for hvert anlægsarbejde ved udgangen af det senest afsluttede regnskab.
Rådighedsbeløb	Rådighedsbeløbene angiver den øverste grænse for udgifter, der i et regnskabsår kan anvendes til et anlægsarbejde. Rådighedsbeløbene er først disponible, når regionsrådet har godkendt iværksættelsen af et anlægsarbejde og meddelt en bevilling til arbejdet. Der kan med regionsrådets vedtagelse af budgettet, alene disponeres over rådighedsbeløbene i det løbende budgetår og budgetforslagsårene. Da rådighedsbeløbene dækker 5 budgetår kan de være angivet i flere prisniveauer efter følgende regler:

Ikke-fastprisarbejder:

Rådighedsbeløb i **2021** er angivet i prisniveauet for investeringsoversigten 2021.

Rådighedsbeløb i **2022 og følgende år** er angivet i prisniveauet for investeringsoversigten 2022.

Fastprisarbejder:

Rådighedsbeløb er opført med beløb i henhold til kontrakt for anlægsarbejdet.

Senere	Omfatter de udgifter, der ved regionsrådets prioritering er godkendt efter 2025.
Ajourført overslag	Er summen af regnskabsførte udgifter og rådighedsbeløb. Anlægsbevillingen må aldrig blive større end det ajourførte overslag.

Investeringsoversigt

Investeringsoversigt 2021 - 2025

Beløb i 1.000 kr. (Bygeomkostningsindeks)	Bevilling i alt	Udgift	Indtægt	Start år	Afholdt ultimo 2020	Rådighedsbeløb forventet afholdt i					Ajourført overslag	
						2021	2022	2023	2024	2025		
						105,7	Beløb anført i 2022-2025 og senere = indeks 105,7	2025	Senere	Senere		
SUNDHEDSOMRÅDET												
Regionhospitalet Horsens												
RH Horsens. Renovering af højhus	165.904	166.059	-155	2018	55.524	36.915	38.016	23.588	11.861			165.904
RH Horsens. Renovering af Bygning 6	36.155	36.155		2018	9.085	15.445	11.625					36.155
RH Horsens. Renovering af kloakker, etape 2	6.229	6.229		2020	0	3.114	3.115					6.229
RH Horsens. Renovering af Biokemi	6.050	6.050		2020	0	3.300	2.750					6.050
RH Horsens. Blodprøver og Biokemi	11.382	11.382		2020	0	770	4.412	3.100	3.100			11.382
RH Horsens. Programorganisation	3.850	3.850		2020	0	2.750	1.100					3.850
RH Horsens. Renovering af SOL udvendigt	6.000	6.000		2021	0	2.500	3.500					6.000
Udskiftning af vaskemaskiner og autoklaver	21.482	21.482		2016	0	16.817	3.020	1.645				21.482
RH Horsens. Justeringsreserve Generalplan	5.460	5.460		2016	4.111	350	334	334	331			5.460
Regionhospitalet Horsens i alt	262.512	262.667	-155		68.720	81.961	67.872	28.667	15.292	0	0	262.512
Regionhospitalet Randers												
Programorganisation	13.679	13.679		2018	4.426	5.553	3.700					13.679
RH Randers. Renovering af Bygning 2, altaner og vinduer	12.809	12.809		2019	799	11.985	25					12.809
RH Randes. Etape 3	16.239	16.239		2020	0	10.560	5.679					16.239
RH Randers. Præhospitalet base ved RH Randers	7.929	7.929		2021	0	5.929	2.000					7.929
RH Randers. Præhospitalet base ved Grenaa Sundhedshus	5.426	5.426		2021	0	426	5.000					5.426
RH Randers. Ny Sterilcentral	72.933	72.933		2016	39.693	33.159	81					72.933
Regionhospitalet Randers i alt	129.015	129.015	0		44.918	67.612	16.485	0	0	0	0	129.015
Regionhospitalet Gødstrup												
RH Gødstrup. Stråleterapi	28.957	28.957		2021	0	5.014	15.043	8.900				28.957
Kontor- og støttefaciliteter i Stråleterapien	7.000	7.000		2021	0	2.500	2.500	2.000				7.000
Pulje til afledte investeringer i Gødstrup	9.600	9.600		2021	0	8.100	500	1.000				9.600
Regionhospitalet Gødstrup i alt	45.557	45.557	0		0	15.614	18.043	11.900	0	0	0	45.557
Hospitalsenhed Midt												
Ombygning af sterilcentral på RH Viborg	39.264	39.264		2019	1.411	14.137	16.045	7.671				39.264
Flytning af Høreklinikken på RH Viborg	9.600	9.600		2020	0	8.000	1.600					9.600
Hospitalsenhed Midt i alt	48.864	48.864	0		1.411	22.137	17.645	7.671	0	0	0	48.864

Investeringsoversigt

Investeringsoversigt 2021 - 2025

Beløb i 1.000 kr. (Bygeomkostningsindeks)	Bevilling i alt Netto	Udgift	Indtægt	Start år	Afholdt ultimo 2020	Rådighedsbeløb forventet afholdt i					Ajournført overslag	
						2021 105,7	2022 Beløb anført i 2022-2025 og senere = Indeks 105,7	2023	2024	2025		Senere
Aarhus Universitetshospital												
AUH. Udvidelse af kølekapacitet	23.173	23.173		2019	5.521	3.318						23.173
AUH. Kloakrenovering, Skejby	9.044	9.044		2020	3.933	2.550	725	725				9.044
AUH. Robustgørelse af diagnostisk analysekapacitet	35.438	35.438		2020	9.834	7.221						35.438
Aarhus Universitetshospital i alt	67.655	67.655	0		19.288	13.089	725	725	0	0	0	67.655
Præhospitalet												
	0											
Præhospitalet i alt	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
Psykatri												
	0											0
Psykatri i alt	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
Hospitalet i alt	553.603	553.758	-155		134.337	133.134	48.963	16.017	0	0	0	553.603
Sundhedsområdet - fælles puljer mv.												
Rammebevilling til driftsanskaffelser, Sundhed	-54.470	-56.803	2.333	2019	-19.470	35.000	35.000					50.530
Rammebevilling til salg af bygninger og grunde, Sundhed (udgifter)	0											0
Rammebevilling til salg af bygninger og grunde, Sundhed (Indtægter)	-26.584		-26.584			-26.584						-26.584
Rammebevilling til salg af bygninger og grunde, Sundhed (Netto)	-26.584	0	-26.584	2022		-26.584	0	0	0	0	0	-26.584
¹⁰ Fælles reserver i alt	-81.054	-56.803	-24.251		0	8.416	35.000	0	0	0	0	23.946

Investeringsoversigt

Investeringsoversigt 2021 - 2025

Beløb i 1.000 kr. (Byggeomkostningsindeks)	Bevilling i alt Netto	Udgift	Indtægt	Start år	Afholdt ultimo 2020	Rådighedsbeløb forventet afholdt i					Ajourført overslag
						2021 105,7	2022 Beløb anført i 2022-2025 og senere = indeks 105,7	2023	2024	2025	
Medicoanskaffelser 2020, AUH	60.242	60.454	-212	2020	33.267	18.280	8.695				60.242
Medicoanskaffelser 2020, VEST	59.069	59.439	-370	2020	30.242	18.098	10.729				59.069
Medicoanskaffelser 2020, MIDT	18.335	18.335		2020	9.335	3.591	5.409				18.335
Medicoanskaffelser 2020, Randers	7.331	7.331		2020	8.234	1.447	-2.350				7.331
Medicoanskaffelser 2020, Horsens	7.256	7.331	-75	2020	14.276	1.447	-8.467				7.256
Medicoanskaffelser 2020, Fælles I&M	24.846	24.846		2020	7.250	5.937	11.659				24.846
Medicoanskaffelser 2021, AUH	100.638	102.700	-2.062	2020	45.172	28.200	17.466	9.800			100.638
Medicoanskaffelser 2021, VEST	40.200	40.200		2020	24.721	12.000	79	3.400			40.200
Medicoanskaffelser 2021, MIDT	35.770	35.820	-50	2020	1.740	13.800	10.630	9.600			35.770
Medicoanskaffelser 2021, RANDERS	10.871	10.900	-29	2020	4.848	4.800	223	1.000			10.871
Medicoanskaffelser 2021, HORSENS	15.970	16.000	-30	2020	2.729	7.900	2.041	3.300			15.970
Medicoanskaffelser 2021, FÆLLES I&M	22.180	22.180		2020	2.523	9.800	3.057	6.800			22.180
30 Mediateknik	402.708	405.536	-2.828			125.300	59.171	33.900	0	0	402.708
Forum Byggeri	306.962	310.762	-3.800	2016	170.400	14.622	121.940				306.962
Donationer til Forum projekt (Indtægter)	-395.111		-395.111	2017	-237.800	-40.566	-116.745				-395.111
Forum, Novo Nordisk Fondens Puljer	87.249	87.249		2019	1.593	28.744	56.912				87.249
40 DNU projektafdeling (AUH)	-900	398.011	-398.911		-65.807	2.800	62.107	0	0	0	-900
	0										0
50 Fælles, It-sundhedsprojekter	0	0	0			0	0	0	0	0	0
Nyt hospitalsapotek og nyt vaskeri	386.577	386.577		2020	0	196.018	150.044	40.515			386.577
60 Øvrige projekter - Fælles	386.577	386.577	0		0	196.018	150.044	40.515	0	0	386.577
Pulje til anlægsprojekter	0					259.727	-257.050	618.590	739.075	755.092	2.115.434
99 Prioritering i alt	0	0	0		0	259.727	-257.050	618.590	739.075	755.092	2.115.434
Sundhedsrådets fælles - puljer mv. i alt	707.331	1.133.321	-425.990		-65.807	592.261	-5.198	728.005	739.075	755.092	0 2.927.765
Servicefunktioner											
	0										0
Servicefunktioner i alt	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0

Investeringsoversigt 2021 - 2025

Beløb i 1.000 kr. (Byggeomkostningsindeks)	Bevilling i alt Netto	Udgift	Indtægt	Start år	Afholdt ultimo 2020	Rådighedsbeløb forventet afholdt i					Ajourført overslag	
						2021	2022	2023	2024	2025		Senere
						105,7	Beløb anført i 2022-2025 og senere = Indeks 105,7					
Fælles regionale funktioner												
Rammebevilling til regionernes akutlægehelikopter. Udg	3.043	3.043		2019		3.043						3.043
Rammebevilling til regionernes akutlægehelikopter. Indt	-2.413		-2.413	2019	-16.677	14.264						-2.413
Rammebevilling til regionernes akutlægehelikopter (Nett	630				-16.677	17.307		0	0	0		630
Akutlægehelikopteren, Jammerbugt. Udgifter	21.950	21.950		2019	3.769	18.181						21.950
Akutlægehelikopteren, Jammerbugt. Indtægter	-17.223		-17.223	2019	-2.959	-14.264						-17.223
Akutlægehelikopteren, Jammerbugt (Netto)	4.727				810	3.917		0	0	0		4.727
Fælles Regionale Funktioner (Netto)	5.357	24.993	-19.636		-15.867	21.224	0	0	0	0	0	5.357
Kvalitetsfundsprojekter												
Det nye Universitetshospital, Aarhus												
DNU, Forum	93.393	93.393		2015	57.240	10.091	26.062					93.393
Pulje DNU	0			2012		811	-9.347	9.985				1.449
KF Det nye Universitetshospital	93.393	93.393	0		57.240	10.902	16.715	9.985	0	0	0	94.842
Kvalitetsfundsprojekter												
Regionshospitalet Viborg, om- og tilbygning												
Etablering af projektorganisation	61.914	61.914		2009	55.169	2.745	2.000					61.914
Projektering Akutcenter	95.194	95.194		2012	86.154	5.440	2.400	1.200				95.194
Dispositionsforslag, for- og hovedprojekt, DP 3, RHV	14.129	14.129		2013	10.324	1.705	1.100	1.000				14.129
Medico Akutcenter	94.609	94.609		2014	83.218	6.991	4.400					94.609
Delprojekt 3, Ombygninger RHV	66.874	66.874		2017	6.511	8.559	29.887	21.917				66.874
Pulje til om- og tilbygning Viborg	0			2011		1.006	-14.809	15.005				1.202
KF Regionshospitalet Viborg, om- og tilbygning.	332.720	332.720	0		241.376	26.446	24.978	41.122	0	0	0	333.922

Investeringsoversigt

Investeringsoversigt 2021 - 2025

Beløb i 1.000 kr. (Byggeomkostningsindeks)	Bevilling i alt	Udgift	Indtægt	Start år	Afholdt ultimo 2020	Rådighedsbeløb forventet afholdt i					Ajourført overslag	
						2021 105,7	2022	2023	2024	2025		Senere
	Netto											
Kvalitetsfundsprojekter												
Det nye Regionshospital, Gødstrup	556.253	556.253		2010	533.784	22.469						556.253
Projektorganisation, DNV - Gødstrup	123.666	123.666		2013	118.922	4.744						123.666
Delprojekt 1B, Fællesfaciliteter for skurby	183.563	183.563		2014	111.459	72.104						183.563
IT apparatur og løst inventar	184.861	184.861		2015	164.023	20.838						184.861
Delprojekt 11, specialinstallationer og udstyr	111.404	111.404		2015	35.031	76.373						111.404
Medicoteknisk udstyr, DNV	345.790	345.790		2016	333.104	12.686						345.790
Delprojekt 31, Somatik, DNV	304.960	304.960		2016	265.790	39.170						304.960
Delprojekt 8-10, Aptering	418.151	418.151		2016	383.277	34.874						418.151
Delprojekt 8-10, Installationer	233.030	233.030		2016	186.935	46.095						233.030
IT, DNV	44.009	44.009		2017	18.372	25.637						44.009
Delprojekt 5, Terræn og landskab	18.411	18.411		2019	0	18.411						18.411
Puljen for uforudsete udgifter												
KF Det nye Regionshospital, Gødstrup	2.524.098	2.524.098	0		2.150.697	373.401	0	0	0	0	0	2.524.098
Hospitaler i alt	553.603	553.758	-155		134.337	221.152	133.134	48.963	16.017	0	0	553.603
Fælles puljer mv. og prioriteringsforslag i alt	712.688	1.158.314	-445.626		-81.674	16.026	592.261	728.005	739.075	755.092	0	2.933.122
Kvalitetsfundsprojekter i alt	2.950.211	2.950.211	0		2.449.313	410.749	41.693	51.107	0	0	0	2.952.862
SUNDHEDSOMRÅDET I ALT	4.216.502	4.662.283	-445.781		2.501.976	647.927	767.088	828.075	755.092	755.092	0	6.439.587

Investeringsoversigt

Investeringsoversigt 2021 - 2025

Beløb i 1.000 kr. (Byggeomkostningsindeks)	Bevilling i alt	Udgift	Indtægt	Start år	Afholdt ultimo 2020	Rådighedsbeløb forventet afholdt i					Ajourført overslag	
						2021 105,7	2022	2023	2024	2025		Senere Indeks 105,7
SOCIALOMRÅDET												
Rammebevilling til driftsanskaffelser	16.263	16.263		2019		263	4.000	4.000	4.000	4.000		16.263
Flexibile, mobile boliger, version 2	44.388	44.388		2019	1.461	35.156	7.771					44.388
Sct. Mikkel, Søndersøparken 5	21.000	21.000		2020	584	16.416	4.000					21.000
Rammebevilling til bygningsrenoveringer og forbedringer	22.989	22.989		2020		10.915	12.074	12.074	12.074	12.074		59.211
Rammebevilling til udvikling (sociale tilbud)	73.085	73.085		2020		34.856	38.229	50.000	50.000	50.000		223.085
SOCIALOMRÅDET I ALT	177.725	177.725	0		2.045	97.606	66.074	66.074	66.074	66.074	0	363.947
REGIONAL UDVIKLING												
REGIONAL UDVIKLING I ALT	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
FÆLLES FORMÅL OG ADMINISTRATION												
FÆLLES FORMÅL OG ADMINISTRATION I ALT	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
Total, Netto	4.394.227	4.840.008	-445.781		2.504.021	745.533	833.162	894.149	821.166	821.166	0	6.803.534

Personaleoversigter

10 Personaleoversigt 2022-2025

10.1 Sammenfatning

Dette afsnit gennemgår den samlede personaleoversigt for Region Midtjylland i Budget 2022. Personaleoversigten viser det vejledende beregnede personaleforbrug i Region Midtjylland for perioden 2022-2025 fordelt på hovedområder og bevillingsniveau.

I Region Midtjylland baserer bevillings- og budgetstyringen sig på princippet om totalrammestyring og ikke på normeringsstyring. Der gives herved bevillingshaveren frihed til at disponere den afgivne bevilling under hensyntagen til, at de materielle budgetforudsætninger er opfyldte. Bevillingshaveren har således bl.a. frihed og pligt til at omplacere midler mellem budgettet for løn og budgettet for andre udgifter (inden for den afgivne bevilling), hvis dette vurderes at kunne medføre et bedre serviceniveau, bedre målopfyldelse eller bedre budgetoverholdelse. Personaleoversigten oplyser derfor alene om de forudsætninger for personaleforbruget, som er lagt til grund for Budget 2022. Der er herudover desuden anført overslag over det forventede personaleforbrug 2023-2025.

Der er for større enheder anvendt en fælles model for beregning af det vejledende personaleforbrug i Budget 2022. Det sker for at få en ensartet beregningsmetode for det vejledende personaleforbrug.

10.2 Samlet vejledende beregnet personaleforbrug

Det samlede vejledende beregnede personaleforbrug i Region Midtjylland i 2022 er 27.797 helårsstillinger.

Det samlede vejledende beregnede personaleforbrug i Budget 2022 og overslagsårene 2023-2025 fordelt på hovedkonto 1

Gennemsnitlige helårsstillinger	Budget	Budget	Budgetoverslag		
	2021	2022	2023	2024	2025
Hovedkonto 1: Sundhed	25.298	25.186	25.211	25.211	25.211
Hovedkonto 2: Social og specialundervisning	1.843	1.944	1.944	1.944	1.944
Hovedkonto 3: Regional Udvikling	117	123	120	120	120
Hovedkonto 4: Fælles formål og administration	524	544	544	544	544
Samlet personaleforbrug i Region Midtjylland	27.782	27.797	27.819	27.819	27.819

Det forventede personaleforbrug på sundhedsområdet i 2022 udgør i alt 90,6 % af det samlede forventede personaleforbrug. Personaleforbruget på Regional Udvikling indeholder 11 eksternt finansierede helårsstillinger.

De efterfølgende tabeller viser det vejledende beregnede personaleforbrug på hovedkontoniveau, opdelt på bevillingsniveau.

Det vejledende beregnede personaleforbrug i Budget 2022 og overslagsårene 2023-2025 på hovedkonto 1: Sundhed

Gennemsnitlige helårsstillinger	Budget	Budget	Budgetoverslag		
	2021	2022	2023	2024	2025
Hospitaler m.v.					
Regionshospitalet Horsens	1.596	1.618	1.618	1.618	1.618
Regionshospitalet Randers	1.655	1.673	1.673	1.673	1.673
Hospitalsenheden Vest / Regionshospitalet Gødstrup	3.667	3.534	3.534	3.534	3.534
Hospitalsenhed Midt	3.975	4.010	4.010	4.010	4.010
Aarhus Universitetshospital	9.480	9.341	9.341	9.341	9.341
Præhospitalet	389	630	630	630	630
Psykiatri	3.075	3.050	3.075	3.075	3.075
Praksissektoren	6	16	16	16	16
Fællesudgifter og -indtægter	658	526	526	526	526
Servicefunktioner	797	788	788	788	788
Sundhed i alt	25.298	25.186	25.211	25.211	25.211

Stigningen på Præhospitalet skyldes hjemtagelse af andel af ambulancedrift.

Det vejledende beregnede personaleforbrug i Budget 2022 og overslagsårene 2023-2025 på hovedkonto 2: Socialområdet

Gennemsnitlige helårsstillinger	Budget	Budget	Budgetoverslag		
	2021	2022	2023	2024	2025
Socialområdet					
Social og Specialundervisning	1.843	1.944	1.944	1.944	1.944
Socialområdet i alt	1.843	1.944	1.944	1.944	1.944

Det vejledende beregnede personaleforbrug i Budget 2022 og overslagsårene 2023-2025 på hovedkonto 3: Regional Udvikling

Gennemsnitlige helårsstillinger	Budget	Budget	Budgetoverslag		
	2021	2022	2023	2024	2025
Udviklingsopgaver	49	53	52	52	52
Regional Udviklingsstrategi	35	40	39	39	39
Uddannelse	7	6	6	6	6
Kultur	8	7	7	7	7
Borgernære driftsopgaver	54	56	54	54	54
Kollektiv trafik	6	7	6	6	6
Miljø	48	49	48	48	48
Tværgående udgifter	15	14	14	14	14
Centraladministration af Regional Udvikling	15	14	14	14	14
Regional Udvikling i alt	117	123	120	120	120

I 2022 og fremover forventes 11 årsværk som eksternt finansierede stillinger.

Det vejledende beregnede personaleforbrug i Budget 2022 og overslagsårene 2023-2025 på hovedkonto 4: Fælles formål og administration

Gennemsnitlige helårsstillinger	Budget	Budget	Budgetoverslag		
	2021	2022	2023	2024	2025
Administration					
Direktion	3	3	3	3	3
Regionssekretariatet	77	90	90	90	90
Koncern HR	81	82	82	82	82
Koncernøkonomi	51	52	52	52	52
IT-Fælles	290	294	294	294	294
Koncern Kommunikation	22	23	23	23	23
Fælles formål og administration i alt	524	544	544	544	544

Flerårsoversigter

11 Flerårsoversigter

11.1 Indledning

Dette afsnit beskriver budgetoverslaget for Region Midtjylland i perioden 2023-2025. Ifølge Budget- og regnskabs-systemet for regioner skal budgettet for det kommende budgetår også indeholde skøn over udviklingen i en kommende treårig periode. Det primære formål med budgetoverslaget er at sikre, at der sker en vurdering af de langsigtede virkninger, som beslutningerne i årsbudgettet er udtryk for.

Budgetoverslagene udarbejdes for hovedkonto 1-3 og er i løbende priser. Budgetoverslaget for sundhedsområdet og Regional Udvikling er udgiftsbaseret og budgetoverslaget for Social og Specialundervisning er omkostnings-baseret.

11.2 Sundhedsområdet

Udgangspunktet for udarbejdelsen af budgetoverslaget for sundhedsområdet er det, i økonomaftalen for 2022, aftalte niveau for pris- og lønstigning. Herudover er der taget udgangspunkt i flerårsoversigten fra 2. behandlingen af budget 2022. Oversigten er udgiftsbaseret.

Oversigt over budget 2022 og budgetoverslagsårene 2023-2025 for sundhedsområdet

Mio. kr.	B2022	B02023	B02024	B02025
Løbende priser - udgiftsbaseret				
A. Finansielle indtægter				
Finansielle indtægter	-27.511,1	-27.511,1	-27.511,1	-27.511,1
Pris- og lønfremskrivning (1,23 pct. årligt)		-338,4	-680,9	-1.027,7
Realvækst i finansielle indtægter (215 mia. årligt)		-215,0	-430,0	-645,0
Omfordeling af effektiviseringsgevinster		15,6	31,2	46,8
Finansielle indtægter (løbende priser)	-27.511,1	-28.048,9	-28.590,8	-29.137,0
B. Lån				
Lån	-182,0	-171,0	-169,2	-174,3
Lån i alt	-182,0	-171,0	-169,2	-174,3
C. Finansiering i alt	-27.693,1	-28.219,9	-28.760,0	-29.311,3
D. Nettodriftsudgifter				
Somatiske hospitaler	14.902,4	14.792,3	14.777,1	14.767,9
Fælles udgifter og indtægter	2.324,1	2.412,8	2.636,2	2.803,9
Servicefunktioner	509,4	505,9	504,9	509,2
Psykiatrien i Region Midtjylland	2.010,1	2.050,4	2.041,0	2.029,7
Præhospitalet	876,2	876,7	871,4	872,4
Praksissektor	3.925,3	3.939,9	3.965,4	3.984,1
Tilskudsmedicin	1.515,7	1.540,7	1.565,7	1.590,7
Andel af Fælles formål og administration	747,8	740,0	735,1	720,9
Ramme til overførsler fra tidligere år	0,0	123,1	173,6	203,8
Nettodriftsudgifter i alt	26.811,1	26.981,9	27.270,5	27.482,7
E. Anlæg				
Investeringsplan	725,4	750,4	728,5	728,5
Investeringsramme i alt	725,4	750,4	728,5	728,5
F. Drifts- og anlæg (løbende priser)				
Drift og anlæg i alt (faste priser)	27.536,5	27.732,3	27.999,0	28.211,2
Pris- og lønfremskrivning af drift og anlæg (1,23 pct. årligt)		341,1	689,7	1.045,2
Drift og anlæg i alt (løbende priser)	27.536,5	28.073,4	28.688,7	29.256,4
G. Finansielle poster				
Nettorenteudgifter	51,0	42,6	41,6	40,1
Afdrag	313,8	308,7	304,8	314,6
Finansielle poster i alt	364,8	351,3	346,4	354,7
H. Udgifter i alt (F+G)	27.901,3	28.424,7	29.035,1	29.611,1
I. Resultat (C-H)	208,2	204,8	275,1	299,8

Finansielle indtægter

Udgangspunktet for budgetoverslagene for 2023-2025 er budget 2022, hvor der i overslagsårene er indregnet en realvækst på 215 mio. kr. pr år. Beløbet tager udgangspunkt i en forventning om en realvækst på 1 mia. kr. årligt på landsplan. Derudover er der indregnet en årlig reduktion som følge af aftale om fordeling af effektiviseringsgevinster fra kvalitetsfondsbyggerier.

Lån

Der er forudsat lån til refinansiering af afdrag på mellem 169,2 mio. kr. og 174,3 mio. kr. årligt i perioden 2023 til 2025. Der henvises til afsnit 6.2 Langfristet gæld og afdrag for detaljer omkring lån i overslagsår.

Nettodriftsudgifter

Der er taget udgangspunkt i budget 2022, samt ændringer i bevillingerne i overslagsårene som følge af beslutninger i regionsrådet med økonomisk effekt i overslagsårene. Herudover er de politiske prioriteringer fra flerårsoversigten i forbindelse med 2. behandlingen af budget 2022 indregnet.

De politiske prioriteringer vedrører bl.a. realvækst til hospitalerne, svangreomsorg, pulje til psykiatri og etablering af udsatteråd, samt arbejdsmiljø på Regionshospitalet Randers.

Anlæg

Der er forudsat årlige anlægsudgifter på mellem 728,5 mio. kr. og 750,4 mio. kr. i 2023-2025.

Drifts- og anlægsudgifter (løbende priser)

Der forudsættes en pris- og lønfremskrivning på 1,23 %.

Finansielle poster og resultat

Der forudsættes et likviditetstræk på mellem 204,8 mio. kr. og 299,8 mio. kr. i perioden 2023 til 2025. Likviditetstrækket kommer af, at regionen ikke får tilstrækkelig finansiering til at dække udgifter til renter og afdrag.

Der henvises til afsnit 6.2 Langfristet gæld og afdrag for detaljer omkring finansielle poster i overslagsår.

11.3 Social og Specialundervisning

Udgangspunktet for udarbejdelsen af budgetoverslagsårene for Social og Specialundervisning er det, i rammeaftalen for 2022, forventede niveau tillagt en årlig pris- og lønfremskrivning på 1,96 %. Oversigten er omkostningsbaseret.

Oversigt over budget 2022 og budgetoverslagsårene 2023-2025 for Social og Specialundervisning

Mio. kr.	Budget	Budgetoverslagsår		
Løbende priser	2022	2023	2024	2025
A. Finansielle indtægter				
Finansielle indtægter	1,1	1,1	1,1	1,1
Taksindtægter fra kommunerne	1.246,2	1.246,2	1.246,2	1.246,2
Pris- og lønfremskrivning (1,96%)		24,4	49,3	74,7
Finansielle indtægter (løbende priser)	1.247,3	1.271,7	1.296,6	1.322,0
B. Nettodriftsomkostninger				
Driftsomkostninger	1.225,2	1.225,2	1.225,2	1.225,2
Andel af fælles formål og administration	22,1	22,1	22,1	22,1
Nettodriftsomkostninger i alt	1.247,3	1.247,3	1.247,3	1.247,3
C. Pris- og lønjustering				
Nettodriftsomkostninger	1.247,3	1.247,3	1.247,3	1.247,3
Pris- og lønfremskrivning - drift (1,96%)		24,4	49,3	74,7
Nettodriftsomkostninger (løbende priser)	1.247,3	1.271,7	1.296,6	1.322,0
D. Finansielle poster				
Afdrag	22,9	22,9	22,9	22,9
Finansielle poster i alt	22,9	22,9	22,9	22,9
E. Omkostninger i alt (C+D)	1.270,2	1.294,6	1.319,5	1.344,9
Resultat (A-E)	-22,9	-22,9	-22,9	-22,9
F. Likv.reg. til årets resultat				
+ afskrivninger	28,2	28,2	28,2	28,2
+ hensættelser til tjenestemandspension	0,4	0,4	0,4	0,4
+ overførte omkostninger (fælles formål)	-4,8	-4,8	-4,8	-4,8
Likv.virkning af årets resultat	0,9	0,9	0,9	0,9
G. Likv.reg. vedr. investeringer				
- køb af materielle anlægsaktiver	-66,1	-66,1	-66,1	-66,1
Likvi. virkning vedr. investeringer	-66,1	-66,1	-66,1	-66,1
H. Likv.reg. til fælles- og finans.-poster				
+ låneoptag (soc. og spec. Investeringer)	0,0	0,0	0,0	0,0
Likv.virk. af fælles- og finans.-poster	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets samlede likviditetsvirkning	-65,2	-65,2	-65,2	-65,2

11.4 Regional Udvikling

Udgangspunktet for udarbejdelsen af budgetoverslagsårene for Regional Udvikling er det, i økonomiaftalen for 2022, aftalte niveau tillagt en årlig pris- og lønfremskrivning på 2,30 %. Oversigten er udgiftsbaseret.

Oversigt over budget 2022 og budgetoverslagsårene 2023-2025 for Regional Udvikling

Mio. kr. Løbende priser	Budget	Budgetoverslagsår		
	2022	2023	2024	2025
A. Finansielle indtægter				
Finansielle indtægter	-567,9	-567,9	-567,9	-567,9
Pris- og lønfremskrivning (2,30 %)		-13,1	-26,5	-40,2
Finansielle indtægter (løbende priser)	-567,9	-581,0	-594,4	-608,1
B. Nettodriftsudgifter				
Kollektiv trafik	357,3	357,3	357,3	357,3
Miljø	49,8	43,6	43,6	43,6
Regionale udviklingsaktiviteter	61,8	62,7	63,2	63,2
Regional udvikling i øvrigt	1,6	1,7	1,7	1,7
Planlægnings-, analyse-, og udviklingsudgifter	80,1	78,5	78,1	78,1
Andel af fælles formål og administration	17,4	17,2	17,1	16,8
Nettdriftsudgifter i alt	567,9	561,1	561,0	560,7
C. Pris- og lønjustering				
Nettdriftsudgifter	567,9	561,1	561,0	560,7
Pris- og lønfremskrivning - drift (2,30 %)		12,9	26,1	39,6
Nettdriftsudgifter (løbende priser)	567,9	574,0	587,1	600,3
D. Finansielle poster				
Nettorenteudgifter	0,9	0,9	0,9	0,9
Afdrag	10,0	10,4	10,7	11,1
Finansielle poster i alt	10,9	11,3	11,6	12,0
E. Udgifter i alt (C+D)	578,8	585,3	598,7	612,3
Resultat (A-E)	10,9	4,3	4,2	4,1